

Ὁ ὍΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ
ΜΟΝΗΣ ὍΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἈΓΙΟΥ ὉΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ἜΤΟΣ 1988 ΛΡΙΘΜ. 13

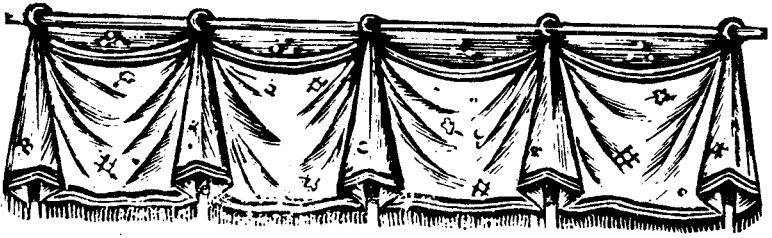
Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπερ-
αγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ
Ἀγιωνύμου Ὁρους. Εἰς κοινὴν ἀπάντων τῶν Ὁρ-
θοδόξων ὠφέλειαν.

*

Περιέχον κείμενα Ὁρθοδόξου δογματικῆς καὶ
ἠθικῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ κείμενα περὶ Ὁρθοδό-
ξου μοναχισμοῦ, νήψεως καὶ νοερᾶς προσευχῆς,
κατὰ τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει παράδοσιν, δι' ἧν ἡ καρ-
διά τοῦ Χριστιανοῦ κατανύσσεται καὶ ἐρχεται εἰς
πόθον Χριστοῦ.

*

Δαπάνη καὶ προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς
καὶ συνεργασία καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων ἀγι-
ορειτῶν Πατέρων.

**Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς
μακαρίζεις σε τὴν Θεοτόκον,
τὴν Ἄειμακάριστον καὶ Παναμώμητον
καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν**

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζεις Σε τὴν Θεοτόκον... γιατί πρώτη Σὺ μέ τέλεια ἐμπιστοσύνη προσέφερες τὴν ἐλευθερία Σου ἀγαπητικά στὸν Θεό καὶ διώρθωσες τὴν ἀνυπακοή τῶν πρωτοπλάστων.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί δέν ἐγνώρισες ἁμαρτία ἢ μολυσμό καὶ παρουσίασες στὸν Θεό ἀγνή καὶ καθαρά τὴν ἀνθρωπίνη φύσι, ὅπως ὁ Ἰδιος τὴν ἐπλασε.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί τριῶν ἐτῶν κοράσιον ἐκουσίως καὶ πασιχαρῶς εἰσῆλθες στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ὕψωσες τὸν νοῦν Σου στὸν Θεό καὶ μέ ἀδιάλεπτο προσευχή καὶ θεωρία (θέα) τοῦ Θεοῦ ἐνώθηκες μαζί Του καὶ ἐπρέσβευσες στὸν Δημιουργό γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί καὶ μετὰ τὴν ἐξοδόν Σου ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων καὶ ὡς μνηστευμένη μέ τὸν δίκαιο Ἰωσήφ διατήρησες ἀθικτὴ τὴν ἀγιότητα καὶ παρθενία Σου.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί μέ ταπεινώσει καί πίστι δέχθηκες τόν Ἄρχαγγελικό χαιρετισμό καί εὐαγγελισμό ὅτι ἀσπόρως καί ἐκ Πνεύματος Ἁγίου θά συλλάβῃς καί θά κυοφορήσῃς καί γεννήσῃς τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί τόση ἦταν ἡ εὐωδία τῆς ἀρετῆς Σου πού ἔκανε τόν Θεό νά ἐρασθῇ τό κάλλος Σου, Τόν εἴλκυσε καί τρόπον τινά Τόν ἀνάγκασε νά σαρκωθῇ στήν ἀγία μήτρα Σου.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί ἐλεύθερα ἔδωσες τήν συγκατάθεσί Σου στόν Θεό καί συνήργησες στήν σάρκωσι τοῦ Υἱοῦ Του πού δέν θά σαρκωνόταν χωρίς τήν ἰδική Σου ἐκούσια συνεργασία.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί ἐννέα μήνες ἐκυοφόρησες τόν Πλάστη Σου, ἔγινες Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου, ἐγέννησες τόν Προαιώνιο, ἐθήλασες καί ἔθρεψες τόν Τροφέα τοῦ κόσμου καί ἐκράτησες στήν ἀγκαλιά Σου Τόν τά πάντα βαστάζοντα.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί ταπεινά διακόνησες τόν Υἱόν Σου στήν διδασκαλία καί τό σωτήριο ἔργο Του καί ἤσουν διακριτικά κοντά Του βοηθώντας Τον στήν ἐκπλήρωσι τῆς ἀποστολῆς Του.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί συνέπασχες μαζί Του στό ἄχραντο καί ἐκούσιο Πάθος Του, καρτερικά παραστεκόσουν στήν Σταύρωσί Του καί δεχόσουν ὑπομονετικά τήν ρομφαία τοῦ πόνου πού περνοῦσε τήν καρδιά Σου.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί δίκαια πρώτη Σύ ἀπό τίς μυροφόρες γυναῖκες καί τούς μαθητές Του εἶδες τόν Ἀναστάντα καί μετέβαλες εἰς χαράν τήν λύπην Σου.

"Αξιόν ἐστιν...

γιατί μετά τήν εἰς οὐρανοῦς Ἀνάληψί Του στάθηκες κοντά στούς Ἀποστόλους καί μαθητές Του ὁδηγώντας καί

βοηθώντας τους στό αποστολικό τους έργο και την διάδοσι του εὐαγγελίου.

"Αξιόν έστιν...

για την ένδοξο κοίμησι και μετάστασι και ανάστασί Σου πρό τής κοινής Ἀναστάσεως και στά δεξιά του Υἱού Σου καθέδρα Σου, ἀπ' όπου συνεχίζεις ἀκοίμητα και μητρικά νά φροντίζης και νά πρεσβεύης για ὅλο τόν κόσμο.

"Αξιόν έστιν...

γιατί εξακολουθεῖς νά προΐστασαι τών λυτρωμένων ἀπό τόν Υἱό Σου ἀνθρώπων και νά εἶσαι παρούσα σέ κάθε συναξι τής Ἐκκλησίας ὀδηγώντας ὅλους τούς πιστούς στόν Μονογενή Σου.

"Αξιόν έστιν...

γιατί μόνη Σύ εἶσαι Νύμφη Ἀνύμφευτη, Μητέρα και Παρθένος πρό του τόκου, ἐν τῷ τόκῳ και μετά τόν τόκον και μόνη Σύ ἔχοντας τό πλήρωμα τής Ἀγάπης ἔκανες γόνιμη τήν παρθενία Σου και πρόξενο Ζωής.

"Αξιόν έστιν...

γιατί μόνη Σύ ἐφανέρωσες τήν ἀληθινή ἐλευθερία τών τέκνων του Θεοῦ και ἔσωσες τήν ἀξιοπρέπεια του ἀνθρώπου.

"Αξιόν έστιν...

γιατί Σύ αἰώνια ἀνυψώνεις, ἐλευθερώνεις και δοξάζεις τήν γυναῖκα και τής δείχνεις τήν μοναδική ἀποστολή του φύλου της.

"Αξιόν έστιν...

γιατί πρώτη Σύ ἔπαθες τήν κατά Χάριν θέωσι και εἶσαι θεός μετά τόν Θεόν, δεύτερη μετά τήν Ἀγία Τριάδα, σύνορο και γέφυρα του κτιστου κόσμου και του Ἀκτίστου Δημιουργοῦ.

"Αξιόν έστιν...

γιατί μέ τήν ἰδική Σου παράκλησι και ἐπιστασία ὁ Υἱός Σου ἐφύτευσε ἐν μέσῳ του κόσμου και τής Ἐκκλησίας τό

Ἅγιο τοῦτο Ὅρος, τό περιβόλι Σου, ὡς ἄλλον ἐπίγειο πα-
ράδεισο, καί συνάθροισες πλῆθος μοναχῶν γιά νά λα-
τρεύουν νύκτα καί ἡμέρα τήν Τρισήλιο Θεότητα.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιά τίς ἅγιες, χαριτόβρυτες, εὐωδιάζουσες, θαυματουργές
εἰκόνες Σου ἐδῶ στό Ἁγιώνυμο Ὅρος καί ἀπανταχοῦ τῆς
γῆς καί ἰδιαίτερος γιά τήν ἅγια Εἰκόνα τό «Ἄξιόν ἐστιν»
ἐνώπιον τῆς ὁποίας γιά πρώτη φορά ἀπό ἀγγελικό στόμα
ἐψάλλη ὁ γλυκύτατος ὁμώνυμος ὕμνος.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί πρόσφατα εὐδόκησες μέ τήν ἅγια εἰκόνα Σου νά ἐπι-
σκεφθῆς τήν πόλι τῶν Ἀθηνῶν νά εὐλογήσης καί παρη-
γορήσης τόν λαό Σου, νά χαροποιήσης σεβάσμιους Ἱε-
ράρχες, Πρεσβυτέρους, Διακόνους, Μοναχοῦς, Μοναχές
καί ἀναρίθμητα πλήθη Λαϊκῶν, ὅλους συνάγοντας ὑπό
τήν σκέπη Σου, ὅλους τούς ὀρθοδόξους Ἑλληνες ἐνώνον-
τας.

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί καί πάλι ρήτορας τοῦ ἀθεϊσμοῦ πολυφθόγγους ἀπέ-
δειξες ὡς «ἰχθύας ἀφώνους».

Ἄξιόν ἐστιν...

γιατί καί τήν ἰδική μου ἁμαρτωλή ψυχή παρηγορεῖς καί
Σύ εἶσαι ἡ ἐλπίδα μου γιά τήν παρούσα καί τήν μέλλουσα
ζωή, τήν ἀπολογία μου στό Βῆμα τοῦ Υἱοῦ Σου, καί στή
μητρική Σου προστασία μετά Θεόν ἀναθέτω τούς ἀδελ-
φούς μου καί τά προσφιλή μου πρόσωπα τώρα καί μετά
τήν ἐξοδό μου ἀπό τόν κόσμο αὐτό.

«Ἄξιόν ἐστιν» καί πάλι καί πολλές φορές

Ἄξιόν ἐστιν μακαρίζειν Σε τήν Θεοτόκον.

Χαῖρε ὑπερευλογημένη Κυρία Θεοτόκε

Χαῖρε τοῦ Χριστοῦ καί ἰδική μας Μητέρα.

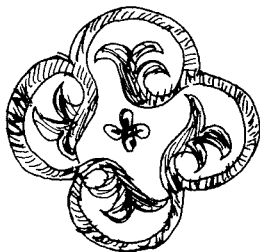
Χαῖρε Προστάτις καί Ἐφορε τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ
Ἁγίου Ὅρους Σου.

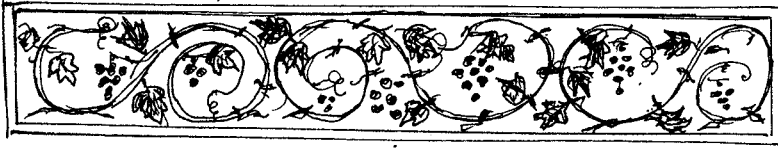
Χαῖρε Μυριώνυμε Παρθένε, Ἄξιόν ἐστιν, Πορταῖ-
τισσα, Γοργούπηκος, Ὁδηγήτρια, Γαλακτοτροφοῦσα,
Γερόντισσα, Οἰκονόμισσα, Μυροβλύτισσα, Γλυκοφι-
λοῦσα, Παραμυθία, Ἐπακούουσα, Φοβερά Προστασία.

Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Χαῖρε καί δέχου καί τούς ἰδικούς μου πτωχοῦς λό-
γους σάν βρεφικά ψελλίσματα ἀγάπης καί λατρείας σέ
Σένα καί τόν Μονογενῆ Σου Υἱόν.

Ἐλάχιστος Μοναχός
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου
καί ἀνάξιο τέκνο τῆς Θεοτόκου

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Τοῦ Ὁσίου καί θεοφόρου Πατρός ἡμῶν
Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου

Τί οὖν μακαριώτερον; τί εὐδαιμονέστερον; ἢ τί γλυκύτερον ἄλλο εἶνε, ἢ τό νά μελετᾷ τις πάντοτε τό ἔνδοξον, τό τερπνόν, καί πολυπόθητον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; διά τοῦ ὁποίου ὅ,τι καί ἂν ζητήση τις ἀπό τοῦ Πατρός, καί ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἐξάπαντος τό λαμβάνει;

*
* *

Ὁ ὑπό σοῦ μνημονεύομενος Ἰησοῦς θέλει ἀνάψη πῦρ ξέ-
νον καί ὑπερφυσικόν εἰς τήν καρδίαν σου, ὅπερ διά μέν τῆς
θερμότητος αὐτοῦ, ἔχει νά καταφλέξῃ τά πάθη, καί νά κατα-
καύσῃ τοὺς δαίμονας οἵτινες σέ πολεμοῦσι, καί νά διώξῃ τās
προσβολάς τῶν λογισμῶν, καί νά γλυκάνῃ ὅλην τήν ἐσωτερι-
κὴν διάθεσιν τῆς καρδίας σου, χαρίζουσά σοι χαράν, εἰρήνην,
ἀγάπην πρὸς τόν Θεόν, καί ἀγάπην πρὸς τόν πλησίον· διά δέ
τῆς λάμπσεως αὐτοῦ ἔχει νά φωτίσῃ τόν νοῦν σου, καί νά χαρί-
σῃ εἰς αὐτόν φῶς γνώσεως, καί διακρίσεως· καί οὕτω διά τῆς
νοερᾶς ταύτης ἐργασίας θέλεις καταστήσῃ ὅλον μέν τόν ἐσωτε-
ρικόν σου ἄνθρωπον, ναόν καί κατοικίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος,
τήν δέ καρδίαν σου ἰδιαιτέρως, ὡς θυσιαστήριον ἱερόν, καί ἁ-
γίαν τράπεζαν· τόν δέ νοῦν σου, ὡς ἱερέα· τήν δέ θέλησιν καί

προαίρεσίν σου, ὡς θυσίαν· ὡς ὀσμὴν δέ εὐωδίας, τὴν ἀπὸ τῆς καρδίας ἀναπνευομένην εἰς Θεόν προσευχήν.

*
* *

Ὁ Ἰησοῦς, λοιπόν, παρακαλῶ σε ἄς εἶνε γλυκύ μελέτημα τῆς καρδίας σου, ὁ Ἰησοῦς ἄς εἶνε ἐντρύφημα τῆς γλώσσης σου· ὁ Ἰησοῦς ἄς εἶνε τό ἀδολέσχημα καὶ ἡ ἰδέα τοῦ νοός σου· ἐν συντομίᾳ ὁ Ἰησοῦς ἄς εἶνε ἡ ἀναπνοή σου· καὶ ποτέ νά μὴν κορέννυσαι ἐπικαλούμενος τόν Ἰησοῦν· διότι ἐκ τῆς τοιαύτης συνεχοῦς καὶ γλυκυτάτης μνήμης τοῦ Ἰησοῦ, θέλουσιν ἐμφυτευθῆ, θέλουσιν αὐξήσῃ καὶ δέντρα μεγάλα θέλουσι γείνη εἰς τὴν καρδίαν σου, αἱ τρεῖς ἐκεῖναι μεγάλοι, καὶ θεολογικαὶ ἀρεταί, ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, καὶ ἡ ἀγάπη.

*
* *

Γίνωσκε γάρ, ὅτι, ὅταν τις ἐραστής εἶνε μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐρωμένου τοῦ ὑποκειμένου, κατὰ ἄλλον τρόπον δέν δύναται νά παρηγορῆ τόν πόθον καὶ ἔρωτά του, παρὰ διὰ τῆς συνεχοῦς ἐνθυμήσεως καὶ μνήμης τοῦ ὀνόματος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐρωμένου καὶ ἡγαπημένου ἐκεῖνου προσώπου... Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἀγαπῶσα τόν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς εἶνε εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ δέν εἶνε παρῶν νά τόν βλέπῃ καὶ νά ἀπολαύῃ, κατὰ ἄλλον τρόπον δέν δύναται νά παρηγορῆ τὴν πρὸς τόν Ἰησοῦν ἀγάπης της, ἀρεξὲς διὰ τῆς συνεχοῦς ἐνθυμήσεως τοῦ ἁγίου τοῦ ὀνόματος, βοῶσα πάντοτε μετ' ἀγάπης καὶ δακρύων, καὶ πόνου καρδίας· Ἰησοῦ μου, Ἰησοῦ μου ἡγαπημένε.

*
* *

Διὰ τοῦτο, παρακαλῶ σε, μὴ ἀμέλει τοῦ ὄντως ψυχοφελοῦς καὶ σωτηριώδους ἔργου τούτου, ἀλλ' ἐγκαταλείπων τὰς συνεχεῖς προόδους, καὶ τὰς πολλὰς συναναστροφάς, καὶ τὰς ἀκαίρους συνομιλίας, καὶ μένων ἡσυχος ἐν τῷ καταλύματι σου, καταγίνου εἰς τὴν ἐν καρδίᾳ ἐπιστροφὴν ταύτην τοῦ νοῦ... καὶ ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν ἔχῃς νά λάβῃς ὀλίγον κόπον, ἀλλ' ἀφ' οὗ συνειθίσῃς καὶ γλυκανθῆς, ἔχεις νά λάβῃς μεγάλην ἀνάπαυσιν.

(Συμβουλευτικόν Ἐγχειρίδιον, Ἔκδ. 1885², σελ. 127-128, 130-131).

Ἡ προσευχή εἶναι μέσον καί ὄργανον, διά νά λάβωμεν ὄλας τάς χάριτας, ὅπου πλημμυροῦν εἰς ἡμᾶς ἀπό ἐκείνην τήν πηγὴν τῆς ἀγάπης, καί τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ· μέ τήν προσευχήν θέλεις βάλῃ τήν μάχαιραν εἰς τάς χεῖρας τοῦ Θεοῦ, διά νά πολεμῇ, καί νά νικᾷ διά ἐσένα.

(Ἀόρατος Πόλεμος, Ἔκδ. «Τῆνος», σελ. 151).

*
* *

Τέλος πάντων παρακάλεσαι τόν Κύριον, εἰς τόν ὅποιον, ἀπό τόν ὅποιον, καί τόν ὅποιον, πιστεύεις, ἐλπίζεις, ἀγαπᾶς, νά σοῦ δώσῃ χάριν νά τοῦ ἀποδώσῃς ἀγάπην ἀντί ἀγάπης· ἔρωτα ἀντί ἔρωτος· θερμότητα ἀντί θερμότητος, χωρίς νά φοβηθῆς, ἢ νά νικηθῆς ποτέ ἀπό καμμίαν δυσκολίαν ἀπό ἐκείνας ὅπου φέρει ὁ ἐχθρός, εἰς τόν μέσον, διά νά σέ ψυχράνῃ καθώς καί ὁ Κύριος δέν ἐνίκηθῃ ἀπό καμμίαν δυσκολίαν, διά νά σέ εὐεργετήσῃ. Καί καθώς αὐτός δι' ἀγάπην σου θυσιάζεται καθ' ἑκάστην ἐπάνω εἰς τήν ἀγίαν τράπεζαν· ἔτσι καί ἐσύ διά ἀγάπην του χρεωστεῖς νά τοῦ προσφέρῃς τέσσαρας θυσίας· α) τήν θυσίαν ὄλων σου τῶν λογισμῶν καί τοῦ θελήματος, καί φρονήματος σου, ταπεινώνοντας δηλ. εἰς αὐτόν καί θυσιάζοντας ὄλα σου τά φρονήματα, καί θελήματα. β) Θυσίαν νά τοῦ προσφέρῃς τήν τῶν λόγων σου, δοξολογώντας καί εὐχαριστῶντας αὐτόν πάντοτε, διά τήν ἀγάπην, ὅπου δείχνει εἰς ἐσέ μέ τοῦτο τό μυστήριον. γ) Θυσίαν πρέπει νά τοῦ προσφέρῃς τήν διά τῶν ἔργων, κάμνωντας ἐλεημοσύνας φιλοξενίας καί ἄλλας τοιαύτας ἀγαθοεργίας· δ) δέ καί τελευταῖον θυσίαν νά προσφέρῃς τήν τοῦ σώματός σου θυσιάζοντας διά τόν Θεόν ὄλα σου τά σαρκικά πάθη καί τάς ὀρέξεις.

(Πνευματικά Γυμνάσματα, Ἔκδ. 1895³, σελ. 279-280).

*
* *

Ἐπειδή κατά τήν γνώμην τῶν ἱερῶν θεολόγων ὁ νοῦς καί ὁ Θεός εἶνε ἓν τοῦ ἄλλου παράδειγμα, ὅσον ὁ ἔραστής νοῦς ἀναβαίνει εἰς τόν ἐρώμενόν του Θεόν διά τῆς θεωρίας τῶν θείων

αὐτοῦ τελειοτήτων, τοσοῦτον καί ὁ ἐρώμενος Θεός συγκαταβαίνει ἀπό τοῦ ὕψους του πρὸς τὸν ἐραστήν νοῦν, καί ἐνοῦται, καί θεοὶ καί χαρίτων πληροὶ αὐτόν· καί οὕτω διὰ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖται ἡ μακαρία καί ἡ ὑπερφυῆς ἔνωσις καί συνάφεια τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ νοός· τοῦ ἐρωμένου, μετὰ τοῦ ἐραστοῦ· τοῦ ἀρχετύπου, μετὰ τῆς εἰκόνης· καί ἀπλῶς εἰπεῖν, τοῦ ἀπείρωσ ἀπέχοντος κτίστου, μετὰ τοῦ ἀπείρωσ κατὰ φύσιν ἀπέχοντος κτίσματος.

(Συμβουλευτικόν Ἐγχειρίδιον, Ἔκδ. 1885², σελ. 196).

Οἱ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ καθήμενοι καί τὴν ἡσύχιον ζωὴν μεταχειριζόμενοι, αὐτοὶ καταφρονοῦσι μὲν ὅλα τὰ ἡδέα, καί παρὰ τοῖς ἄλλοις ποθούμενα, ὡς βλαπτικά τῆς ψυχῆς καί ἀπό Θεοῦ χωρίζοντα· συμμαζόνουσι δὲ τὸν νοῦν τους, ἀπὸ κάθε σύγχυσιν τοῦ κόσμου καί θεωρίαν, μέσα εἰς τὴν καρδίαν τους, καί ἐκεῖ ἀδιαλείπτως προσεύχονται, μελετῶντες τὸ παμπόθητον καί γλυκύτατον ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, καί λέγοντες ἀγαπητικῶς «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με». Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ἀδιαλείπτου προσευχῆς καί συχνῆς μελέτης τοῦ θείου ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ, ἀνάπτουσι μὲν τὴν καρδίαν τους εἰς μόνον τὸν τοῦ Θεοῦ πόθον καί ἔρωτα, ἐκτείνουσι δὲ καί τὸν νοῦν ἑαυτῶν εἰς θεωρίαν τοῦ θείου κάλλους. Ὅθεν ἀπὸ τὸ ὑπέρκαλον ἐκεῖνο κάλλος κατεθελγόμενοι, καί ἔξω γενόμενοι ἑαυτῶν, λησμονοῦσι καί φαγητά, καί πιοτά, καί φορέματα καί αὐτὴν τὴν φυσικὴν ἀνάγκην τοῦ σώματος.

(Νέα Κλίμαξ, Ἔκδ. 1844, σελ. 7-8)

*
* *

Ὅθεν ἐσὺ ἐρχόμενος εἰς τὴν πράξιν τῆς προσευχῆς, μὴ ἀφήσης τὸν ἑαυτόν σου νὰ φοβηθῇ ἀπὸ κανένα πειρασμόν· μὴ φοβηθῆς διὰ τὰς ἁμαρτίας σου οὔτε διὰ τὰς κακὰς ἔξεις ὅπου ἔλαβες ἀπὸ αὐτὰς· ἀλλ' ἀποφάσισαι νὰ παραδίδεται πάντοτε εἰς τὸν Θεόν μέ θερμὴν προσευχήν, καί θέλεις ἰδῆ τὸ ἀποτέλεσμα· «ὑποτάγηθι τῷ Κυρίῳ, καί ἰκέτευσον αὐτόν». (ψαλμ. λστ. 7). Ἄφιερόνου τὸ πρωὶ εὐθύς ὅπου σηκωθῆς ἀπὸ τὸν ὕπνον, καί τὸ βράδυ πρὶν νὰ κοιμηθῆς, καί ἀναμεταξύ τῆς ἡμέρας, καί ὅταν

ἐμβαίνης εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἀφιερώνου ὄχι μόνον ἐν καιρῷ πειρασμοῦ, ἀλλά καί πρὶν τοῦ πειρασμοῦ· ἀφιερώνου εἰς τὰς εὐτυχίας καί εἰς τὰς δυστυχίας· ἐν συντόμῳ εἰπεῖν, ἀφιερώνου πάντοτε εἰς τὸν Θεόν, ὡς λέγει ὁ Κύριος· «δεῖ πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν» (Λουκ. ιη´ 9) καὶ θέλεις ἰδῆ ὅτι εἰς τὴν προσευχὴν σου θέλει ἐνωθῆ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἡ προσευχὴ ἀναβαίνει, καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καταβαίνει... μάλιστα ἐπιμελοῦ νὰ ἀφιερώνεσαι εἰς τὸν Θεόν ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείας μυσταγωγίας· διότι αὐτός ὁ καιρὸς εἶναι ἀρμόδιος, διὰ νὰ ἀπολαμβάνης τὰ ἔλεη τοῦ Θεοῦ· ἀπὸ τὸν ὁποῖον αἱ προσευχαί σου δὲν θέλουν νὰ κἀταφρονηθεῖ ποτέ, ἐνούμεναι μὲ τὰς μεσιτείας καὶ τὰς ἀξιομισθίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀναίμακτον θυσίαν πρὸς τὸν Πατέρα, διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν ἡμεῖς ἐκεῖθεν κάθε καλόν· ὥστε ὁποῦ, διὰ νὰ συμπεράγωμεν τὸ πᾶν, εἰς ταῦτα τὰ δύο στέκεται ὅλη σου ἡ καρτερία ἀδελφέ, εἰς τὸ νὰ κάμνης ἐκεῖνο ὁποῦ ἠμπορεῖς καὶ εἰς τὸ νὰ ζητῆς ἀπὸ τὸν Θεόν ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖς, ὡς λέγει ὁ ἱερός Αὐγουστίνος· «ὁ Θεὸς τὰ ἀδύνατα οὐ κελεύει, ἀλλά κελεύων νουθετεῖ, ποιεῖν μὲν ὅπερ ἔχεις, αἰτεῖν δὲ ὃ οὐκ ἔχεις».

(Πνευματικά Γυμνάσματα, Ἔκδ. 1895³, σελ. 592-593)

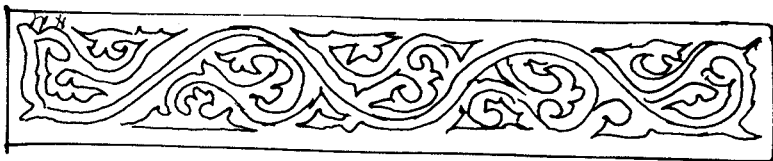
*
* *

Ταῦτα σέ ὑπέμνησα, ἀγαπητέ, νικηθεὶς ὑπὸ τῆς ὑπερβαλοῦσης ἀγάπης, ἣν ἔχω διὰ τὴν σωτηρίαν σου· τὰ ὁποῖα, ὡς ὁ ψιττακός, ἔμαθον μὲν ψιλῶς ἀπὸ τῶν ἱερῶν βιβλίων τῶν θεοσόφων Πατέρων, καὶ ἤκουσα διὰ ζώσης φωνῆς τινῶν πνευματικῶν Πατέρων, οἵτινες ἐκ μέρους τὰ ἐδοκίμασαν· οὐδὲν δὲ τούτων διὰ τῆς πείρας ἠδυνήθην μαθεῖν, διὰ τὴν πολλὴν μου ἀμέλειαν καὶ διὰ τὰ πάθη μου.

*
* *

Ἴδιον γάρ τῶν φίλων τὸ ἀνακαλύπτειν πρὸς ἀλλήλους τὰ ἑαυτῶν μυστικά, κατὰ τὸ· «Ἵμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα, ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου, ἐγνώρισα ὑμῖν» (Ἰωάνν. ιε´ 15).

(Συμβουλευτικὸν Ἐγχειρίδιον, Ἔκδ. 1885², σελ. 131-132).

Ἅγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως
Ἐπιστολή
ἐπὶ τῇ περατώσει μεταφράσεως τῶν ψαλμῶν

Δημοσιεύουμε τὴν ἀνέκδοτο ἐπιστολὴ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου ποῦ ἔγραψε μόλις τελείωσε τὴν μετάφρασι τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ. Ἀποκαλύπτει καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τὴ βαθειὰ ταπείνωσι τοῦ ἁγίου, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν φλογερὴ ἀγάπη του, τὸν ζῆλο του γιὰ τὴν μελέτη καὶ τὴν διάδοσι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀπλότητα καὶ ἀγιότητα τῆς χριστοφόρου καρδιάς του.

Διεύθυνσις Ἐκκλ. Ριζαρείου Σχολῆς
Ἄθηναι τῇ 10 Μαρτίου 1906. Παρασκευῇ, ὥρα 8 1/2 π.μ.

Θυγάτηρ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὴ ὁσία Ξένη,
εὐχομαί σοι τ' ἄριστα.

Χθὲς σοι ἔγραψα ὅτι προτίθεμαι νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω μίαν εὐχάριστον εἶδησιν. Ταύτην τὴν εἶδησιν εὐδόκησεν ὁ Θεὸς δι' εὐχῶν σας νὰ σᾶς τὴν ἀναγγεῖλω διὰ τῆς παρουσίας μου σήμερον.

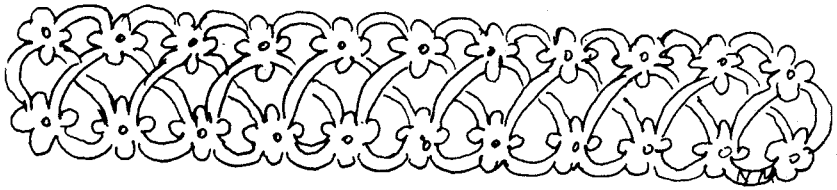
Ταύτην τήν στιγμήν, Θεοῦ συνεργοῦντος, ἐτελείωσα ὅλον τό ψαλτήριον, ἅπαντας τούς ψαλμούς αὐτοῦ ἐνέτεινα εἰς μέτρα ἀρχαῖα, κατὰ τό ὑπόδειγμα τό ὁποῖον σᾶς ἔστειλα, μετά βραχέων ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων· ἤδη δύναμαι νά εἶπω ὅτι γινώσκω τόν ψαλτήρα· ἤδη κατενόησα τό μέγα τῶν νοημάτων αὐτοῦ ὕψος· ἤδη συνησθάνθην τό μεγαλεῖον τοῦ ψαλτηρίου· ἤδη ἀντελήφθην τό ἐν τοῖς ψαλμοῖς διαπνέον πνεῦμα λατρείας πρὸς τό θεῖον· ἤδη ἠσθάνθην τόν πόθον τῆς πρὸς τόν Θεόν ἀνυψώσεως· ἤδη σύννοδα ὁποῖον πῦρ θείας ἀγάπης διαχέεται ἐν τοῖς ψαλμοῖς· ἤδη κατενόησα τήν διαπλαστικήν τῶν ψαλμῶν ἐπὶ τῆς καρδίας καί τῆς ψυχῆς δύναμιν· ἤδη ἐνόησα πόσον εἰς προσευχήν εἰσιν ἐπιτήδαιοι καί εἰς ἔκφρασιν τοῦ τῆς πρὸς Θεόν λατρείας συναισθήματος· ἤδη κατενόησα διατί συνεστήθη ὑπό τῶν ἁγίων Πατέρων ὡς καθημερινόν ἀνάγνωσμα ἐν ταῖς προσευχαῖς τῶν ἀκολουθιῶν.

Ἐγὼ τοῦ λοιποῦ, ὅταν σύν Θεῷ ἁγίῳ τῷ καταξιώσαντί με καί φωτίσαντί με νά ἐντείνω εἰς μέτρα ἀρχαῖα τό δυσκολώτατον τοῦτο βιβλίον καί νά ἐρμηνεύσω καί καταστήσω κατανοητόν καί τερπνόν ἀνάγνωσμα, ὅταν τέλος, τό ἐκτυπώσω, θά τό ἔχω ἐγκόλπιον μου καί θά τό φέρω ἐπάνω μου, ὅπου ἂν πορευθῶ. Μέ αὐτό θά αἰνῶ καί θά ὑμνῶ καί θά εὐλογῶ τόν Θεόν. Δοξάσατε καί ὑμεῖς ἅπασαι τόν Θεόν, διά τήν ἐνίσχυσιν τήν ὁποίαν μοι ἔδωκε νά φέρω εἰς πέρας τό θαυμαστόν αὐτόν ἔργον. Εὐχαριστήσατε Αὐτῷ ἐπὶ πᾶσιν καί δεηθῆτε Αὐτοῦ νά μέ ἀξιῶσῃ νά τό ἐκτυπώσω καί σᾶς τό προσφέρω ὡς δῶρον ἱερόν πρὸς προσευχήν καί λατρίαν τοῦ θείου.

Χαίρετε καί ἀγαλλιᾶσθε ἐν Κυρίῳ

τῷ Κυρίῳ πρέπει αἶνεσις.

+ ὁ Πενταπόλεως Νεκτάριος

**Γερμανοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως
ΦΕΥΓΕΤΕ ΤΟΥΣ ΛΑΤΙΝΟΥΣ
Β', Ἐπιστολή πρὸς τοὺς Κυπρίους**

Ἡ Οἰκουμενικὴ κίνησις μέ τοὺς διαφόρους διαλόγους παρά τίς καλές προθέσεις τῶν Ὁρθοδόξων πού συμμετέχουν καί πρωταγωνιστοῦν σ' αὐτήν περικλείει σοβαροὺς κινδύνους γιά τήν Ὁρθοδοξία. Τέτοιος κίνδυνος εἶναι ἡ χαλάρωσις καί ἀμβλυνσις τῆς δογματικῆς εὐαισθησίας τῆς συνειδήσεως τῶν Ὁρθοδόξων.

Πρὸς ἀφύπνισιν τῶν Ὁρθοδόξων πού πρέπει πάντα νά γρηγοροῦμε νά μὴ ἀλλοιωθῇ ἡ ἅγια πατροπαράδοτος καί ἀποστολικὴ ὀρθόδοξος πίστις μας οὔτε καί στά ἐπουσιώδη (διότι αὐτό θά φέρη ἀλλοίωσι καί στά οὐσιώδη) δημοσιεύουμε σέ μετάφρασι τήν κατωτέρω ἐγκύκλιο τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ πρὸς τοὺς ὑπὸ τῶν Λατίνων πιεζομένους ὀρθοδόξους τῆς Κύπρου νά ἐκλατινισθοῦν κατά τήν πολύ δύσκολο περίοδο τῆς κυριαρχίας τῶν Φράγκων στήν Κύπρο. Εἶναι γνωστό ὅτι καί μάρτυρες ἀκόμη ὑπῆρξαν στήν Κύπρο μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων πού ἀρνήθησαν νά ἐκλατινισθοῦν, ὅπως οἱ 13 Ὁσιομάρτυρες τῆς Καντάρας (1231). Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν Ἐγκύκλιο αὐτή, καμμιά μυστηριακὴ ἢ λειτουργικὴ ἐπικοινωνία μέ τοὺς Λατίνους δέν ἐπιτρέπεται, ἐφ' ὅσον ἐπιμένουν στίς αἱρέσεις των. Οἱ Ὁρθόδοξοι, ὅπου καί ἂν

εύρίσκονται, δέν πρέπει νά ἐκκλησιάζονται ἤ νά λαμβάνουν τά «μυστήρια» τῶν αἵρετικῶν, διότι αὐτό ὄχι μόνο δέν ὠφελεῖ τίς ψυχές των, ἀλλά καί τίς βλάπτει, ἐφ' ὅσον ἔτσι συμμετέχουν καί στίς κακοδοξίες τους. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τίς περιπτώσεις ἐκτάκτου ἀνάγκης, ὅπως τῶν ἐτοιμοθανάτων.

Ἄνδρες φιλοχριστότατοι καί φιλευσεβεῖς, ὅσοι ἐτύχετε νά κατοικήτε στό φημισμένο νησί τῆς Κύπρου, Ρωμαῖοι, ὅλοι τῆς ὀρθοδοξίας οἱ ἔραστές, οἱ ἀκριβεῖς φύλακες τῆς πατροπαράδοτῆς μας πίστεως, πάνω στήν ὁποία ὁ Παντοδύναμος βραχίονας τοῦ Θεοῦ καί Πατρός, ὁ Χριστός, οἰκοδόμησε τήν Ἐκκλησία Του καί «τύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς», διότι ὅσον καί ἂν αὐτή πολεμηθῆται, τόσο μᾶλλον δυναμώνεται στολισμένη μέ τήν μίμηση τοῦ Χριστοῦ. Διότι δικός Του εἶναι ὁ ἀνευδέστατος λόγος, ὁ ὁποῖος λέγει τά ἐξῆς: «εἰ ἐμέ ἐδίωξαν, καί ὑμᾶς διώξουσιν, εἰ τόν λόγον μου ἐτήρησαν, καί τόν ὑμέτερον τηρήσουσι». «Χαίρετε λοιπόν ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί πάντοτε καί πάλιν ἐρῶ χαίρετε». Ὁ Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος μαζί μέ τόν οὐρανοβάμονα Παῦλο ἄς προπονοῦν τήν ἀγάπη σας πρός τούς πνευματικούς ἀγῶνες. Ὁ μέν λοιπόν Ἰάκωβος λέγει: «Πᾶσαν χαράν ἠγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις», ὁ δέ Παῦλος καυχᾶται μέ πολλή χαρά γιά τίς ἀσθενεῖες του καί ἀποδέχεται μέ προθυμία τίς θλίψεις. Ἐγώ μέν ὁ ἐλάχιστος καί ἀχρεῖος μεταξύ τῶν ἀρχιερέων θεωρῶ ὅτι εἶμαι εὐτυχισμένος ὅταν ἀσθενῶ, διότι ἔχω μιλήσει πρός λαό εὐπειθέστατο καί πρός αὐτιά ὅσων ἀκούουν. Διότι ὁ σπόρος τοῦ λόγου μας δέν ἔπεσε στήν πέτρα, οὔτε ἐγράψαμε πάνω στά νερά, οὔτε τά δίκτυα τῆς διδασκαλίας μάταια τά ἀπλώσαμε. Ἀλλά ἐσπείραμε μᾶλλον σέ γῆ ἀγαθή καί καρποφόρα, ἐγράψαμε δέ σέ καθαρές καί φωτισμένες καρδιές, διότι ἀφοῦ κινήσαμε τήν γλῶσσα σάν καλάμι τοῦ ψαλμικοῦ γραμματέως

καί σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ ρίξαμε τά δίχτυα, σᾶς ἐψαρέψαμε πρός ὑπακοή πίστεως καί ὡς ἄξιο ἐμπόρευμα τῆς οὐράνιας Τράπεζας τοῦ Χριστοῦ, σᾶς προσφέραμε σ' Αὐτόν. Ἀπό αὐτό τό γεγονός λοιπόν ἀφοῦ εὐφρανθήκαμε ἀπό τό πρῶτο ψάρεμα, καί ἀφοῦ ἐμακαρίσαμε τούς ἑαυτούς μας γιά τήν εὐστοχία τοῦ ψαρέματος, ἀπλώνουμε πάλι ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ τήν γλώσσα σάν δίχτυ γιά νά σᾶς διδάξουμε.

Ὅπως δὲ πότε δέν ἀγνοεῖτε, φιλολογώτατοι ἄνθρωποι καί φιλομαθέστατοι, ὅτι ἀπό παλαιά οἱ θεοφόροι καί θεοκίηρυκες Πατέρες μας, κινούμενοι ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα καί ἀκολουθώντας τίς διδασκαλίες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅλα τά τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας θεοκινήτως καί ἐτακτοποίησαν καί ὀροθέτησαν μέ τό σχοινί τῆς πνευματικῆς κληροδοσίας καί ἔβαλαν φραγμούς στά διάφορα ὀροθέσια τῶν Ἐκκλησιῶν καί περιετείχισαν ὅλες τίς ἐνορίες γιά τήν ἀσφάλειά τους, ὥστε νά μή βγαίνουν οἱ φιλόδοξοι καί οἱ ἀλαζόνες ἀπό τά οἰκεῖα πρός τά ξένα, ἀλλά φοβούμενοι τούς φραγμούς τῶν φρικωδεστάτων ἀφορισμῶν καί τῶν ἀποξενώσεων ἀπό τόν Θεό, νά εἶναι ἱκανοποιημένος καθένας στό μερίδιο πού ἐκληρονόμησε καί νά ἀρκῆται στόν δικό του κληρο καί στήν κληρονομιά πού τοῦ ταιριάζει. Πόσα πράγματα ὅμως ἀγνοῶ! Πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἄπληστη φιλοδοξία, πού διέγραψε προσφάτως κάθε κανονική εὐταξία καί ἐπιχειρεῖ νά ἀνατρέψη ὅλη τήν χριστιανική σταθερότητα, ἢ μᾶλλον ὀρμᾶ μέ θρασύτητα ἐναντίον καί αὐτῆς τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία εἶναι ὁ Χριστός, καί δέν φοβᾶται τά κέντρα, μέ τά ὁποία ὁ Χριστός ἀπειλήσε κάποτε τόν Σαῦλο, λέγοντάς του, «σκληρόν σοι πρός κέντρα λακτίζεις».

Ὅλοι ἀσφαλῶς γνωρίζουμε, ὅσοι ἔχουμε βαπτισθῆ τό χριστιανικό βάπτισμα, ὅτι ἓνας εἶναι ὁ καθηγητής μας,

ὁ Χριστός, καί ὅτι αὐτός εἶναι ἡ κεφαλὴ τῶν χριστιανῶν ὅλης τῆς οἰκουμένης. Ὅλοι δέ ὅσοι ἔχουμε τιμηθῆ με τὸ ἀρχιερατικὸ ἀξίωμα, εἴμαστε ἀδελφοί καὶ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ αὐτὸ μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἡ αὐτοαλήθεια, καὶ οἱ αὐτόπτες του καὶ ὑπηρέτες. Ἀλλὰ βέβαια ἡ Ἰταλικὴ ὑπεροψία κάτι τέτοιο δέν τό θέλει, οὔτε ἀνέχεται τόν Χριστό νά εἶναι καὶ νά ὀνομάζεται κεφαλὴ, ἀλλά διώχνοντάς τον ἀπ' αὐτὴ τὴν θέση, τὴν χαρίζει στόν ἀρχιερέα τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης καὶ ἐπιχειρεῖ νά συγχωνεύσῃ τὰ πέντε πατριαρχεῖα, γιά νά κατασκευάσῃ ἓνα ἀπ' ὅλ' αὐτά καὶ φιλοδοξεῖ νά θάλῃ τόν θρόνο του πάνω στίς νεφέλες καὶ νά ἐξομοιωθῆ μέ τόν Ὑψιστο. Νεφέλες δέ ἐγώ ἐννοῶ τούς ὑπερέχοντες ἀρχιερατικούς θρόνους καὶ ὑψηλοῦς, πού διαιροῦνται σέ πατριαρχεῖα, ἀπό τὰ ὁποῖα ποτίζεται ὅλη ἡ γῆ καὶ δέχεται τὴν ἐκούσια καὶ μυστικὴ βροχὴ τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας. Πόσα δάκρυα καὶ πόσους στεναγμούς χρειάζονται ὅλ' αὐτά, διότι τό σκοτεινὸ πνεῦμα τῆς ὑπερηφανείας καὶ αἴτιο μεγίστων πτώσεων ἔχει κυριαρχήσει στό μεγάλο τοῦτο καὶ πολυάνθρωπο γένος (τῶν Ἰταλῶν).

Πρῶτη λοιπόν καὶ μεγίστη τόλμη τῶν Ἰταλῶν εἶναι ἡ ἀπαγορευμένη προσθήκη στό ἅγιο Σύμβολο τῆς Πίστεως, ἡ ὁποία ἀκριβῶς γιά νά μὴ γίνῃ ποτέ, οἱ οἰκουμενικές καὶ ἅγιες Σύνοδοι ὑπέβαλαν σέ αἰώνιο ἀνάθεμα ὅσους τὴν τολμήσουν. Ὅποιος θέλει, ἄς διαβάσῃ τόν πρῶτο κανόνα τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ὁποῖος λέει ρητῶς πρὸς τό τέλος: Ἐάν κάποιος ἀπό ὄλους τούς ἀνθρώπους δέν ἀποδέχεται τὰ προειρημένα δόγματα τῆς εὐσεβείας, δέν τὰ ἀσπάζεται, δέν πιστεῦῃ καὶ δέν κηρύττῃ αὐτά ἀκριβῶς, ἀλλὰ ἐπιχειρεῖ νά πορευθῆ ἀντίθετα μ' αὐτά, ἄς εἶναι ἀνάθεμα, σύμφωνα μέ τόν ὄρο πού ἐξετέθη ἀπό τούς προαναφερθέντες ἁγίους καὶ μακαρίους πατέρες, ἄς ἐκδιωχθῆ καὶ ἄς διαγραφῆ ἀπό τόν χριστιανικὸ κατά-

λογο ὡς ξένος. Διότι ἡμεῖς ἔχουμε κρίνει σωστό νά μὴν προσθέτουμε, οὔτε βέβαια νά ἀφαιρέσουμε κάτι ἀπὸ ὅσα ἔχουν θεσπισθῆ, οὔτε μπορούμε νά τὸ κάνουμε γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο. Αὐτὰ λέγει ὁ ἀναφερθεὶς κανόνας. Κανείς συνετός δὲν ἀγνοεῖ ὅτι σέ κάθε οἰκουμενικὴ Σύνοδο συμφωνοῦσε μὲ τὰ διακηρυχθέντα δόγματα καὶ τοὺς κανόνες ὁ ἐκάστοτε Πάπας διὰ τῶν τοποτηρητῶν του.

Τί λοιπὸν συμπεραίνουμε ἀπ' αὐτὰ; Ὅτι ἀσφαλῶς οἱ τωρινοὶ ἀρχιερεῖς τῆς Ρώμης δὲν ἀποδέχονται οὔτε ἀσπάζονται τοὺς ἀρχιερεῖς τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης πού ἔλαβαν μέρος στίς οἰκουμενικὲς καὶ ἅγιες ἑπτὰ Συνόδους, ἀλλὰ ἀποστρέφονται καὶ ἐξουθενώνουν κι ἐκείνους, ὅπως καὶ ἡμᾶς τοὺς Γραικοὺς, χωρὶς νά δέχονται ὅσα ἐκεῖνοι συνοδικῶς εἶπαν καὶ ἐπεκύρωσαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ τωρινοὶ Ἴταλοὶ δογματίζουν νέα πίστη καὶ ἐφευρίσκουν ἄλλους κανόνες. Ἄς ψάξουν λοιπὸν νά βροῦν καὶ ἄλλο Χριστό καὶ Ἀποστόλους ἄλλους. Διότι καὶ οἱ θεοφόροι καὶ θεοκῆρυκες πατέρες πού ἔλαβαν μέρος στίς Συνόδους, δὲν ἔχουν πιστέψει σέ Πνεῦμα Ἅγιο πού ἔχει τὴν ὑπαρξὴ ἐκ δύο προσώπων, ἀλλὰ ἔχουν πιστέψει στὸν Χριστό, ὅπως καὶ σέ ὅλα τὰ ἄλλα, καὶ στὰ λόγια Του περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε τὴν ἐκπόρευση ἐκ τοῦ Πατρός.

Αὐτὰ μὲν ἀνέφερα συνοπτικὰ πρὸς τὴν ἀγάπη σας, γιὰ νά γνωρίσετε πόσο κακὸ εἶναι ἡ πνευματικὴ ὑποταγὴ καὶ πειθαρχία στίς ἰδιορρυθμίες τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης. Ἀποφεύγω νά πῶ κάτι βαρύτερο. Ὡς ἐκ τούτου παραγγέλλω πατρικά σ' ὅλους τοὺς λαϊκοὺς, ὅσοι εἶστε γνήσια τέκνα τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, νά φεύγετε ὀλοταχῶς μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς πού ἔπесαν στὴν λατινικὴ ὑποταγὴ καὶ οὔτε στίς Ἐκκλησίες τους νά συνάγεσθε, οὔτε νά δέχεσθε ἀπὸ τὰ χέρια τους ὁποιαδήποτε εὐλογία. Εἶναι καλύτερο νά προσεύχεσθε στὰ σπίτια σας πρὸς τὸν Θεό

μόνοι σας, παρά νά συνάγεσθε στίς ἐκκλησίες μαζί μέ ὄσους ὑπετάγησαν στούς λατινόφρονες. Ἐάν δέ κάποιοι ἀπό τούς προαναφερθέντες ἱερεῖς κοσμήται μέ βίον σεμνό καί ἀποδέχεται τήν εὐσέβεια, ἀλλά ἀμάρτησε μόνο σ' αὐτό τό πρᾶγμα, δηλαδή λόγω βίας ἢ συναρπαγῆς ἐνέδωσε στήν λατινική τυραννία πού ἐπέπεσε στίς ἐκκλησίες σας καί ὁμολόγησε τόν Πάπα ὡς ἀρχιερέα, στόν τοιοῦτον ἄς μή παραχωρηθῆ νά ἐκκλησιάζεται μαζί σας καί νά ἐνεργῆ ἱερατικῶς, ἐάν προηγουμένως δέν στραφῆ νά πῆ κατά πρόσωπο τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Λατίνων καί τῶν ἐπισκόπων του ὅτι δέν εἶναι ἔτσι τά πράγματα. Ἐάν ἴσχυση καί πάλι ὁ συνοδικός ἀφορισμός πού σᾶς ἔστειλα, μέχρις ὅτου ἐπιστρέψουν πρὸς τήν θεία καί ἱερά Σύνοδο καί τήν μετριότητά μας, σύμφωνα μέ τό περιεχόμενο τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς.

Καί οἱ ὑπ' αὐτούς κληρικοί, ὅσοι ἀποδέχονται τήν Ἐκκλησία μας καί θέλουν νά κρατήσουν τήν πατροπαράδοτη πίστη, νά μή ὑποκύβουν στούς ἀρχιερεῖς πού ὑπετάγησαν στούς Λατίνους, οὔτε νά στραφοῦν ἔστω καί γιά λίγο πρὸς αὐτούς, ἐπειδή θά τούς ἀφορίσουν, μέ σκοπό νά τούς κάνουν νά πεισθοῦν στήν λατινική ἐκκλησία. Ἐνας τέτοιος ἀφορισμός εἶναι ἄκυρος, καί μᾶλλον ἐπιστρέφει πρὸς τούς ἀφορίζοντες, διότι ἔχουν γίνει καί πρόξενοι σκανδάλων στόν λαό τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ κατεπάτησαν τήν ἀκρίβεια τῶν ἱερῶν κανόνων καί δέχθηκαν τούς ἐπιβήτορες καί ἀλλοτριοεπισκόπους καί τούς ἔδωσαν τά χέρια, πού εἶναι σημεῖο εὐπειθείας καί ὑποδουλώσεως σ' αὐτούς, ἔστω καί ἂν ἰσχυρίζονται λέγοντας ὅτι δέν ἔχουμε καταπροδώσει τά πατρικά μας ἡθῆ καί ὅτι δέν ἔχουμε πράξει κάτι ἔξω ἀπό τούς ἱερούς κανόνες, μή γνωρίζοντας αὐτό πού λέγουν. Διότι οἱ κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν θείων Πατέρων ὑποβάλλουν σέ ἀφορισμό ὄσους ἐπισκόπους ἐπεμβαίνουν δυναστικῶς σέ ξένες ἐνορίες,

ἀλλά καί στό ἀνάθεμα τούς ὑποβάλλουν. Αὐτή εἶναι ἡ ἀλήθεια.

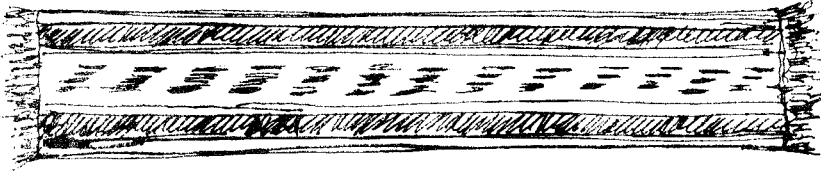
Ἐσεῖς δέ περιούσιε λαέ τοῦ Χριστοῦ, στερεωθῆτε στήν πίστη, ἀνδρίζεσθε, δυναμώνεσθε, σωφρονίζοντας τούς ἀτάκτους, ἐλέγχοντας ὅσους παραποιοῦν τήν εὐσέβεια, χωρίς νά προδίδετε τίποτε ἀπό τά ὀρθά δόγματα, τά ὁποῖα ἔχετε λάβει ἀπό παλιά, θεωρῶντας χαρά καί κέρδος κάθε θλίψη βιοτική καί κάθε ζημία, γιά νά διαφυλαχθῆ μέσα σας ἀσύλητος μόνον ὁ θησαυρός τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τόν ὁποῖον ὁ καθένας μας θά φέρη μαζί του στό τέλος τῆς ζωῆς του, ὅταν ἐξέλθῃ ἀπό αὐτή τήν ζωή του γυμνός ἀπό ὅλα τά πράγματα τοῦ κόσμου, στηρίζοντας ὁμῶς τίς ἐλπίδες μόνο σ' αὐτόν τόν θησαυρό καί προσδοκῶντας ν' ἀκούσῃ ἐκείνη τήν ἐπιθυμητή φωνή: «ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην», ἡ ὁποία δέν ἔχει ὄριο, οὔτε τέλος.

Εἶθε νά φυλάγεσθε ὅλοι κάτω ἀπό τήν παντοκρατορική δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, Ρωμαῖοι, καί ὅσοι κοσμεῖσθε μέ τό ἱερατικό ἀξίωμα καί νά φυλάσσετε ἀδούλωτη τήν προαίρεση ἀπό τήν νέα παρεκτροπή σχετικῶς μέ τήν πίστη, καί ὅσοι μεταξύ τῶν λαϊκῶν εἶστε θερμοί ζηλωτές τῆς ὀρθοδοξίας.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός καί ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετά πάντων ὑμῶν Ἀμήν».

Ἐγράφη τόν μήνα Ἰούλιο, ἰνδικτιῶνος θ´

**Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
Γερμανός**

«ΤΟΙΣ ΕΡΗΜΙΚΟΙΣ ΖΩΗ ΜΑΚΑΡΙΑ ΕΣΤΙ...»

**Χρυσστόμου τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Πειραιῶς,
Εὐχετήριος ἐπιστολή.**

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐπιστολήν τοῦ μακαριστοῦ καί διακεκριμένου Μητροπολίτου Πειραιῶς κυροῦ Χρυσστόμου (+ 1977) εἰς μνημόσυνον Αὐτοῦ καί εἰς ἔνδειξιν τοῦ φιλομονάχου καί φιλαγιορειτικοῦ του πνεύματος.

Τὰς πολυτίμους εὐχὰς τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου ἀποδεχόμεθα εὐγνωμόνως ὡς ἱερόν ἐφόδιον διὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἐγκαταβίωσιν καί διακονίαν μας.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Ἀρχιμ. Γεώργιος

Τῷ πανοσιολογιωτάτῳ Καθηγουμένῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γρηγορίου ἐν Ἄθωνι, Ἀρχιμανδρίτῃ Πατρί Γεωργίῳ Καψάνῃ

Εἰς Ἁγιον Ὄρος.

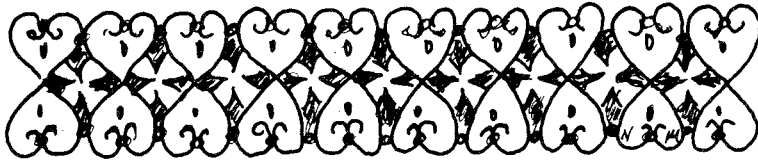
Λίαν μοι ἀγαπητέ πάτερ Γεώργιε, χαίρετε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε. Μετ' ἰδιαιτάτης χαρᾶς ἔλαβον τό ὑμέτερον μελέτημα «Θέματα Ἐκκλησιολογίας καί Ποιμαντικῆς», τό ὁποῖον δύναμαι νά προῖδω, ὅτι τό περιεχό-

μενόν του, θά εἶναι ἄριστον, καί διὰ τοῦτο ἐκφράζω τῇ ὑμετέρᾳ λίαν μοι ἀγαπητῇ Πανοσιολογιότητι, τοῦτο μὲν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μου, τοῦτο δέ τὰ ἔνθερμα πατρικά συγχαρητήριά μου.

Ἐπ' εὐκαιρία αἰσθάνομαι τό χρέος νά σᾶς εἶπω κάτι ἐκ τῆς πείρας μου: ὁ πόθος μου παιδιόθεν ἦτο πυρίκαυστος νά ὑπηρετήσω τόν Κύριον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς μοναχός μεθ' ἱερωσύνης. Ὁ Κύριος ἄλλως ὠκονόμησε τά κατ' ἐμέ. Ἀπό πολλῶν ἐτῶν ἔχω διαπιστώσει τήν μεγίστην ἀλήθειαν, τήν περικεκλεισμένην εἰς τήν ὑπέροχον ρῆσιν: «τοῖς ἐρημικοῖς ζωή μακαρία ἐστι, θεϊκῶ ἔρωτι πτερουμένοις». Ὅθεν θεωρῶν ὑμᾶς μακάριον ἐν Κυρίῳ, ὅτι ἐσκηνώσατε ἀπ' ἀρχῆς τῆς διακονίας ὑμῶν ἐν τῇ εὐλογητῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἐρήμῳ, καί μετὰ τῆς ὑπό τήν ὑμετέραν πνευματικὴν καθοδήγησιν Ἀδελφότητος, λατρεύετε μόνη τῇ Προσκυνητῇ Παναγία Τριάδι καί τῇ Προστάτιδι τοῦ Ἁθῶ Ὑπεράγνῳ Μητρί τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Κυρίου. Ὁ κόσμος, πλήρης ἀκοσμίας ὢν, ἀποτελεῖ κελλίον φυλακῆς διὰ τόν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ. Δέν ἔχετε τίποτε νά ζηλεύσητε ἐκ τοῦ κόσμου, ὅστις παγίδας εἶναι ἐγκατεσπαρμένος.

Εὐχομαι ὁ Κύριος νά σᾶς ἀγιάζη, ὡς καί τήν ὑμετέραν Ἱερὰν Συνοδείαν, καί νά σᾶς καταξιώσῃ τῆς μεγάλης Δωρεᾶς, ὥστε νά παραδώσῃτε τήν τελευταίαν πνοήν σας εἰς τόν πανάγιον χῶρον τοῦ Περιβολίου τῆς Ἀσπίλου Θεοτόκου.

Μετά πατρικῆς ἀγάπης καί ὀλοκαρδίων εὐχῶν,
15/3/76 + Ὁ Πειραιῶς Χρυστόστομος

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

καί ἄλλα πνευματικά θέματα-ἀπαντήσεις
τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Βανάτου
κ. Ἀμφιλοχίου*

Ἐρώτησις: Σεβασμιώτατε, παρακαλοῦμε νά μᾶς εἰ-
πῆτε λόγους πνευματικῆς οἰκοδομῆς ἀπό τή πείρα σας. Τί
πρέπει ὡς μοναχοί κυρίως νά ἐπιδιώξουμε;

Ἀπάντησις: Τήν συντριβή τῆς καρδιάς· αὐτό πού
λέμε στόν 50ο ψαλμό «πνεῦμα σύντετριμμένον καί τετα-
πεινωμένον». Ἐάν δέν συντριβῆ ἡ καρδιά, ὁ ἄνθρωπος
δέν μπορεῖ νά αἰσθανθῆ τό μυστήριον τῆς πραγματικῆς
χαρᾶς. Δέν τό αἰσθάνεται ὅσο ἡ πίστις μένει ἐγκεφαλική,
διανοητική γνῶσις, ἀκόμη καί γνῶσις τοῦ Εὐαγγελίου,
τῆς Δογματικῆς (τῶν δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας), ὅσο ὁ
σπόρος δέν ἔχει πέσει μέσα στήν καρδιά, ὅσο δέν ἔχει ἀ-
κόμη μαλακώσει ἡ καρδιά.

Τό μαλάκωμα τῆς καρδιάς!

* Τίς ἀπαντήσεις αὐτές ἔδωσε ὁ Σεβασμιώτατος σέ ἐρωτήσεις πού τοῦ ἀπηύθυναν
ἀδελφοί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας κατὰ τήν ἐπίσκεψί του σ' Αὐτήν τήν 23η Νοεμ-
βρίου 1986. Ὁ Σεβασμιώτατος εἶναι, ὡς γνωστόν, πνευματικόν τέκνον τοῦ μα-
καριστοῦ καί ἁγίου ἀρχιμανδρίτου π. Ἰουστίνου Πόποβιτς. Ὁ Σεβασμιώτατος
εἶναι καί καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Βελιγραδίου.

Τό λέω ἐδῶ, σέ σᾶς τούς ἹΑγιορείτας πού ζήτε καθημερινά αὐτό τό πρᾶγμα, ἐνῶ ἐμεῖς ἐκεῖ στόν κόσμον λίγες φορές τό αἰσθανόμαστε, ὅταν μᾶς δίδῃ ὁ Θεός ἀπό τά ψιχουλά πού πέφτουν ἀπό τό τραπέζι τοῦ Κυρίου.

Προχθές πού πέρασα ἀπό τήν πόλι Νύσσα, εἶχε μαζευθῆ μιὰ ομάδα νέων ἀνθρώπων σέ μιὰ αἴθουσα, τήν ὁποία τώρα τελευταῖα ἄνοιξε ἕνας φοιτητής μας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Εἶναι ναυτικός αὐτός καί μέ τόν ἀδελφό του ἄνοιξε αὐτή τήν αἴθουσα ἐκθέσεων καί τῆς ἔδωσε τό ὄνομα Salvador Dali. Μέ πῆρε τηλεφῶνονά νά μοῦ τό ἀνακοινώσῃ. Καί τοῦ λέω: «Εὐλογημένε, ποῦ βρῆκες αὐτό τό ὄνομα Salvador; δέν βρῆκες κανένα ἄλλο ὄνομα νά δώσῃς στήν αἴθουσα;».

Λέει: «Τί ἄλλο ὄνομα, τώρα τό ἔγραψαν καί οἱ ἐφημερίδες, τό ἔδειξε καί ἡ τηλεόρασι».

Καί λέω: «Δῶσε ἕνα ἄλλο ὄνομα, ἐδῶ ἔχουμε τέτοιους ζωγράφους! Στήν Νύσσα, τῆ γενέτειρα τοῦ Μ. Κωνσταντίνου!... Δῶσε «Ἀστραπᾶς».

«Ποιός εἶναι αὐτός ;» μοῦ λέει. Λέω: «Θά σοῦ ἐξηγήσω ἄλλη φορά». Καί πραγματικά τό ἔκανε «Ἀστραπᾶς». Λοιπόν τώρα, περνώντας ἀπό ἐκεῖ, μέ κάλεσε νά ἰδῶ τήν ἐκθεσι καί ἐπ' εὐκαιρία εἶχε μαζέψῃ μιὰ συντροφιά φίλων, νέους, κοπέλλες, κλπ.

Μέ πλησίασε ἕνας ἀπ' αὐτούς (καλλιτέχνης ἦταν, δέν ξέρω). Μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ἡ προσοχή τῶν νέων αὐτῶν ἀνθρώπων. Ἦταν ὅλοι τους ἀνθρωποὶ κοσμικοί. Μέ ρώτησε λοιπόν: «Τί εἶναι προσευχή; Ἐγώ, λέει, εἶμαι ἄθεος». Καί προσπαθοῦσα νά τοῦ ἐξηγήσω. Θυμήθηκα ἐκεῖνες τίς ἐμπειρίες, ἐκείνους τούς ἀγίους ἀνθρώπους πού εἶδα ἐδῶ στό ἹΑγιον ἹΟρος. Τί νά τοῦ δίνω, διανοητικές ἐρμηνεῖες καί ὀρισμούς; Γι' αὐτόν εἶναι τελείως ἀπρόσιτο αὐτό καί δέν τόν ἐνδιαφέρει. ἹΑλλά ὅταν τοῦ ἀνέφερα μερικά παραδείγματα, τόν εἶδα νά παρακολουθεῖ μέ πολλή

προσοχή αυτά που έλεγα. Γιατί αυτό που έχω ιδεί, που έχω ζήσει, που υπάρχει σ' αυτόν εδώ τον χώρο, είναι πολύ σημαντικό. Είναι η έμπειρία του μεταμορφωμένου ανθρώπου διά της μετανοίας και της συντριβής της καρδιάς. Και αυτό φανερώνει τό παράδειγμα που ανέφερα μέ τόν Ρώσο ιερομόναχο που δέν κοιμήθηκε όλη νύχτα, έπειδή πλήγωσε τόν άδελφό του. Αυτό δείχνει ότι είχε Χριστό μέσα του. 'Οπωσδήποτε μ' αυτό έχει σθήσει πολλές άμαρτίες, όπως λέει και τό Ευαγγέλιο: όποιος αγαπά πολύ, πολύ θά του συγχωρήση ό Κύριος. 'Αλλά στόν κόσμο είναι δύσκολο νά άποκτήση κανείς τήν συντριβή, πολύ δύσκολο! 'Η καρδιά γίνεται πέτρα. Διότι ή ζάλη του κόσμου, αυτή ή έξωστρέφεια, σέ τραβάει πηγαίνεις-πηγαίνεις και δέν έχεις καιρό νά καθίσης νά κυττάξης τήν καρδιά, νά μπής πιό μέσα.

Γι' αυτήν τήν έσω έργασία μου έλεγε μία ρωσίδα, διά Χριστόν σαλή, τήν όποία γνώρισα πρό τριετίας στό Πέτρογκραντ, σ' ένα ρωσικό νεκροταφείο. Τήν βρήκα νά μαζεύη κάτι χαρτιά παριστάνοντας τήν σαλή. "Ημουν μ' έναν 'Ιερομόναχο. Τήν χαιρέτησα, και αυτή από κάτω μέ κυττούσε μέ τέτοια άγνότητα και καθαρότητα στά μάτια που σπανίως έχω ιδεί. Μέ κυττούσε-μέ κυττούσε και μου είπε σέ μία στιγμή: «Πιό βαθειά πάτερ, πιό βαθειά!... κατάλαβες; όχι γύρω, όχι γύρω. "Όχι άπ' έξω, πιό μέσα, πιό μέσα... κατάλαβες;» Λέω: «κατάλαβα». Λέει πάλι: «Στό βάθος πάτερ, ού ντουμπίνου μπάτουςκα...».

'Υπάρχει εκεί ένα ψηφιδωτό που παριστᾶ τόν Κύριο πάνω σ' ένα τάφο, πάει πολύς κόσμος νά προσκυνήση και γίνονται θαύματα. Και έλεγε: «Τί χαρά που μᾶς δίνει ό Κύριος, όταν λάμψη ό ήλιος μέσα-άπό τίς ψηφίδες; Πώς λάμπει τό πρόσωπο του Κυρίου!...»

Κι' έλαμπε τό δικό της πρόσωπο!... 'Εχει έλθει ή καυμένη από τή Σιβηρία. Και τής λέω: «πώς από τόσο μακρᾶ;» Λέει: «Πάτερ εκεί στά μέρη μας δέν υπάρχει ναός και έγώ χωρίς ναό δέν μπορώ νά ζήσω. Καταλαβαίνεις;

Ἐφυγα ἀπό ἐκεῖ, ζῶ ἐδῶ, μαζεύω τὰ παλιά χαρτιά στά σκουπίδια καί εἶμαι εὐχαριστημένη. Δέν χρειάζομαι τίποτε ἄλλο· ἔχω τόν Κύριο». Καί ὅταν φεύγαμε: «Καί νά μή ξεχάσης, μπάτουσκα, νά μή ξεχάσης· ὁ Κύριος εἶναι μεγάλη χαρά!... ἄκουσες; Μεγάλη χαρά ὁ Κύριος!».

Σ' αὐτή τή γυναῖκα ἔζησα τόν λόγο τοῦ ἁγίου Σεραφείμ τοῦ Σάρωφ, αὐτόν πού ἔλεγε στόν καθένα: «χαρά μου». Ἦταν ὀλοφάνερο ὅτι αὐτή ἡ γυναῖκα δέν ἔβγαине ἀπό τόν ναό καί ἐκεῖ ἀπόκτησε αὐτό τό πνεῦμα, τό αἰώνιο πνεῦμα τῆς συντριβῆς, τό ὅποιο ριζώθηκε μέσα της.

Καί ἐδῶ, τό Ἅγιον Ὅρος παρέμεινε καί εἶναι φυτώριο τέτοιων ψυχῶν, καί αὐτό εἶναι παρηγοριά γιά ὅλη τήν Ἐκκλησία καί γιά ὅλη τήν οἰκουμένη. Βλέπετε τώρα τοὺς νέους ἀνθρώπους πού ἔρχονται ἐδῶ καί βρίσκουν ἀνάπαυσι; Χθές τό βράδυ πέρασα ἀπό τό κελλί τοῦ π. Π. Ἦλθε ἓνας νεαρός ἀπό τή Θεσσαλονίκη ταραγμένος καί ρώτησε: «Θέλω τόν π.Π.». Κι ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε ὅπως ξέρετε: «Τί τόν θέλεις τόν καῦμένο! Πάρε ἓνα λουκούμι καί πήγαине ἐκεῖ στή θρύση, ἔχει ὠραία λιακάδα...». Ἐπίτηδες. Σήμερα πάλι τόν εἶδα στή Μονή Σταυρονικήτα καί μου λέει: «Συγγνώμη, Σεβασμιώτατε, πού σᾶς διέκοψα χθές». Λέω: «Ἐκανες τή δουλειά σου;». Πετοῦσε ἀπό τή χαρά. Λέει: «Αὐτό εἶναι πού ζητοῦσα. Ἔχω γεμίσει ἀπό τήν εἰρήνη!». Τόν ἀγκάλιασα καί τοῦ λέω: «Μπράβο, παιδί μου! νά μ' εἶχες διακόψη ἀκόμα δέκα φορές!».

Ἦταν τόσο θλιμμένος ὅταν ἤλθε. Καί τόν ἔβλεπα πόσο ἀγνώριστος ἦταν σήμερα. Συνάντησε αὐτό τό πρᾶγμα, βρῆκε κάποια ζεστασιά, συνάντησε τόν πραγματικό ἄνθρωπο, αὐτή τήν ἀνοιχτή καρδιά, αὐτή τή φιλανθρωπία τοῦ Χριστοῦ, τὰ σπλάχνα οἰκτιρμῶν. Αὐτό εἶναι πού ζητάει ὁ ἄνθρωπος ἀνέκαθεν, ἰδιαίτερα σήμερα. Θέλει αὐτά τὰ σπλάχνα οἰκτιρμῶν. Βέβαια λιγότεψαν οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι στόν κόσμο, ποτέ ὅμως δέν ὑπῆρχαν πολλοί. Ἀνέκαθεν ἀποτελοῦν τό μικρόν ποιμνιον, χωρίς αὐτοῦς ὅμως ὁ κόσμος δέν θά μπορούσε νά ζήσει.

Κάποια ἑβραϊκή παράδοσι λέει πῶς ὁ κόσμος κρα-

τιέται πάνω στους 35 δικαίους. "Όσο υπάρχουν 35 δίκαιοι άνθρωποι στον κόσμο, ο κόσμος θά ἔχη ἀκόμη ζωή. "Όταν λείψουν, τότε ἐρχόμαστε στά ἔσχατα. Καί ὁπωσδήποτε ὑπάρχουν μέχρι σήμερα τουλάχιστον τόσοι ἐγώ πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν καί περισσότεροι πού ἔχουν αὐτή τήν θεία φιλανθρωπία, ἡ ὁποία γεννᾶται ἀπό συντηρημένη καί τεταπεινωμένη καρδιά.

Ἐρώτησις: Σεβασμιώτατε, θέλετε νά μᾶς εἰπῆτε κάτι καί γιά τόν μακαριστό Γέροντά σας, τόν π. Ἰουστῖνο;

Ἀπάντησις: Naί, εὐχαρίστως.

Μιά φορά καθόμασταν καί ἔλεγα στον π. Ἰουστῖνο γιά τό "Άγιον Όρος, ὅτι εἶχα ἰδῆ καί ζήση ἐδῶ. Τοῦ ἔλεγα-τοῦ ἔλεγα καί ἔβλεπα ποτάμια δάκρυα νά τρέχουν ἀπό τά μάτια του. Κι' ἔλεγε: «"Ε, Ἰουστῖνε! Πῶς πέρασε ἡ ζωή σου; Τί ἔκανες ἕως τώρα στήν ζωή σου; Αὐτά εἶναι, αὐτά εἶναι... Δέ μου λές, πάτερ, ἔχω μιά ἐλπίδα. Ἐλπίζω στίς προσευχές αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι κι ἐγώ θά ἰδῶ κάποια γωνιά ἐκεῖ, ὑπό τήν σκέπην τοῦ Κυρίου. "Ότι αὐτοί, ὅτι αὐτοί θά μέ βοηθήσουν». Σάν μικρό παιδί τά ἔλεγε.

Μιά ἐβδομάδα προτοῦ νά κοιμηθῆ ὁ Γέροντας, ὅταν πιά εἶχε καταπέσει, μᾶς εἰδοποίησαν ἀπό τό Μοναστήρι ὅτι εἶναι σέ δύσκολη κατάστασι καί τρέξαμε. "Ἡμασταν ὁ π. Ν. Ι., Διδάκτωρ τῆς Σχολῆς μας καί νῦν καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, καί ἐγώ. Μοῦ λέει ὁ π. Ν.Ι.:

«Δέν ἔχομε βενζίνη καί δέν ξέρω ἂν θά μπορέσουμε νά πᾶμε». Τοῦ λέω: «Πήγαινε καί οἱ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι θά μᾶς φέρουν». Καί πραγματικά φθάσαμε ἴσα-ἴσα στό Μοναστήρι· δέκα μέτρα δέν θά μπορούσε νά προχωρήσῃ τό αὐτοκίνητο· εἶχε πραγματικά σωθῆ ἡ βενζίνη. Μπήκαμε τρέχοντας στό κελλί. Εἶχαν μαζευθεῖ οἱ ἀδελφές, ἦταν καί ὁ π. Ἀθανάσιος. "Όταν μπῆκα στό δωμάτιο, περίμενα νά τόν ἰδῶ ψυχορραγοῦντα, ἀλλ' αὐτός εἶχε ἀνασηκωθῆ καί ἔλαμπε ἀπό μέσα του μιά τέτοια ἀγαλλίασι, μιά τέτοια χαρά, πού ἔλεγεσ ὅτι ὅλοι ἐμεῖς γύρω εἴμαστε ἄρρωστοι καί ἐκεῖνος ὁ μόνος ὑγιής. "Ἐλαμπαν τά μάτια του, τόσο

χάρηκε πού ήλθαμε! Ἐκείνη τή στιγμή κατάλαβα τί σημαίνει ὄντως «ἅγιος ἄνθρωπος», γιά τόν ὁποῖον ὁ θάνατος εἶναι πραγματική μετάβασις, ὄχι στό σκότος, ἀλλά στή ζωή καί στό φῶς. Σάν καί ἐκεῖνα πού διαβάζει κανεῖς στούς βίους τῶν ἁγίων. Ἐλεγε μάλιστα ὅτι εἶναι καλό γιά τόν χριστιανό, προτοῦ φύγει ἀπό τόν κόσμον, νά κακοπάθη· πολύ καλό αὐτό, πολύ καλό.

Ἐμεινα κοντά του ὅλη τήν ἑβδομάδα μετά ἀπό αὐτήν τήν ἐπιδεινώσι τῆς καταστάσεώς του. Τίς ἡμέρες ἐκεῖνες περίμενε νά ἔλθῃ ὁ π. Θεόφιλος ἀπό τή Μονή Καόνα, στόν ὁποῖο ἐξωμολογεῖτο τελευταῖα. Προηγουμένως ἐξωμολογεῖτο σ' ἕναν Ρῶσο ἑγγαμο ἱερέα τοῦ Βελιγραδίου, τόν π. Νεκτάριο, ἕναν πολύ ἅγιο ἄνθρωπο πού ἄφησε ὄνομα στό Βελιγράδι. Ἐβλεπα λοιπόν τόν π. Ἰουστῖνο, τόν ἔβλεπα μέ πόση χαρά περίμενε νά ἔλθῃ ὁ ἐξομολόγος, σάν παιδάκι: «Δές, μήπως ἔρχεται ὁ π. Θεόφιλος νά ἐξομολογηθῶ». Μοῦ ἔκανε τεράστια ἐντύπωσι. Τό περίμενε σάν κάτι πολύ σημαντικό στή ζωή του.

Ἀκριβῶς αὐτό τό πνεῦμα, αὐτή τή συντριβή, αὐτή τήν ταπεινώσι πού προέρχεται ἀπό τή συντριβή, αὐτό τό μαλάκωμα τῆς ψυχῆς, διά τοῦ ὁποῖου ἀποκτᾶται ἡ διαύγεια καί τά δάκρυα τῆς μετανοίας, αὐτή τήν εἰρήνη τῆς ψυχῆς πού δέν προέρχεται ἀπό τόν αἰῶνα τοῦτον· αὐτό ἔβλεπα στόν π. Ἰουστῖνο.

Ἐρώτησις: Μᾶς εἶπατε, Σεβασμιώτατε, ὅτι ἡ βάσις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι αὐτό τό πνεῦμα τῆς μετανοίας καί τῆς συντετριμμένης καρδίας. Πέστε μας, παρακαλοῦμε, πῶς μπορούμε νά ἔχουμε διαρκῆ τήν αἴσθησι αὐτή καί τήν ἀναζήτησι αὐτοῦ τοῦ πνεύματος. Διότι δέν ὑπάρχει μόνον στόν κόσμον ἡ δυσκολία, ἀλλά καί ἐδῶ σέ μᾶς ζῆ ὁ «παλαιός ἄνθρωπος», μᾶς παγώνει πολλές φορές τόν πόθο καί τόν ζῆλο. Ἐρχεται ἡ ἀκηδία, ἔρχονται στιγμές πού δέν ἔχομε τόν ζῆλο τόν πνευματικό καί ἡ καρδιά μας πετρώνει καί δέν ἀναζητεῖ τόν Θεό. Ἄν θέλετε πέστε μας, νά μᾶς βοηθήσετε σ' αὐτό.

Ἀπάντησις: Ἐκεῖ στό Τυλικαριό, στίς Καρυές, εἶναι

ένα Γεροντάκι Σέρβος, ό π. Ἰωακείμ. Πολύ ἐνάρετος, ψυχούλα! Μιά φορά εἶχα ἀνεβεῖ ἀπό τήν Καυάλα σ' αὐτόν. Αὐτός ἔσκαβε. Τόν χαιρέτησα, μέ χαιρέτησε, καθήσαμε. Τοῦ λέω: «Γέροντα, καμμιά φορά ἔρχονται ὄρες πνευματικῆς ὀκνηρίας, ἀκηδίας κλπ. Πῶς θά τά πολεμήση κανεῖς αὐτά;». Μέ κύτταξε καλά-καλά καί μου εἶπε: «Νά ἀγωνισθῆς, νά ἀγωνισθῆς! Κι' ἐμένα, ξέρεις, μου ἔρχόταν αὐτό. Ἄλλά ἐγώ, ξέρεις, ... πολεμοῦσα. Νά μήν ἀφήσης. Δῶσ' του ἐγώ! Ἡ ἀκηδία ἐμένα κι ἐγώ τήν ἀκηδία. Δῶσ' του στό κεφάλι. Νά μήν ἀφήσης... θέλει ξυλοδαρμό».

Ἐρώτησις: Μέ ποιόν τρόπο;

Ἀπάντησις: Αὐτό θέλω ἐγώ ἀπό σᾶς νά τό μάθω.

Ἐρώτησις: Σεβασμιώτατε ἔχομε ἓνα πρόβλημα, ἰδίως τό καλοκαίρι. Ἔρχεται πολύ κόσμος στό Μοναστήρι καί εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά ἀφιερώνωμε πολλές ὄρες στή φιλοξενία. Φυσικά δέν μένει χρόνος γιά τή δική μας πνευματική ἐργασία καί νῆψι. Βέβαια δέν ἐπιδιώκουμε νά ἔρχεται κόσμος ἐδῶ, ἀλλά ἐφ' ὅσον ἔρχονται, λέμε ὅτι ἡ Παναγία τούς στέλνει, ἄρα δέν ἔχομε τό δικαίωμα νά τούς διώξουμε, μάλιστα σέ τέτοια ἐποχή πού ὑπάρχει τόση πνευματική κρίσι. Ἐσεῖς τί μᾶς συμβουλευέτε νά κάνουμε;

Ἀπάντησις: Τό ἴδιο πρόβλημα ἔχω κι ἐγώ, ἴσως καί χειρότερα, στήν Μητρόπολί μου. Δέν λύνεται τό πρόβλημα μέ συνταγές. Πάντως δέν ὑπάρχει ἄλλη λύσι, ἂν δέν τό πάρη κανεῖς ὡς τόν σταυρό του. Πραγματικά, καμμιά φορά κουράζομαι ἀπό τή πολλή ἐργασία, ὅποτε ἀκούω κάποιον νά χτυπάει, ζητάει νά τόν δεχθῶ. Λέω μέσα μου: «Τώρα μου ἦρθες;». Ἄλλά ἔπειτα λέω μέσα μου: «Τί ὄφελος ἔχεις νά νευριάζεις; Κι ἐσύ θλάπτεσαι, σωματικά καί πνευματικά, καί θά θλάψης καί αὐτόν. Πᾶρε το ἀπόφασι καί κάνε μία προσευχούλα νά τόν δεχθῆς μέ χαρά καί ὑπομονή». Κι' ὅταν κάνω ἔτσι, νά ξέρετε, φεύγει ἡ κούραση. Δέν ξέρω ἂν ἔγινα ἀντιληπτός. Πραγματικά σᾶς λέω: ἔτσι εἶναι, ἀλλοιῶς δέν γίνεται, τόν ἔστειλε ὁ Κύριος. Κι ἔπειτα ξεχνάω τόν νευριασμό κι ὅλα αὐτά.

Βέβαια, σπανίως τό κατορθώνω, αλλά δέν γίνεται αλλοιώς, δέν μπορείς νά τόν διώξης. Πρέπει νά τόν οικονομήσης. Κι' άφοϋ πρέπει νά τό κάνης, τότε κάνε το μέ τήν καρδιά σου καί μέ τήν αγάπη, όσο μπορείς!

Αυτό έχω καταλάβει από τόν νεαρό πού πήγε στόν π. Π. καί τόν άκουγε έννέα ώρες. Άπλως πού τόν άκουσε, άκουσε τόν πόνο του καί του έδειξε λίγη αγάπη καί κατανόησι, αυτό ήταν τό φάρμακο. Γιατί σήμερα, στόν κόσμο πού ζοϋμε, δέν έχουμε καιρό ό ένας για τόν άλλο. "Όλοι νοιόθουμε τήν ανάγκη του άλλου, αλλά όλα τά θεωρούμε σπουδαιότερα από τόν άδελφό μας· τά πράγματα καί τά αυτοκίνητα καί τίς έργασίες μας. Σπάνιοι είναι οί άνθρωποι πού μποροϋν νά καθίσουν νά ακούσουν τόν άλλον!

Καί νά σās πώ αυτό πού έμαθα από τόν πατέρα μου, ένα άπλό χωρικό. "Όταν περνούσε κάποιος από εκεί πού έργαζόταν στόν κάμπο, στό άμπέλι, κλπ., έστω μικρό παιδί, αυτός άφηνε τή δουλειά του, όσο κι αν ήταν σπουδαία καί επείγουσα, πήγαινε νά τόν χαιρετήση—αν ήταν μεγαλύτερος— νά τόν κέραση, νά καθίση μαζί του. Καί έλεγε ή μητέρα μου: «Εϋλογημένε, τίποτα δέν θά κάνης έτσι· τί πράγματα είναι αυτά;». Αυτός όμως κατόρθωνε νά τελειώνη όλες τίς δουλειές καί ταυτοχρόνως νά τόν αγαποϋν όλοι. Τόν αγαποϋσαν καί παιδιά από οικογένειες κομμουνιστικές. Δέν πήγαιναν άλλοϋ, έρχονταν στόν πατέρα μου, γιατί καταλάβαιναν ότι αυτός τά δέχεται μέ αγάπη, ότι δέν τά αισθάνεται ως βάρος.

Είχε καιρό νά αφιερώση για τούς άλλους. Του άρεσε νά συζητάη για τόν Ντοστογιέβσκυ. Πήγε στό Γυμνάσιο προπολεμικά, "Επειτα παντρεύτηκε. "Ήταν μοναχοπαιδί. "Ο πατέρας του τόν παρεκάλεσε νά μείνη στό χωριό. Διάβαζε πολλά, πάντοτε όμως τήν Άγία Γραφή. Καί είχε νά πη παρά πολλά πράγματα. Μοϋ είχε κάνει έντύπωσι αυτό!

"Όταν γύρισα από τό έξωτερικό στό χωριό μου, πήγα νά επισκεφθώ έναν γείτονα. Τόν βρήκα, μάζευε σανό καί τόν έβαζε σέ μιά καμάρα. Δέν τόν είχα ιδεί δεκαπέντε χρόνια. Είχα μεγαλώσει εκεί, μαζί μέ τά παιδιά του. Τόν χαιρέτησα.

— "Α! ἤλθες, ἐδῶ εἶσαι; μοῦ εἶπε. Μόνον αὐτό.

Δέν ἔδειξε ἐνδιαφέρον, οὔτε κουνήθηκε ἀπό τή θέσι του. Καί μοῦ κακοφάνηκε αὐτό. Τότε κατάλαβα γιατί τά παιδιά του ἔχουν τόσο ἐγωισμό πάνω τους. Διότι πῆραν ἀπό τόν πατέρα τους. Ἦταν πολύ ἐργατικός αὐτός, ἀλλά τό «ἐν, οὐ ἔστί χρεία» δέν τό εἶχε μέσα του. Δέν μέ νοιάζει ἐμένα προσωπικά, ἀλλά μοῦ κακοφάνηκε αὐτή ἡ στάσις ἐναντι τῶν ἀνθρώπων.

Ἦταν πιό σπουδαῖο τό ἔργο του ἀπό τό πρόσωπο τοῦ γείτονος, τοῦ παιδιοῦ του πού πέρασε ἀπό ἐκεῖ;

Θυμήθηκα ὅτι ὁ πατέρας μου, ὅπου νά ἦταν, θά κατέβαινε νά χαιρετήση.

Ἐρώτησις: Ὁ πατέρας σας ἦταν τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρώπος;

Ἀπάντησις: Ναί, ἦταν τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρώπος, καί μάλιστα σέ μιᾶ ἐποχῇ πολύ δύσκολη. Μεταπολεμικά ζήτησαν ἀπ' αὐτόν νά γίνη δάσκαλος, ἐπειδή εἶχε σχεδόν τελειώσει Λύκειο. Ἐκαναν σεμινάρια δύο μῆνες καί γίνονταν δάσκαλοι. Καί ἀπ' αὐτούς ἦταν πιό διαβασμένος. Ἄλλά αὐτός δέν ἤθελε νά γίνη, λέγοντας: «Ξέρετε, δέν θέλω νά ἀναλάβω, γιατί θά ἀναγκασθῶ νά διδάσκω ἀθεΐα, καί δέν μπορῶ».

Τοῦ ζήτησαν νά ἐργασθῆ καί στό Δημαρχεῖο. Δέν εἶχαν γραμματέα. Ἀρνήθηκε: «Ὁχι, εἶπε, ἔχω τά κτήματά μου, τά παιδιά μου, δέν θέλω».

Ἐνας ἀπό τούς κομμουνιστάς, ὅταν πέθανε ὁ πατέρας μου, ἔλεγε: «Δέν μποροῦσα νά καταλάβω τόν Τσίρο –ἔτσι ἔλεγαν τόν πατέρα μου—. Αὐτός ἦταν πιό διαβασμένος καί πιό ἱκανός ἀπό ὄλους μας. Ἐμεῖς πῆγαμε ἐκεῖ πέρα καί αὐτός ἀρνήθηκε νά ἔρθῃ. Καλός ἀνθρώπος ἦταν, ἀλλά αὐτό τό πρᾶγμα δέν μποροῦσα νά τό καταλάβω».

Ἐγώ ἔλεγα: «Ἐσεῖς εἶχατε ἄλλα σχέδια».

Τότε πού δέν τολμοῦσε κανείς νά πάῃ στήν Ἐκκλησία (στό μοναστήρι Μόρατσα εἶναι ὁ ναός) ὁ πατέρας μου ἐπαιρνε ἐμᾶς τά παιδιά τήν α' ἐβδομάδα τῆς Σαρακοστής γιά νά κοινωνήσουμε. Τό ἔκαμνε τακτικά αὐτό.

Μία φορά καθόμασταν. Είχαν μαζευτεί όλα τὰ ἀδελφια μου, ἐκτός ἀπό τόν μικρότερο. Εἴχαμε ἐργασθῆ ὅλη τὴν ἡμέρα καί τό βραδάκι καθόμασταν καί συζητούσαμε. Εἶχε γίνει λόγος περί τῆς πίστεως, τῆς ὁμολογίας· ἄν πρέπει νά ἀποφύγουμε τὴν ὁμολογία, γιά νά μὴν ἐκθέσωμε τόν ἑαυτόν μας. Ὁ μακαρίτης ὁ ἀδελφός μου, ὁ μεγαλύτερος, ἔλεγε ὅτι δέν πρέπει βέβαια νά ἐξωτερικεύουμε τὴν πίστι μας. Μπορεῖ νά τὴν κρατᾶη κανεὶς μέσα του. Ἐγὼ ἔλεγα τό ἀντίθετο, ὅτι πρέπει αὐτό πού πιστεύεις, νά τό ὁμολογήσῃς. Ἦμουν τότε στό 4ο ἔτος τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς. Καί οἱ ἄλλοι ἀδελφοί μου εἶπαν τὴ γνώμη τους. Ὁ πατέρας μου ἄκουγε τὴ συζήτησι, καί σέ μιὰ στιγμή λέει: «Ἀκοῦστε παιδιά! Ἐχω ἐσᾶς, ἑπτὰ γιουούς· καί εἶμαι ἐτοιμος νά χύσω τὴν τελευταία σταγόνα τοῦ αἱματός μου γιά σᾶς. Ὅμως νά θυμᾶστε αὐτό πού σᾶς λέω: Ἐάν ἐρχόταν κάποιος νά μοῦ εἰπῆ: «Διάλεξε, ἢ θά σοῦ σκοτώσουμε τοὺς ἑπτὰ γιουούς ἢ θά ἀρνηθῆς τόν Χριστό», ἐγὼ θά ἔλεγα—καί ἔκλαιγε ὁ καυμένος—: «Ὁ Θεός τὰ ἔδωσε, ὁ Θεός τὰ πῆρε... Δέν εἶναι δικά μου, τοῦ Θεοῦ εἶναι. Σκοτώστε τὰ παιδιά. Τόν Χριστό δέν τόν ἀρνοῦμαι».

Ἐκλαιγε σάν μικρό παιδί. Μοῦ ἔχει μείνει αὐτό τό πρᾶγμα. Μὲ τέτοια ζέσι! Καί τό ἀπέδειξε. Ἦταν καμάρι του πού εἶχα γίνει ἱερεύς.

Μιὰ ἄλλη φορά, ὅταν τελείωνα τὴν Ἱερατικὴ Σχολή, συζητούσαμε. «Τί θά γίνης;» μοῦ ἔλεγε. Εἶπα: «Ξέρω κι ἐγὼ τί θά γίνω καί πῶς θά γίνω; Δύσκολα ἐδῶ στό Μαυροβούνι». Λέει: «Γιατί δέν γίνεσαι μοναχός;».

Λέω: «Ἐσύ ἔχεις ἕνα σωρό παιδιά γύρω σου, κι ἐμένα βρῆκες;».

— "Α! ναί, λέει. "Αν χρειάζεται, ἄν πρέπει νά θυσιάσῃς τόν ἑαυτό σου γιά τόν Χριστό, δέν γίνεται ἀλλοιῶς.

Ἐγὼ, ὅσο ἤμουν στό ἐξωτερικό, δέν τοῦ εἶχα γράψει. Καί ὅταν ἔγινα μοναχός, ἐφάρμοσα τό καλογοερικό· νά μὴν ἔχω σχέσεις μέ τοὺς συγγενεῖς. Δέν ὑπολόγιζα τόν καυμένο τόν πατέρα μου, ὁ ὁποῖος εἶχε ἄλλη νοοτροπία. Ὅταν γύρισα, κατάλαβα πόση χαρὰ εἶχε πού ἔγινα μονα-

χός! Κάποιος του είχε στείλει, εν αγνοία μου, φωτογραφίες από την χειροτονία. Είχε πάρει τή φωτογραφία, μου έλεγαν, τή φιλούσε, και έκλαιγε. Τόση χαρά έκανε!

Περνούσαμε από ένα λιβάδι μαζί και μου έλεγε: «Έλα, απ' έδω πάμε. Που ξέρεις από πότε έχει νά περάση πόδι ιερέως. Νά τά ευλογήσης». Μέ πολλή σοβαρότητα τό έλεγε αυτό και μέ καμάρι. Μέ αγαπούσε περισσότερο απ' όλα τά άλλα παιδιά. Ήθελε και οί άλλοι άδελφοί μου νά πάνε στην Ίερατική Σχολή, αυτοί όμως δέν τόν υπήκουσαν.

Ερώτησις: Τόν π. Ίουστίνο πώς τόν γνωρίσατε;

Απάντησις: Τό π. Ίουστίνο τόν γνώρισα στό Βελιγράδι τό 1958. Ήμουν πρωτοετής φοιτητής. Έκει είχε πεθάνει μία γνωστή του κυρία, εϋσεβής, ή όποία αγαπούσε τούς μοναχούς. Τό σπίτι της είχε γίνει μετόχι τών Μονών στό Βελιγράδι.

Είχε πάει στην κηδεία τής κυρίας αυτής. Έγώ είχα άκούσει ότι υπάρχει κάποιος π. Ίουστίνος, είχα διαβάσει μικροπράγματα δικά του και πήγαμε νά τόν ιδούμε. Θυμάμαι, σάν όραμα τό βλέπω: όλόλευκος και μέ τό μακρυμάνικο ράσο. Πρώτη φορά έβλεπα, διότι οί άλλοι παπάδες δέν φορούσαν. Όμίλησε στην κηδεία. Ήσαν 3-4 άρχιερείς και παπάδες. Λοιπόν όμίλησε και έκλαιγε. Δύο πηγές τά μάτια του. Όλόλευκος όπως ήταν. Και έλεγε στην άδελφή Λιούμπιτσα:

«Έσύ τώρα πού πās στην άνω Σερβία, νά χαιρετήσης εκεί όλους τούς άδικοχαμένους άδελφούς μας».

Όταν τελείωσε ή όμιλία και έφυγαν οί άρχιερείς και οί παπάδες, έγώ τόν χαιρέτησα. Μου έκανε έντύπωση. Γιατί τότε, τό νά πής τέτοια πράγματα, ήταν πολύ τολμηρό.

Τότε τόν πρωτογνώρισα και έτσι μου έμεινε: Μιά προφητική μορφή. Ζωντάνια πού είχε! Πολύ ζωντανός.

Δέν φοβόταν ό π. Ίουστίνος. Ένας πρώην μαθητής του πού είχε γίνει παπās και μεταπολεμικά έγινε... Ύπουργός τών Έσωτερικών, τόν όποϊον δέν τόλμησαν νά

καθαιρέσουν σέ ἐκείνη τήν τρομακτική ἐποχή πού ἔσφαιζαν κεφάλια, εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀπό τήν ἐκκλησία, ἀλλά ἐκτιμοῦσε πολύ τόν π. Ἰουστῖνο. Τόν κάλεσε λοιπόν καί τοῦ ζήτησε συνεργασία:

— Ξέρουμε τήν ἀξία σας κλπ. Θέλετε νά συνεργαστῆτε μαζί μας;

— Μέ σᾶς τούς ἀθέους; Ποτέ! Μπορεῖτε νά μέ κόψετε σέ δισεκατομμύρια κομμάτια. Ἐγώ τόν Χριστόν μου θά τόν ἔχω, ἀπήντησε ὁ π. Ἰουστίνος.

— Καλά, καλά, εἶπε ὁ Ὑπουργός.

Εἶχε πράγματι ἕνα πνεῦμα ὁμολογίας μέσα του, πνεῦμα παρρησίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀνθρώπων.

Ἐρώτησις: Ἐπειδή ζήσατε ἀρκετά στήν Ἑλλάδα καί γνωρίσατε τόν ἀπλό λαό καί τήν ἀπλή εὐσέβειά του, θά θέλατε νά μᾶς εἰπῆτε πῶς εἶδατε νά βιώνεται ἡ Ὁρθοδοξία μέσα στό λαό μας τόν ὀρθόδοξο, Σερβικό καί Ἑλληνικό;

Ἀπάντησις: Θά ἀπαντήσω μ' ἕνα παράδειγμα. Προσφάτως εἶχα πάει στήν Κύπρο. Μοῦ εἶχε κάνει ἐντύπωσι τό ἦθος πού διατηροῦν οἱ Κύπριοι μέχρι σήμερα. Ἐδῶ στήν Ἑλλάδα, στά εὐρέα λαϊκά στρώματα, ἔχει χαθῆ νομίζω τό πανάρχαιο αὐτό ἦθος. Ἴσως νά τό συναντᾶς στά νησιά. Εἶναι ἕνα ἦθος ζυμωμένο μέ τό λαό, πού τό συναντᾶς σέ κάποιες γυναικοῦλες, γριουλες, σέ λαϊκούς καί σέ κληρικούς ἀκόμη, ὅπως εἶναι ὁ π. Δημήτριος Γκαγκαστάθης, τέτοιοι.

Αὐτό πού εἶδα στήν Κύπρο μοῦ ἔκανε τεράστια ἐντύπωσι. Ρώτησα μιᾶ γριούλα: «Πότε ἤρθες ἀπό τό χωριό;». Λέει: «Ἀπό πού εἶσαι, πάτερ;». Λέω: «Ἀπό τή Σερβία». Λέει: «Ἐγώ εἶμαι ἀπό τό τάδε χωριό».

Ἔτσι ὅπως ἦταν, φαινόταν καί στό φέρσιμο καί στήν ἐνδυμασία καί στήν ἐκφρασι τοῦ προσώπου καί στή συμπεριφορά. Καί κατάλαβα πῶς ἡ Ἐκκλησία εἶναι πραγματικά ἕνα ἐργαστήριον, ἕνα χωνευτήριον, πού κτίζει, πού δημιουργεῖ, πού ζυμώνει μέ τήν αὐτή ζύμη τούς λαούς (ἀνεξαρτήτως τῆς περιοχῆς καί γλώσσης καί τῶν ἐθνικῶν ἰ-

διομορφιών, κλπ.). Ἡ Ἐκκλησία ἀφήνει μιά σφραγίδα στὸν ἄνθρωπο, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει ὅτι εἶναι ὀρθόδοξος.

Μοῦ ἔλεγαν γιὰ κάποιον καλλιτέχνη μας πού εἶναι τελειῶς ἔκκοσμικευμένος καὶ δὲν ἔχει καμμιά σχέσι μὲ τὴν ἐκκλησία, ὅτι εἶχε κάποια ἔκθεσι ζωγραφικῆς στὴ Σουηδία. Κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ καλλιτέχνες τὸν ρωτοῦσε: «Ἐσεῖς πῶς ἔχετε τὴν Βυζαντινὴ ὑφή μέσα στὰ ἔργα σας;».

— Δὲν ἔχω καμμιά σχέσι μὲ τὴν Βυζαντινὴ τέχνη, λέει. Δὲν ἀσχολήθηκα ποτέ!

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι; ρώτησε.

— Ἀπὸ τὴ Σερβία.

— Σέ ποιὰ θρησκεία ἀνήκει;

— Δὲν ἀνήκω σέ καμμιά θρησκεία.

— Καλὰ ἐσύ. Ὁ πατέρας σου ὁμως;

— Εἶναι ὀρθόδοξος Σέρβος.

Μολονότι ἦταν ἔκκοσμικευμένος, ὁ καλλιτέχνης διατηροῦσε μέσα στοῦ ὑποσυνείδητό του ὅ,τι εἶχε πάρει τὸ μάτι του περνώντας ἀπὸ τὰ μοναστήρια. Καὶ αὐτὸ τὸν σημάδεψε.

Τὸ ἴδιο παρατήρησα καὶ στὴ Μολδαβία πού δὲν υπέστη δυτικὴ ἐπίδρασι ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ τοὺς Οὐνίτας, ὅπως ἡ Τρανσυλβανία.

Τὸ ἴδιο καὶ στοῦ Μαυροβούνι. Σὰς λέω: γυναῖκες στὴν Κύπρο εἶναι σάν νὰ τίς ἔχης μεταφυτέψει ἀπὸ τὸ Μαυροβούνι. Εἶναι ἓνα πρᾶγμα μυστήριον. Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔργου της μέσα στοὺς λαοὺς.

Τὸ ἴδιο εἶδα καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἐκεῖ πού ἡμουν ἐφημέριος. Αὐτὲς οἱ γριούλες τοῦ χωριοῦ μοῦ ἔμαθαν πολλὰ πράγματα. Θυμᾶμαι μιά γριούλα ἀπὸ τὰ Σπάτα. Εἶχα πάει νὰ τὴν ἐξομολογήσω καὶ νὰ τὴν κοινωνήσω. Ἦταν ἄρρωστη ἢ καυμένη! Ἔκανε πολλὴ χαρὰ πού πῆγα. Μοῦ ἔλεγε: «Πάτερ, πολὺ σ' εὐχαριστῶ πού μοῦ ἔφερες τὴν Θεία Κοινωνία. Ξέρεις, τὰ Μυστήρια εἶναι ἡ προίκα τῆς Ἐκκλησίας». Ἄκου! Καὶ τὴν ἴδια σχεδὸν ἔκφρασι βρῆκα

στόν Νικόλαο Καβάσιλα.

Θά σᾶς εἰπῶ ἓνα ἄλλο γεγονός πού φανερώνει τήν πηγαία πίστι τοῦ λαοῦ. Ἦμουν στό 4ο ἢ 5ο ἔτος τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς. Εἶχα πολλές δυσκολίες καί περνοῦσα μιά σοβαρή κρίσι. Τήν ἐποχή αὐτή εἶχα πάει νά ἐπισκεφθῶ τήν ἀδελφή μου, πού εἶναι παντρεμένη σέ ἓνα ἄλλο χωριό. Ἦταν μακρυνά καί εἶχα πάει μέ τό ἄλογο. Ἐπιστρέφοντας συναντῶ ἓναν χωρικό ἀπό τήν Ἄνω Μόρατσα καί τόν χαιρετῶ μέ τόν χαιρετισμό: «Ὁ Θεός βοηθός». Λαϊκός χαιρετισμός στή Σερβία, στόν ὅποιο ἀπαντᾷ ὁ λαός: «Ὁ Θεός καί σένα νά βοηθήση». Τοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ὁ χαιρετισμός μου. Νέος ἄνθρωπος νά χαιρετᾷ ἔτσι! Μοῦ ἀπάντησε: «Ὁ Θεός νά σέ βοηθήση» καί μέ ρώτησε: «Δέ μοῦ λές, ἀπό ποῦ εἶσαι;».

— Εἶμαι ἀπό τήν Κάτω Μόρατσα, εἶπα.

— Ποῦ πῆγες;

— Ἔχω ἐδῶ τήν ἀδελφή μου, παντρεμένη καί πῆγα νά τήν ἰδῶ.

— Πῶς λέγεται ὁ πατέρας σου; μοῦ λέει.

— Εἶναι ὁ Τσίρο.

— Δέ μοῦ λές, σέ παρακαλῶ, λέει, τί ἔγινε μ' ἐκεῖνο τό παιδί πού εἶχε πάει νά γίνη παπᾶς;

— Καλά εἶναι, λέω. Ἐδῶ εἶναι τώρα καί σᾶς μιλάει.

Δέν θά τό ξεχάσω ἐκεῖνο τό πρᾶγμα. Σταμάτησε ὁ ἄνθρωπος, τόν ἔπιασαν τά κλάμματα. Λέει:

— Παιδί μου, ἄς εἶναι δοξασμένο τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ πού μέ ἀξίωσε νά σέ ἰδῶ σήμερα. Ἄς εἶναι εὐλογημένος καί ὁ πατέρας σου πού σ' ἔστειλε νά πάρης αὐτό τό δρόμο. Γιά μένα, πιστεψέ με, εἶναι ἡ μεγαλύτερη μέρα τῆς ζωῆς μου, πού σέ εἶδα σήμερα.

Κι' ἄρχισε κι ἔκλαιγε ὁ ἄνθρωπος.

Τίς ἡμέρες ἐκεῖνες εἶχα μιά κρίσι, ἔνοιωθα μιά τρομακτική πίεσι. Εἶχα μιά ἀναστάτωση. Νόμιζα ὅτι ὅλοι ἤσαν ἐναντίον μου, ὅτι ὅλοι μέ ὑποβλέπουν. Ἀλλά αὐτή ἡ σκηνή μοῦ ἔχει μείνει. Νά βρῆς ἓναν ἄνθρωπο μέ τέτοια πίστι! Ἐγώ προχώρησα κι αὐτός συνέχισε νά εὐλογῆ.

Λέει ἡ Γραφή: «Τέτοια πίστι δέν βρῆκα οὔτε στόν Ἰσραήλ». Αὐτό δείχνει μιά ἄλλη περίπτωσι πού συνέβη ὅταν πῆγα στό 40ήμερο μνημόσυνο τοῦ πατέρα μου (πέθανε τό 1977). Περνώντας ἀπό τό δρόμο συνάντησα μιά χωρική 50-55 ἐτῶν. Ἦταν ἐρημιά καί τῆς εἶπα:

— Ὁ Θεός μαζί σας.

— Καλημέρα, μοῦ ἀπαντᾷ.

— Τί κάνεις; τῆς λέω.

— Καλά, λέει. Ἐσύ εἶσαι τοῦ Τσίρου ὁ γιός;

— Ναί!

— Μέ γνωρίζεις ἐμένα; Εἶμαι τοῦ τάδε ἀδελφή πού εἶσατε κουμπάροι. Καί συμπληρώνει: Πότε θά ἔλθης ἐδῶ σ' ἐμᾶς;

— Τί νά κάνω ἐγώ ἐδῶ, λέω. Τόν Θεό δέν τόν πιστεύετε, τόν παπᾶ δέν τόν σέβεσθε. Ἐγώ χωρίς Θεό δέν μπορῶ νά ζήσω.

— Ὅχι κι ἔτσι!

— Πῶς δέν εἶναι ἔτσι!

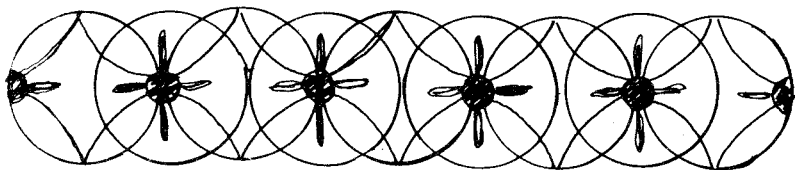
— Δέν εἶναι ἔτσι.

Κύτταξε λίγο γύρω, νά ἰδῆ ὅτι δέν εἶναι κανεῖς, καί λέει:

— Νά ξέρης, προσεύχομαι ἐγώ στό Θεό, ἀλλά ἐγώ ξέρω πού καί πότε θά προσευχηθῶ. Δέν θέλω μπροστά σ' αὐτά τά σκυλιά, νά κοροϊδεύουν τόν Θεό κι' ἐμένα. Ἀλλά ξέρεις, χωρίς τό Θεό, χωρίς τήν πίστι στό Θεό, δέν θά ὑπῆρχα σήμερα καί δέν θά μιλοῦσα μαζί σου.

Καί πιστέψατε: Ἡ γυναίκα αὐτή δέν ἔχει πατήσει στήν ἐκκλησία ἀπό τό 1945, ἀλλά τήν ἔχει κρύνει μέσα της. Μαυροφοροῦσε. Ἦταν σάν καλόγρια. Αὐτή ἡ πίστις κρυμμένη μέσα της.

Αὐτό δέν ἀποδεικνύει ὅτι ζῆ Κύριος ὁ Θεός; Ἡ ζωντανή πίστις. Αὐτή δέν μπορεῖ νά σθύση ἀπό τήν ψυχὴ τοῦ λαοῦ.

Η ΘΕΙΑ ΛΑΤΡΕΙΑ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της*

α'. Ἡ σημασία τῆς θείας λατρείας

Ἡ Λατρεία τοῦ Θεοῦ γιά τόν Ἁγιορείτη μοναχό δέν εἶναι κάτι περιθωριακό ἤ ἐπί μέρους, ἀλλά κατέχει τήν κεντρική θέση στή ζωή του.

Στήν Θεία Λατρεία λατρεύει = ὑπηρετεῖ, προσφέρεται στόν Θεό. Ἐκφράζει καί ἀξάνει τήν ἀγάπη του πρός τόν Θεό. Πραγματοποιεῖ τόν μυστικό γάμο μέ τόν Νυμφίο Χριστό, γιά τόν ὁποῖον ἄλλως τε καί ἐξῆλθε τοῦ κόσμου.

Στήν Θεία Λατρεία (μέ κέντρο τήν Θ. Εὐχαριστία) ὄχι μόνο προσφέρεται στόν Θεό, ἀλλά καί ἀποκτᾶ, οικειοῦται τόν Θεό [ἤ ρίζα-λα-(λατρεία) σημαίνει κτήσι].

Στήν Θεία Λατρεία ἀποκτᾶ τό ὀρθόδοξο ἦθος, τό ἦθος τοῦ Χριστοῦ, ἦθος θυσιαστικό καί ἀγαπητικό, ὥστε νά μή ζῆ γιά τόν ἑαυτό του (ἀνθρωποκεντρικά), ἀλλά γιά τόν Θεό (θεανθρωποκεντρικά) καί τόν ἀδελφό του, καί ὅλη του ἡ ζωή νά γίνεται θυσία καί προσφορά.

* Εἰσήγησις τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς μας Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου σέ Συνέδριο πού ὀργάνωσε ὁ Δῆμος Θεσσαλονίκης γιά τήν «Χριστιανική Θεσσαλονίκη» στά πλαίσια τῶν Δημητρίων τοῦ 1987.

Στήν Θεία Λατρεία βλέπει τόν Χριστό γεννώμενον ἐν Βηθλεέμ, διδάσκοντα, θαυματουργοῦντα, πάσχοντα, ἀναστάντα, ἀναληφθέντα, πέμποντα τόν Παράκλητο, καί πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης γράφει ὅτι στὸν ὀρθόδοξο Ναό ὑπάρχουν ὅλα τὰ πανάγια προσκυνήματα τῆς Ἁγίας Γῆς καί ὅτι ὁ Ναός εἶναι ἐπίγειος οὐρανός.

Στήν Θεία Λατρεία διδάσκεται καί βιώνει τό ὀρθόδοξο δόγμα, ὅπως καί τό ὀρθόδοξο ἦθος. Εἶναι γνωστό ὅτι ἡ ὑμνολογία τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας δέν εἶναι συναισθηματική, οὔτε ἠθικιστική. Εἶναι δογματική. Λατρεία, δόγμα καί ἦθος περιχωροῦνται καί συνδέονται ὀργανικά μεταξύ των. Ἄς θυμηθοῦμε τόν λόγο τοῦ Μ. Βασιλείου: «δεῖ γάρ ἡμᾶς βαπτίζεσθαι μὲν ὡς παρελάβομεν, πιστεῦειν δέ ὡς βαπτιζόμεθα, δοξάζειν δέ ὡς πεπιστεύκαμεν».

Στήν Θεία Λατρεία ὁ μοναχός προσδοκᾷ τὴν μεταμόρφωσι τοῦ ἑαυτοῦ του καί τοῦ κόσμου σέ καινὸ ἄνθρωπο καί σέ καινὴ κτίσι, ἀφοῦ ἡ καινὴ ἐν Χριστῶ ζωὴ τοῦ προσφέρεται στήν Θεία Λατρεία. Μὲ ἀφετηρία τὴν ἐν τῷ Ναῷ Λατρεία, ὅλη του ἡ ζωὴ πρέπει νά γίνῃ λατρεία, δηλαδή προσφορά στὸν Θεό καί κοινωνία μέ τόν Θεό.

Ἔτσι ὅλος ὁ ἀγώνας τοῦ μοναχοῦ γιὰ τὴν κάθαρσι ἀπὸ τὰ πάθη, τὴν ἀδιάλειπτο προσευχή, τὴν ὑπακοή, τὴν παρθενία, τὴν ἀκτημοσύνη, τὴν φιλοξενία, γίνεται λατρεία στὸν Θεό.

Αὐτό λοιπὸν πού ὡς κατηγορία ἐξετόξευσε ὁ Kattenbusch καί ἄλλοι δυτικοί κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτι δηλαδή εἶναι μόνο «κοινωνία λατρείας», ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι ἀγνοοῦσαν ὅτι γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἡ λατρεία δέν εἶναι λειτουργία διακρινομένη ἀπὸ τό δόγμα, τὴν πίστι, τό ἦθος, τὴν ποιμαντική, τὴν ἱεραποστολή, ἀλλὰ εἶναι ἡ φανέρωσις, μετάδοσις καί πραγμάτωσις τῆς καινῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ. (Βλέπε: Ἄμφιλοχίου Ράντοθιτς, νῦν Ἐπισκόπου Βανάτου, Ἡ Λατρεία καί ἡ Παρθενία, «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», ΝΕ', 1972).

Δέν εἶναι παράδοξο λοιπόν ὅτι στό "Ἁγιον" Ὄρος, ὅπου διασώζεται ἡ γνησία ἐκκλησιαστική μας παράδοσις μακρῶς ἀπό τίς ἐπιδράσεις τῆς ἐκκοσμικεύσεως, ὅλη ἡ ζωὴ ὀργανώνεται μέ κέντρο, ἀφετηρία καί ἄξονα τό Καθολικό, πού εἶναι στό πιό κεντρικό μέρος τῆς Μονῆς καί δεσπόζει σέ ὅλα τά κτίσματα καί τούς χώρους τῆς.

Ἡ Τράπεζα συνήθως βρίσκεται ἀπέναντι ἀπό τό Καθολικό σέ ἄξονα μέ τήν ἁγία Τράπεζα τοῦ Καθολικοῦ. Ἀκόμη τά κελλιά καί τά διακονήματα ὀργανώνονται γύρω ἀπό τό Καθολικό. Ἡ θέσις τῆς Τραπεζῆς (τραπεζαρίας) καί τό Τυπικό τῶν προσευχῶν καί τῶν ἀναγνώσεων κατά τήν ὥρα τοῦ φαγητοῦ δείχνουν ὅτι ἡ Τράπεζα τοῦ φαγητοῦ εἶναι συνέχεια καί στό πνεῦμα τῆς ἱερᾶς καί πνευματικῆς Τραπεζῆς, καί γίνεται στό εὐχαριστιακό καί λατρευτικό πνεῦμα τῆς Θείας Λειτουργίας.

Μέ τό «Δι' εὐχῶν» τῆς Θείας Λειτουργίας, ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ καί τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νά συνεχίζεται ὡς λατρεία, προσφορά καί εὐχαριστία στόν Θεό. Ἡ ἐν τῷ Ναῷ Θεία Λειτουργία γίνεται ἀφετηρία, ὥστε ὅλη ἡ ζωὴ νά γίνῃ Λειτουργία. Σ' αὐτό βοηθεῖ καί ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή, τό «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν» ἢ ἡ συχνή ἀπαγγελία τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας, ὥστε ὁ νοῦς νά μὴ χωρίζεται ἀπό τόν Θεό ἀκόμη καί τήν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀναπαύσεως.

Ὅχι μόνον ἡ Τράπεζα ἀποτελεῖ συνέχεια τῆς Θείας Λατρείας, ἀλλά καί οἱ ἄλλες κοινές μοναστηριακές ἐκδηλώσεις. Ἐτσι, ἡ παρασκευὴ τοῦ ἄρτου ἀρχίζει μέ δέησι καί εὐλογία τῆς ζύμης ἀπό τόν ἱερέα-ἐφημέριο. Κατά τίς διαφορές ἐπίσης παγκοινιές (κοινές ἐργασίες), ὅπως μάζεμα ἐλαιῶν, ζύμωμα, καθάρισμα λαχανικῶν, κλπ., οἱ μοναχοὶ ἀπαγγέλλουν τούς Χαιρετισμούς τῆς Παναγίας, τούς ὁποίους ὅλοι γνωρίζουν ἀπό στήθους.

Ἐπειδὴ ὁ μοναχός προσδοκᾷ τήν μεταμόρφωσι τῆς ζωῆς του καί ὅλου τοῦ κόσμου ἀπό τήν Θεία Λατρεία, ἀπο-

δίδει σ' αὐτήν τήν δέουσα σημασία. Δέν τήν θεωρεῖ ὡς «κάτι» μέσα στήν ζωή του, ὡς «λατρευτική εὐκαιρία», ὅπως συνήθως λέγεται, οὔτε ὡς πάρεργο, ἀλλά ὡς τό κύριο ἔργο καί ἀποστολή του. Πολλές ὥρες τῆς ἡμέρας περνᾷ στόν Ναό λατρεύοντας τόν Θεό. Τίς καθημερινές περί τίς 6-7 ὥρες, ἐνῶ τίς Κυριακές καί Ἑορτές περί τίς 7-11 ὥρες. Ὅλες αὐτές τίς ὥρες προσφέρεται στόν Θεό καί ὁ Θεός προσφέρεται σ' αὐτόν. Ἔτσι ὠριμάζει καί ἀξάνει ἐν Χριστῷ. Σέ κάποιον ξένο πού ἀποροῦσε τί κάνουν οἱ μοναχοὶ τόσες ὥρες στήν Ἐκκλησία –πρᾶγμα ἀκατανόητο γιά ἓνα δυτικό χριστιανό– ἀγιορείτης Καθηγούμενος (ὁ π. Βασίλειος Σταυρονητιανός) ἀπήντησε: «Κάνουμε ὅ,τι κάνει τό ἔμβρυο στήν μήτρα τῆς μητέρας του. Τρεφόμαστε».

Ὁ μοναχός λατρεύοντας τόν Θεό στόν Ναό δέν χρειάζεται νά κυττάξῃ τήν ὥρα, πότε θά τελειώσῃ ἢ Ἀκολουθία. Δέν βιάζεται, διότι δέν ἔχει νά κἀνῃ κάτι ἀνώτερο καί σπουδαιότερο ἀπό αὐτήν.

6. Ἡ Θεία Λατρεία γίνεται μέτ' ἐπιστήμης

Ἐπειδή τόσο μεγάλη σημασία ἔχει ἡ Θεία Λατρεία γιά τήν Ἐκκλησία καί τόν Ἁγιορείτη Μοναχό, δέν γίνεται πρόχειρα, ἀλλά μέτ' ἐπιστήμης, μέ ἀκρίβεια, προσοχή, ὀργάνωσι καί σύμφωνα μέ τίς ὁδηγίες τῶν Τυπικῶν. Ἐκτός ἀπό τό Τυπικό τῶν ὕμνων καί ἀναγνωσμάτων πού ὀρίζει τί θά ψαλῆ καί ἀναγνωσθῆ καί μέ ποία διάταξι, ὑπάρχουν ἄλλα Τυπικά πού ρυθμίζουν τά τοῦ διακονήματος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ (κανδηλανάπτου), ὅπως καί τά τοῦ τελετουργικοῦ.

Προκειμένου νά διεξαχθῆ εὐσχημόνως καί κατά τάξιν ἡ Θεία Λατρεία, ὁ ἀρμόδιος διακονητής, ὁ λεγόμενος Τυπικάρης, μελετᾷ τά Τυπικά ὥστε νά εἶναι ἐνημερωμένος, ἰδίως σέ δύσκολες περιπτώσεις, ὅπως ἡ περίπτωσις πού ἀντιμετωπίσαμε ἐφέτος μέ τήν σύμπτωσι τῆς Ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μέ τήν Μ. Πέμπτη. Σέ περιπτώσεις ἀσαφειῶν ἐρωτᾷ τόν Καθηγούμενο.

Ὁ Ἐκκλησιαστικός ἐπίσης μελετᾶ τό ἰδικόν του Τυπικό, καί οἱ ἱερεῖς τό ἰδικόν τους, ὅταν χρειασθῆ. Ἔτσι ἀποφεύγονται αὐτοσχεδιασμοί, χασμωδίες, συγχύσεις. Ἡ Θεία Λατρεία ρέει ὁμαλά, ὅπως τό νερό στό ἀβλάκι, ποτίζοντας καί ξεκουράζοντας τίς ψυχές.

Εἶναι ἄραγε ἡ προσήλωσις στά Τυπικά δεῖγμα τυπολατρίας; Γιά ὅσους γνωρίζουν τό πνεῦμα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἡ ἐκδοχή αὐτή δέν μπορεῖ νά γίνῃ ἀποδεκτή. Ὁ μοναχός πού θέλει νά προσφερθῆ ὀλοκληρωτικά στόν Θεό, δέν μπορεῖ νά ἀδιαφορῆ ἢ νά μή δίδῃ σημασία στόν τρόπο τῆς κοινῆς Λατρείας.

Ἐκτός τούτου ἡ προσήλωσις στά Τυπικά ἐξυπηρετεῖ καί ἄλλους πνευματικούς σκοπούς. Ἐκφράζει καί καλλιεργεῖ τήν ὑπακοή τῶν μοναχῶν στίς παραδόσεις καί τούς θεσμούς τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι τούς βοηθεῖ νά θέσουν τούς ἑαυτούς τῶν ὑπό τήν Ἐκκλησία καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καί ὄχι ὑπεράνω τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξασφαλίζει ἐπίσης τήν ἐν τῷ Ναῷ εὐταξία, ὁμόνοια καί ἐνότητα τῆς λατρευούσης Ἀδελφότητος.

Εἶναι ἀκόμη ἀξιοσημεῖωτο ὅτι γιά νά τελεσθοῦν οἱ ἱερεῖς Ἀκολουθίες ἐν Ἁγίῳ Ὁρει κατά τήν παραδοθεῖσαν τάξιν, πρέπει νά συνεργήσουν τουλάχιστον ὀκτώ πρόσωπα, ἤτοι: ὁ Καθηγούμενος, ὁ Ἐφημέριος, οἱ δύο ψάλται, ὁ κανονάρχης ἢ διαβαστής, ὁ β΄ διαβαστής, ὁ τυπικάρης καί ὁ ἐκκλησιαστικός. Εἶναι καί αὐτό δεῖγμα τῆς σημασίας πού ἀποδίδεται στήν Λατρεία τοῦ Θεοῦ.

γ΄ Ἡ Θεία Λατρεία ἔχει συλλογικό χαρακτήρα

Στούς ἐν τῷ κόσμῳ Ναούς δέν φανεράνεται ὅσο πρέπει ὁ ἐκκλησιαστικός-συλλογικός χαρακτήρας τῆς Θείας Λατρείας. Οἱ ἱερωμένοι καί δύο ψάλτες (μέ κάποιους βοηθούς ἐνίοτε) ψάλλουν καί διαβάζουν ὅλα τά γράμματα τῆς Ἀκολουθίας.

Ἀντίθετα στό Ἅγιον Ὁρος ὑπάρχει μία εὐρυτάτη συμμετοχή τῶν ἀδελφῶν κάθε ἱεράς Μονῆς. Ἀναφέραμε ἤδη τά ὀ-

κτώ πρόσωπα πού είναι αναγκαία για τήν τέλεσι μιᾶς ἀπλῆς καθημερινῆς ἀκολουθίας. Σ' αὐτά πρέπει νά προστεθοῦν καί ἄλλοι ἀδελφοί πού ὀρίζονται ἀπό τόν Τυπικάρη γιά νά ψάλλουν τούς συνημμένους μέ τίς κύριες ἀκολουθίες παρακλητικούς κανόνες, θεοτοκάρια, ἤ νά ἀπαγγείλουν τούς Χαιρετισμούς καί τίς διάφορες ἀναγνώσεις.

Στίς ἐόρτιες Ἀκολουθίες καί ἀγρυπνίες οἱ πρωτοψάλται θά ψάλλουν τά πρῶτα καί κύρια μέλη. Μετά θά ψάλλουν κατά τά πρεσβεῖα ὁ Καθηγούμενος, οἱ γεροντότεροι καί οἱ λοιποὶ πατέρες ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιδόσεώς τους στά μουσικά. Εἶναι ἐξ ἄλλου καθωρισμένο ἀπό τά τυπικά τί ψάλλει κάθε μοναχός, ἀνάλογα μέ τό ἀξίωμα καί τά πρεσβεῖα πού ἔχει στήν Ἀδελφότητα. Ὑπολογίζουμε ὅτι σέ μία ἀγρυπνία μποροῦν νά ψάλλουν καί ἀναγνώσουν περί τούς 40 ἀδελφοί.

Ὅλοι θά προσφέρουν τό κατά δύναμιν γιά νά ὀλοκληρωθῆ ἡ μακρά ἀκολουθία. Ἡ Λατρεία φανερώνεται ὡς κοινόν ἔργον (λεῖτον-ἔργον, ἐξ οὗ λειτουργία) ὅλης τῆς ἀδελφότητος.

Ἡ Θεία Λατρεία εἶναι μία κοινή πορεία καί συν-οδία πρὸς τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μία κοινή πανήγυρις, συστράτευσις καί σύμπλευσις στή νοητή ναῦν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐννοεῖται ὅτι καί οἱ ἀδελφοί πού γιά εὐλογες αἰτίες δέν συμμετέχουν ἐνεργῶς στίς ἀκολουθίες, ἀλλά σιωπηλοὶ προσεύχονται στά στασίδια τους, δέν εἶναι ἀπομονωμένοι πνευματικά ἀπό τούς ἐνεργῶς διεξάγοντας τήν Θεία Λατρεία. Εἶναι πνευματικά ἐνωμένοι μαζί των, ἐφ' ὅσον κοινός σκοπός καί ἐνοποιοῦν κέντρο ὄλων εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Χριστός.

Φανερώνεται ἔτσι ἡ Θεία Λατρεία στό "Ἅγιον" Ὅρος, ὄχι ὡς λατρεία διαφόρων ἀτόμων συγκεντρωμένων στόν ἴδιο χῶρο, ἀλλά ὡς λατρεία προσώπων ἐπὶ τό αὐτό συνηγμένων καί ἐν ἐνότητι, ὡς σῶμα Χριστοῦ, λατρευόντων τόν Θεόν.

Γι' αὐτό καί ὁ τρόπος πού ἐκτελεῖται ἡ βυζαντινὴ μουσική στό "Ἅγιον" Ὅρος δέν εἶναι ἀτομικός (μέ ἐκτέλεσι καί

ὑφος πού ἀρέσει στόν κάθε ψάλτη) ἀλλά ἐκκλησιαστικός. Οἱ ψάλται ψάλλουν ὅπως γράφουν τά παραδεδομένα μουσικά βιβλία, χωρίς ἐπιτήδευσι ἢ παράτασι τῆς φωνῆς, ἔτσι ὥστε ὅλοι μποροῦν νά συμπάλλουν κατά τό κοινό ὑφος.

Εἶναι ἀκόμη ἀξιοσημεῖωτο ὅτι παρά τόν ἐκκλησιαστικό-συλλογικό χαρακτήρα τῆς ἀγιορειτικῆς λατρείας, δέν ὑπάρχουν τυποποιημένοι τρόποι λατρείας καί εὐσεβείας. Ὁ τρόπος τῆς ἐκδηλώσεως τῆς λατρείας εἶναι κοινός, ἀλλά ὄχι ὁμοίμορφος. Μέσα στό κοινό πλαίσιο τῆς λατρείας ὁ κάθε μοναχός ἐκφράζεται προσωπικά. Ἐν τῇ ἐνότητι ὑπάρχει ἐλευθερία. Νομίζω ὅτι αὐτό εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς αὐθεντικότητος τῆς πίστεως καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βιώματος τοῦ μοναχοῦ.

δ' Ἡ Λατρεία ἔχει δυναμικό καί ὄχι στατικό χαρακτήρα

Τόν χαρακτήρα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ὡς κοινωνίας ἐν Χριστῷ καί λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνιμα ἐγκατεστημένου σ' αὐτό τόν κόσμο, ἀλλά συνεχῶς πορευομένου καί ἀνυψομένου πρὸς τόν Θεό, μαρτυρεῖ ἡ Ἄγιορειτικὴ Λατρεία. Τὴν αἴσθησι αὐτὴ δίδει ἡ συχὴ κίνησις τῶν διαφόρων διακονητῶν στὸν Ναό, καί μάλιστα τῶν διαβαστῶν-κανοναρχῶν πού κινοῦνται ἀπὸ τό ἀναλόγιο τοῦ ἐνός χοροῦ πρὸς τό ἄλλο, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πού σέ ὄρισμένα σημεῖα τῶν ἀκολουθιῶν ἀνάβουν ἢ σβήνουν τά διάφορα φῶτα (λαμπάδες, δρακόντια, λουσέρνες, φανοί, σταυροί, καντήλια, χοροί, πολυέλαιοι, γεντέκια, εἰσοδικά καί κηροπήγια) τό κούνημα τῶν πολυελαίων καί τοῦ περὶ τόν πολυέλιον χοροῦ, τό προσκύνημα τῶν εἰκόνων ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς περὶ τό τέλος τῶν Ἀκολουθιῶν, ὅπως καί οἱ μετάνοιες πού θέτουν πρὸς τοὺς χορούς καί λοιποὺς χώρους τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἴστανται οἱ ἀδελφοί, ὅσοι πρόκειται νά κοινωνήσουν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων.

Ἐπὶ τοῦ ἔργου καί ἄλλες κινήσεις τῶν διακονητῶν στὸν Ναό, ὅπως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ πού θυμιάζει μέ τό κατζίον.

“Όλες αυτές οί κινήσεις νομίζω ότι δέν γίνονται τυχαία, ούτε μόνο γιά πρακτικούς λόγους, αλλά γιά θεολογικούς λόγους. “Ό,τι άλλως τε γίνεται στην Έκκλησία μας έχει ένα βαθύτερο, πνευματικό καί θεολογικό νόημα.

ε’ Η Θεία Λατρεία έχει σταυροαναστάσιμο χαρακτήρα

Τόν σταυροαναστάσιμο χαρακτήρα τής χριστιανικής καί μοναχικής ζωής καί πολιτείας φανερώνει ή ‘Αγιορειτική Λατρεία. Αυτό πού οί Άγιοι Πατέρες όνομάζουν χαρμολύπη καί χαροποιόν πένθος. ‘Ο Ίδιος ό Σωτήρας μας θανάτω έπάτησε τόν θάνατο καί διά του Σταυρού μάς έχάρισε τήν ‘Ανάστασι.

‘Ωρισμένες περίοδοι τής Λατρείας ύπενθυμίζουν τόν σταυρώσιμο χαρακτήρα τής χριστιανικής μας βιοτής. Στίς περιόδους αυτές κυριαρχούν οί αναγνώσεις, δέν ύπάρχουν πολλές κινήσεις διακονητών, τά φώτα είναι σθησμένα.

Στίς χαρμόσυνες περιόδους κυριαρχούν τά χαρμόσυνα, ψαλτά, πανηγυρικά μέρη τής Θείας Λατρείας, μέ άναμμένα τά φώτα καί μέ κινήσεις τών διακονητών, πού άντανακλούν τόν άναστάσιμο χαρακτήρα τής χριστιανικής ζωής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι όπως στην χριστιανική ζωή ό σταυρικός καί ό άναστάσιμος χαρακτήρας συνυπάρχουν καί προϋποθέτουν άλλήλους, έτσι καί στην Λατρεία μας συνυπάρχουν τά δύο αυτά στοιχεία, τό πένθιμο καί τό χαρμόσυνο. Μέ τήν διαφορά ότι σε περιόδους κατ’ έξοχήν πένθους καί μετανοίας, όπως είναι ή Μ. Τεσσαρακοστή, κυριαρχεί ό πένθιμος χαρακτήρας τής Λατρείας, ένώ στην περίοδο του Πεντηκοσταρίου καί τών Κυριακών κυριαρχεί ό ‘Αναστάσιμος.

‘Εξαίρεσις γίνεται μόνο τήν Διακαινήσιμο Έβδομάδα, όποτε έξ όλοκλήρου κυριαρχεί ό άναστάσιμος χαρακτήρας, όπως άλλως τε τονίζει καί ή πασχάλιος ύμνολογία: «Νυν πάντα πεπλήρωται φωτός, ούρανός τε καί γή καί τά καταθόνια· έορταζέτω γούν πᾶσα κτίσις τήν έγερσιν Χριστού, έν ή έστερέωται».

**στ' Χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη εὐλάβεια πρὸς τὴν
Παναγία**

Τὴν εὐλάβεια καὶ ιδιαίτερα ἀφοσίωσι τοῦ Ἁγιορείτου Μοναχοῦ πρὸς τὴν Παναγία μας ἀντανακλᾷ ἡ Ἁγιορειτικὴ Λατρεία.

Ἡ Παναγία μας, ἡ Κυρία Θεοτόκος, ὅπως προσφωνεῖται στὸ Ἅγιον Ὄρος, εἶναι μετὰ Χριστόν συνεχῶς στὴν καρδιά, τὸν νοῦ καὶ τὰ χεῖλη τῶν Μοναχῶν. Ἡ εὐχή, τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν», συμπληρώνεται μὲ τὸ «Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε».

Ἡ χριστοκεντρικότης τοῦ ὀρθοδόξου καὶ μοναχικοῦ βιώματος συνεπάγεται τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν Μητέρα τοῦ Λυτρωτοῦ, τὴν αἰτίαν τῆς τῶν πάντων λυτρώσεως.

Πολλές θαυματοργές εἰκόνες καὶ ιδιαίτερες ἑορτές εἶναι ἀφιερωμένες στὴν Παναγία μας. Στὶς ἐπίσημες Τράπεζες τῶν Ἱ. Μονῶν κατὰ τίς Κυριακές καὶ Ἑορτές γίνεται ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τῆς Παναγίας.

Σέ ὄλες τίς Ἀκολουθίες (πρωινή, ἑσπερινὴ καὶ βραδυνή-ἀποδείπνου) προστίθεται κάποια ιδιαίτερη θεομητορικὴ Ἀκολουθία –Μικρὰ ἢ Μεγάλῃ Παράκλησις, Θεοτοκάριο, Χαιρετισμοί– πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας μας. Καὶ ἀπὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ τὸ Ἅγιον Ὄρος εἶναι κληρὸς καὶ Περιβόλι τῆς Παναγίας μας.

Τὰ θεολογικὰ αἷτια τῆς ιδιαίτερας αὐτῆς εὐλαβείας πρὸς τὴν Παναγία μας, πού ποτέ δέν εἶναι κάτι ἀντίστοιχο μὲ τὴ Μαριολογία τῶν δυτικῶν, ἀλλὰ ἔχει πάντα χριστολογικὸ καὶ σωτηριολογικὸ χαρακτήρα, ἐξηγοῦνται στὶς θεομητορικὲς ὁμιλίες τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἁγιορείτου Θεολόγου, Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία ἀδιάκοπος συνέχεια τῆς ἐμπειρίας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, πού μετὰ τὴν Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου, εἶχαν ἐν μέσφ αὐτῶν τὴν Κυρία Θεοτόκο ὁδηγό, παρηγορία καὶ στήριγμά τους.

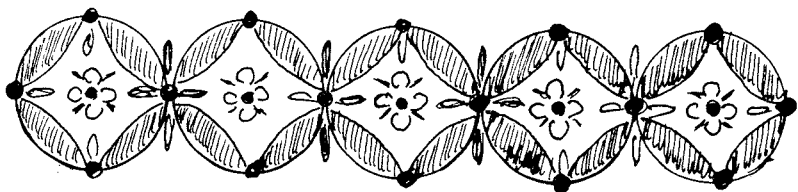
* *

Ἡ ἐκκοσμίκευσις διασπᾷ τὴν ὀργανικὴ ἐνότητα λα-

τρείας καί πίστεως, λατρείας καί ἡθους, λατρείας καί ἱεραποστολῆς. Μᾶς διχάζει ὥστε ἡ ζωὴ μας νά μὴ εἶναι συνέχεια καί συνέπεια τῆς Θείας Λατρείας. Ἔτσι δέν θιώνουμε τὴν Λατρεία καί τὴν Λειτουργία ὡς τὸ κέντρο καί τὴν ἐνοποιό καί μεταμορφωτικὴ δύναμι ὄλων τῶν πτυχῶν τῆς ζωῆς μας. Γι' αὐτὸ δέν δίδουμε καί τὴν δέουσα σημασία στὴν Λατρεία.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐδῶ καί 1100 χρόνια τρέφεται μυστικά μέ τὸ οὐράνιο μάννα τῆς Θείας Λατρείας. Σιωπηλά ὑπενθυμίζει σέ ὄλους τοὺς χριστιανούς ποῦ βρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Καί καλεῖ ὄλους τοὺς χριστιανούς νά ἐκτιμήσουν τὸ πολύτιμο δῶρο τῆς ὀρθοδόξου Θείας Λατρείας καί Λειτουργίας.

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ

*Συμβουλές του σεβαστού Γέροντος Ίερομονάχου Έφραϊμ
Κατουνακιώτου στην αδελφότητα της Ίερᾶς Μονῆς μας*

Ἀγαπημένες μου ψυχές, αἰσθάνομαι ὡς προθυμία τῆς ψυχῆς μου νά σᾶς πῶ δύο λόγια. Οἱ Ἅγιοι Πατέρες λένε ὅτι ὅταν ὑπάρχουν ψυχές, οἱ ὁποῖες πρόκειται νά ἀκούσουν, ὁ Θεός εὐλογεῖ καί ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος πρόκειται νά ὁμιλήσῃ. Μακάριοι οἱ λέγοντες εἰς ὅτα ἀκουόντων.

Αὐτό παρατήρησα κι ἐγὼ ἐχθές τό βράδῳ στήν ψυχῆ μου: Μοῦ κινήθηκε ἡ προθυμία νά ὁμιλήσω σέ σᾶς, πράγμα τό ὁποῖον δέν συμβαίνει στά Κατουνάκια. Ὅταν ἔρχεται ἕνας ἄνθρωπος στά Κατουνάκια, ἡ ἄρρωστο θά μέ βρῆ, ἢ ἂν θά μέ βρῆ στήν υγεία μου, μετὰ ἀπό μισή ὥρα ὁμιλίας θά πονέσῃ τό στήθος μου. Δέν μπορῶ νά ὁμιλήσω περισσότερο. Αὐτό τό πράγμα δέν τό παρατήρησα ἐδῶ στους πατέρες. Φαίνεται ὅτι οἱ ψυχές σας εἶναι εὐνοϊκά διατεθειμένες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νά ἀκούσουν λόγον ἄλλου Γέροντος.

Οἱ παλαιοὶ Γέροντες μᾶς ἔλεγαν ὅτι μακάριος ἐκεῖνος ὁ μοναχός ὁ ὁποῖος θά διατηρήσῃ τόν ζῆλο, τήν φλόγα καί τήν προθυμία πού εἶχε, ὅταν ἤλθε στίς ἀρχές στό Μοναστήρι, μέχρι τέλος τῆς ζωῆς του. Μακαριώτερος ὅμως εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θ' αὐξήσῃ τή φλόγα, τήν προ-

θυμία, τήν ὑπακοή καί ὅ,τι ἄλλο ἐπαγγέλλεται ὁ μοναχικός ἀγών. Διότι ὅλοι μας αὐτό παρατηροῦμε: Τόν θησαυρό αὐτόν πού πήραμε στό "Ἄγιο Βάπτισμα, δυστυχῶς πρέπει νά τό ὁμολογήσουμε, ὅτι τόν ἀγνοοῦμε. Γι' αὐτό ραθυμοῦμε, εὐκόλα ἀδιαφοροῦμε, εὐκόλα καταφρονοῦμε. Λέμε, δέν πειράζει, δέν βαριέσαι, δέν εἶναι τίποτες. Καί φθάνουμε κατόπιν σέ πτώσεις.

"Ὅλοι μας ὁμολογοῦμε ὅτι ἤλθαμε στό τόπο τῆς μετανοίας μας μέ ζῆλο, μέ φλόγα, μέ θερμότητα σάν τόν "Ἄθωνα. "Ὅταν, ὅμως, παρήλθαν μερικά χρόνια 5-10, ὁ ζήλος αὐτός, δυστυχῶς ἀπό "Ἄθωνας ἔγινε λεπτόκαρο. Καί ἡ αἰτία εἶναι γιατί λέμε, αὐτό δέν πειράζει, αὐτό δέν εἶναι τίποτες, καταφρόνησέ το. "Ὅμως τό μεγάλο κακό δέν ἔγινε μεγάλο ἀπότομα. Ἐπί μικρό ἔγινε μεγάλο.

"Ἐνας πατέρας κοσμικός π.χ. ὅταν ἀποθνήσκη, μοιράζει τήν περιουσία του στά πέντε παιδιά του. Ἐποθνήσκοντας ἔχει 100 δρχ. Ἐντιστοιχοῦν λοιπόν 20 δρχ. σέ κάθε παιδί του. Ὁ πρῶτος θά πάρη 20 δρχ., ὁ δεῦτερος 20 δρχ. καί οὕτω καθ' ἑξῆς. Στά πνευματικά ὅμως δέν συμβαίνει τό τοιοῦτον. "Ὅση εὐλάβεια ἔχετε, ὅση πίστη καί ὑπατάρνηση καί πεποίθησις ἔχετε στόν Γέροντά σας, τόσο καί λαμβάνετε. Ἐχετε 10 βαθμῶν; 10 βαθμῶν θά πάρετε. Ἐχετε 100 βαθμῶν; 100 βαθμῶν θά πάρετε εὐλογία ἀπό τό Γέροντά σας. Αὐτό τό λόγο τόν ὁποῖο λέγει ὁ Χριστός ὅτι ὁ δεχόμενος ὑμᾶς εἰς ὄνομα μαθητοῦ, μισθόν μαθητοῦ λήσεται καί ὁ δεχόμενος ὑμᾶς εἰς ὄνομα προφήτου, μισθόν προφήτου λήσεται. Αὐτό συμβαίνει καί σέ μᾶς τοὺς μοναχοὺς. "Ὅλη μας ἡ προσοχή νά στραφῇ στά πνευματικά μας.

Τό βράδυ πού θά πᾶτε νά κοιμηθῆτε, νά κάνετε μιᾶ ἀνασκόπησις πῶς περάσατε τήν ἡμέρα σας: Μήπως ἐλύπησα τόν ἀδελφό μου, μήπως τόν παρήκουσα; Μήπως ἔμεινα ἀργός καί ἀδολέσχησε ὁ νοῦς μου στά μάταια; Ὁ-

πωσδήποτε κάτι θά βρῆτε. Κύτταξε τὴν ἄλλη μέρα μὴ τὸ ξαναεπαναλάβετε (Αὐτὸ τὸ λέει καὶ ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης). Ἐπειτα μετὰ τὴν ἀκολουθία: Ἦμouνα στὴν ἀκολουθία ἢ ἡμouνα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ σέ μετεωρισμό; Κύτταξε τὴν ἄλλη μέρα νὰ τὸ διορθώσης. Φρόντισε νὰ μὴν ἐπαναληφθῆ, διότι τὸ «δὶς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ» λένε οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πατέρες.

Παρακολουθήσετε τὸ ἑαυτὸ σας. Ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς θά καταλάβετε σέ ποιὸ βαθμὸ βρισκόσασθε. Ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τῶν λογισμῶν θά καταλάβετε ὅτι πορεύεσθε καλά. Ἄν ὅμως τὸ βράδυ αἰσθάνεσθε ὅτι κάτι σᾶς ἀπασχολεῖ, ψάξτε καὶ θά τὸ βρῆτε. Ἐνας λογισμὸς μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὸν Γέροντα.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι πῆγα ἓνα Σάββατο στὸν Γέροντά μου, στὸν Γερό-Ἰωσήφ, γιὰ νὰ λειτουργήσω. Τὴν περασμένη Τρίτη ἔβαλα λογισμό στό νοῦ μου πού ἦταν ἀντίθετος μέ τὸν Γέροντα. Κι ὅμως ἐγὼ εἶχα δίκιο καὶ ὄχι ὁ Γέροντας, ὅπως φάνηκε στὸν ἐπίλογο τοῦ θέματος. Ὅταν ὅμως πῆγα, μοῦ λέει: «Παπά, ἔχεις ἓνα λογισμό πού σέ χωρίζει ἀπὸ μένα. Νά τὸ διορθώσης». Ἐγὼ ἀπὸ τὴν Τρίτη μέχρι τὸ Σάββατο τὸ ξέχασα καὶ ρώτησα τὸν Γέροντα τί εἶναι. Μοῦ ἀπήντησε: «Δέν ξέρω. Νά ψάξης σήμερα, χθές, προχθές καὶ θά τὸ βρῆς». Πάλι ὅμως δέν τὸ θυμήθηκα. Ἀφοῦ ἔκανα τὴ Θεία Λειτουργία, θυμήθηκα τὸ λογισμό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀντίθετος μέ τὸν Γέροντα καὶ στὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶχα δίκιο. Κι ὅμως ὁ Θεὸς τὸν Γέροντα ἐβεβαίωσε καὶ ὄχι τὸν ὑποτακτικό.

Ἄν ἔρχεται ἓνας ὑποτακτικὸς καὶ σᾶς λέει τὸ λογισμό του, ποτέ νὰ μὴ τὸν δικαιώσετε. Ἐχει βγῆ ἀπὸ τὸν Γέροντα. Ἐγινε ρίσασπις. Νά τοῦ πῆτε νὰ κάνῃ ὑπακοὴ στό Γέροντα. Ἐκεῖ πού τὸν ἔταξε ὁ Θεός, ἐκεῖ θά σωθῆ. Ὁ Ἅγιος τῆς Μονῆς, ὁ Ἅγιος Νικόλαος, θά τὸν σώσῃ, ἀρκεῖ νὰ κάνῃ ὑπομονή καὶ ὑπακοή.

Προσέξτε από τήν ἀμέλεια, ἀπό τή ραθυμία, διότι θά ἔχουμε κακές συνέπειες. Καί μή φεύγετε μακριά ἀπό τή σκέπη τοῦ Γέροντα. Ὅ,τι θέλεις νά κάνης, νά εἶναι ἐν γνώσει τοῦ Γέροντα. Μή κάνης τίποτε κρυφά.

Ἐχθές τό βράδυ μᾶς πρόσφεραν βερύκοκα. Ἐνθυμήθηκα καί ἐγώ τό δικό μου λάθος. Ἐπειδή ἔχομε κῆπό, εἶπα σέ κάποιον νά μοῦ φέρει ἕνα δενδράκι ἀπό τή Θεσ/νίκη. Μόλις πῆγα νά τό φυτέσω, ὁ Γέροντάς μου μοῦ λέει: «Ἐλα ἐπάνω. Τί κάνεις ἐκεῖ; Δέν προκόπτουν ἔτσι πού τά φυτεύεις». Αὐτό ἦταν. Δέν ἦταν σύμφωνος ὁ Γέροντας μ' αὐτό τό ὅποιον ἔκανα. Ἐπτά χρόνια ἕνα λουλούδι ἔβγαλε. Γιατί ὁ Γέροντας δέν ἦταν σύμφωνος.

Πάρτε τό πνεῦμα τοῦ Γέροντος. «Γέροντα νά κάνω αὐτό;». Κυττάξτε ποιό εἶναι τό πνεῦμα τοῦ Γέροντος. «Κάνε τό παιδί μου, ἔχει εὐλογία». Μή φοβᾶσθε, θά πετύχη. Ἄν ὁ Γέροντας φέρη καμμιά ἀντιλογία, παραιτήσου, θ' ἀστοχήσης. Ὅπως ἐγώ ὄχι μόνο στήν βερυκοκιά, ἀλλά καί στίς μηλιές. Εἶχα φυτέψει τρεῖς μηλιές. Τό ἴδιο πνεῦμα ὁ Γέροντας: «ὄλο παλεύης μέ τά δένδρα. Δέν σταματᾶς». Δέν πρόκοψαν καθόλου καί ἀναγκάσθηκα νά τίς βγάλω. Τά ἴδια ἔπαθα καί μέ τά κλήματα. Ὅταν ὁ Γέροντας δέν εἶναι σύμφωνος μ' αὐτό τό ὅποιο κάνεις, νά ξέρης ὅτι θά ἔχης ἀποτυχία. Θέλεις νά πετύχη; Βολιδοσκοπήσε, ὁ λογισμός καί ἡ διάθεσι τοῦ Γέροντα εἶναι σύμφωνος; Ἄν ναί, μή φοβᾶσαι, θά πετύχης. Ἄν ὁ Γέροντας λιγάκι δυσκολεύεται, μή τόν βιάζεις. Πατέρες, ἐκ πείρας σᾶς ὁμιλῶ. Ἐβίασα τόν Γέροντά μου γιά κάποιο ζήτημα. Δύο χρόνια καί πλέον τιμωρήθηκα. Ἐφτασα στό σημεῖο νά πῶ ὅτι ὅποιος βιάζει τόν Γέροντα σέ οποιοδήποτε πρᾶγμα πού θέλει ὁ ὑποτακτικός καί δέν θέλει ὁ Γέροντας, δευτερος Ἰούδας γίνεται. Ἀπό πείρα φαρμακερή σᾶς τό λέω.

Ἡ ἐξομολόγησις, πατέρες, εἶναι μυστήριον. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἔκανα σ' ἕνα γείτονα εὐχέλαιο καί ὅταν γύρισα

τή νύχτα μέ πολέμησε ὁ πειρασμός, ὅτι δέν εὐλόγησα τό εὐχέλαιο ἐπάνω ἐκεῖ στήν εὐχή. Τόσο μέ πολέμησε, ὥστε ἔχασα ὅλη τήν ἀγρυπνία. Στό τέλος αὐτῆς πάω στό διάδοχο τοῦ Γέροντος, γιατί ὁ Γέροντας ἔλειπε, καί τοῦ λέω: «Πάτερ Προκόπιε, ἔχω ἓνα λογισμό: Νομίζω ὅτι τό εὐχέλαιο δέν τό εὐλόγησα». Μοῦ ἀπαντᾷ: «Μά πῶς δέν τό εὐλόγησες; Μήπως ἓνα εὐχέλαιο ἔκανες; Χιλιάδες εὐχέλαια κάνουμε ἔμεῖς, διότι μᾶς παραγγέλλουν καί ἀπ' ἔξω. Καί μηχανικά ὅπωςδῆποτε θά εὐλογήθηκε». Ἀπλῶς ὁ νοῦς μου ἦταν ἀλλοῦ καί μοῦ φάνηκε ὅτι δέν τό εὐλόγησα. Μοῦ εἶπε μάλιστα νά περιμένω νά ἔλθῃ ὁ Γέροντας. Φεύγοντας ἐγώ ἀπό τόν πάτερ-Προκόπιο, πού ἦταν ἀναπληρωτής τοῦ Γέροντος, αἰσθάνθηκα ὅτι χιλιάδες ὀκάδες ἀλυσίδες ἔπεσαν ἀπό πάνω μου. Αὐτό μοῦ ἔκανε ὁ πειρασμός. Κι αὐτό ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἐξομολογήσεως.

Πιστέψατέ μου, μέ πείρα σᾶς μιλῶ, μέ εἰλικρίνεια σᾶς λέω. Ὅποιος ὑποτακτικός φθάσῃ στήν τελειότητα

οὔτε τήν Κρῖση, οὔτε τήν
 αἰ μόνο τό πνεῦμα τοῦ Γέροντα
 εἶναι ὁ ὄρατός Θεός. Ἐλύπη-
 σον τόν Θεό. Ἀνέπαυσες τόν Γέ-
 ροντα. Γι' αὐτό καί οἱ Ἅγιοι Πατέ-
 ρες τῆς ἐκκλησίας, παρακοή-ζωή,
 παρακοή-θάνατος, ἀπειθεί-
 ας, οὔτε ἀγῶνες, οὔτε φιλοξε-
 νίας, οὔτε ἀγάπες, οὔτε φιλοξε-
 νίας. Ὅλα μπροστά στήν ὑπακοή
 τήν ἡμέρα νά μεταλαμβάνης,
 ὅπως ἔρριζες γιά τήν κόλαση.

Μονῆς: Συμβαίνει καμμιά φο-
 ρά ἀπό τά πάθη μας καί ἀπό τόν
 πόνο, ὁ πόνος μέσα μας πού συσσω-
 ριζοῦται καί ἐκδηλώνονται. Πῶς
 ὥστε νά ἔχωμε τήν τελεία ἀ-

Δευτέρα Παρουσία. Φοβάται
 νά μή λυπηθῇ. Ὁ Γέροντας
 σον τόν Γέροντα, ἐλύπησε
 ροντα, ἀνέπαυσες τόν Θεό.
 ρες ἤξεραν τί ἔλεγον: Ὅτι
 Δέν θέλει ἐδῶ οὔτε μεταλή-
 νεις, οὔτε νοερές προσευχέ-
 καταργοῦνται. Δέκα φορές
 ἂν δέν κάνης ὑπακοή, προ-

Ὁ Καθηγούμενος τῆς
 ρά στίς μεταξύ μας σχέσεις
 πειρασμό νά γεννῶνται ψυχ-
 ρεύονται καί ἔρχεται μιά σ-
 μποροῦμε νά ἀγωνισθοῦμε,
 γάπη μεταξύ μας;

Παπα-Έφραιμ: Οί "Άγιοι Πατέρες τό λύνουν τό πρόβλημα ώς έξής:

"Έχεις έσύ τόν κήπο σου. Πέταξε ό πειρασμός μιά πέτρα. Προσπάθησε έσύ νά τήν βγάλης. Δέν είναι δύσκολο. Αὐτός θά συνεχίσει νά πετᾷ δεύτερη πέτρα, τρίτη, πέμπτη, δεκάτη πέτρα. Όπότε θά είναι δύσκολο καί σέ σένα καί στόν Γέροντα κατόπιν νά σου πετάξω δέκα πέτρες. Πέρασε ένας λογισμός. Άμέσως πήγαινε στόν άδελφό νά λυθῆ. Γιατί τό παραμικρό θά μεγαλώσει καί θ' αυξηθῆ. Γι' αὐτό άπό τήν άρχή διόρθωσε το. Νά κάνετε δέ πάντοτε ταπεινούς λογισμούς μέσα σας: «Έγώ δέν είμαι άξιος οὔτε στά πόδια του νά προσπέσω». Ό "Άγιος Συμεών ό Νέος Θεολόγος λέει ότι, όταν πᾶτε νά διαβάσετε τό ψαλτήρι ἢ τόν κανόνα ἢ ό,τιδήποτε άλλο, νά έχετε τήν αίσθηση ότι οί άλλοι πατέρες είναι άγγελοι καί νά πᾶτε μέ πολλή ευλάβεια. Καί νά βάζετε μέ επίγνωσι μετάνοια έχοντας ύπ' όψη σας ότι δέν είστε άξιοι νά ζητε μεταξύ τών άγγέλων αὐτῶν. Ποτέ δέν σᾶς πειράζει ό πειρασμός, όταν ταπεινώνεσθε. Καί μή λέτε ποτέ: «Τώρα έσύ θά μέ διδάξης;». "Ήδη έτσι άρχίσατε κακό δρόμο. Ό καλόγηρος άρχίζει μέ τήν ύπακοή πού αὐτή όδηγεῖ στήν ταπεινώσι.

Είμαι πολύ μεγάλη ύπόθεση ν' αναπαύετε τήν ψυχή του Γέροντα. "Έτσι αναπαύετε καί τήν ψυχή του Χριστοῦ. Μιά φορά έκανα άντιλογία στόν Γέροντά μου καί τό άποτέλεσμα ἦταν νά φύγει ό Θεός άπό μέσα μου. Πόση λεπτότητα έχει ο Γέροντας!

"Όταν ἤμουν κοσμικός, μαθητής στό Γυμνάσιο, είχα με μιά μέρα διαγώνισμα στά Μαθηματικά (ἤμουν καλός μαθητής στά Μαθηματικά). Τό πρωί είχα μιά προστριβή μέ τόν πατέρα μου. Στο διαγώνισμα έλυσα τό πρόβλημα καί βρήκα τό άποτέλεσμα νά είναι κλάσμα. Όμως μου είπαν ότι πρέπει νά βρω τόν άκέραιο άριθμό (4). Προσ-

πάθησα καί δύο καί τρεῖς φορές, ἀλλά πάντοτε ἔβρισκα τό κλάσμα 12/3. "Ὁμως ἐπειδή τό πρωί λύπησα τόν πατέρα μου, κάτι μέ ἐμπόδιζε νά σκεφθῶ ὅτι πρέπει νά ἀπλοποιήσω τό κλάσμα. Καί φαντασθεῖτε, ἤμουν κοσμικός.

"Ἄν ἔχης ἓνα λογισμό, πές τον στόν Γέροντα καί ἄκουσε τί θά σοῦ πῆ. Αὐτό εἶναι ἀπό τόν Θεό. Μπορεῖ αὐτό νά σοῦ φανῆ στραβό. "Ὁμως δέν εἶναι στραβό. "Ὁ διάβολος τά στριφογουρίζει, γιά νά μήν ἔχουμε αὐταπάρνηση, ἀπόλυτη πίστη στόν Γέροντα. "Ἀλλιῶς, ἂν ἐπιμένουμε στό λογισμό μας, τότε κρίμα στά ἔξοδα πού κάναμε νά ἐλθουμε στό "Ἁγιον" Ὄρος.

Ὁ Καθηγούμενος: "Ὁ πειρασμός πολλές φορές μᾶς παγιώνει μέσα μας ὀρισμένες ἀπόψεις γιά ὀρισμένα θέματα καί μᾶς τά παρουσιάζει ἔτσι ὅτι ἐμεῖς ἔχουμε δίκαιο καί οἱ ἄλλοι ἄδικο. Καί τόν κάνουμε μέσα μας πεποιθησι ὅτι ὁ Γέροντας καί οἱ ἄλλοι πατέρες μᾶς ἀδικοῦν. Πῶς μποροῦνε νά βγοῦνε τέτοιες παγιωμένες καταστάσεις ἀπό μέσα μας;

Παπα-Ἐφραίμ: "Ὀλιγόστευσε ἡ πίστη, ἡ αὐταπάρνηση, ἡ ἀγάπη στόν Γέροντα. Γι' αὐτό καί βαλλόμεθα ἀπ' αὐτό τόν πόλεμο. "Ὅταν ὁμῶς πιστεύουμε ὅτι ὁ Γέροντας εἶναι τό στόμα τοῦ Χριστοῦ, δέν θ' ἀμφιβάλλουμε. "Ἀλλιῶς θά μᾶς ἔρχονται λογισμοί ὅτι ὁ Γέροντας δέν ἐνήργησε μέ διάκριση κλπ. "Ἄμα βλέπετε λάθη στόν Γέροντα, νά ξέρετε ὅτι ἐσεῖς εἴσθε ὑπεύθυνοι. Γιατί ὀλιγόστευσε ἡ πίστη σας σ' Αὐτόν. "Ἄν φανερωθεῖ ἡ Παναγία καί σοῦ πῆ κάτι, θά Τῆς πῆς: «ὄχι Παναγία μου, δέν εἶναι ἔτσι;». Φυσικά ὄχι. Τό ἴδιο εἶναι καί ὁ Γέροντας.

Θά μοῦ πῆτε: Πῶς θ' ἀποκτήσουμε πίστη καί αὐταπάρνηση στό Γέροντά μας; Θέλει νά θιάσουμε τόν ἑαυτό μας. Θέλει νά καλλιεργοῦμε τέτοιου εἴδους λογισμούς γιά τόν Γέροντά μας: «Ἐγώ ἦλθα ἐδῶ γιά νά σωθῶ δι' εὐχῶν τοῦ Ἁγίου Γέροντά μου. "Ὅταν ὁ Γέροντας παύση νά

προσεύχεται για μένα, είμαι για τήν κόλαση. Ἡ εὐχή τοῦ Γέροντα θά μέ σώση». Ἔτσι μέ τέτοιους λογισμούς βασίζεσαι σέ καλά θεμέλια. Ἐπάνω σέ βράχο. Ἄν ὅμως ὀλιγοψύχησες ἀπέναντι τοῦ Γέροντα (διότι ὁ Γέροντας εἶναι ἔτσι ἢ ἀλλιῶς) δέν εἶσαι ἐντάξει. Ἄν δέ χρονίση αὐτό ἕνα, δύο, τέσσαρα, πέντε χρόνια, τότε πάει, τελειώσε. Τό Γρηγορίου θά τό ξεχάσης. Θά τό βλέπης ἀπό μακρῶ. Γι' αὐτό πάντοτε ν' ἀκοῦτε τόν πρῶτο λόγο τοῦ Γέροντα. Σ' ὅλα τά θέματα, εἴτε πνευματικά, εἴτε διοικητικά, εἴτε ὀτιδήποτε ἄλλο. Καί πάντοτε, σ' ὀτιδήποτε κάνετε, νά βάζετε κι ἕνα Ἄγιο πού θά σᾶς βοηθήη σ' αὐτό.

Ὅμως προσοχή: ὄχι πρῶτα τόν Ἄγιο καί μετά τόν Γέροντα. Πάντα πρῶτα ὁ Γέροντας. Ὅταν δέν κάνης ὑπακοή οὔτε ὁ Ἄγιος σέ βοηθαί. Λέγε πάντοτε πρῶτα: «δι' εὐχῶν τοῦ Ἄγιου Γέροντά μου». Πήγαινε στή Θεσ/νίκη καί παντοῦ, μή φοβᾶσαι. Μαγειρεύεις; Δι' εὐχῶν τοῦ Ἄγιου Πατρός μου. Κι ὅπου πᾶς, νά κάνης τό ἴδιο. Ξέρετε τί δύναμη ἔχει; Σύν τῷ χρόνῳ θά καταλάβετε πόση δύναμη ἔχει ἢ ἐπίκληση τῆς εὐχῆς τοῦ Γέροντα. Ὁ Γέροντας ἔχει δύναμη καί στήν ἄλλη ζωή. Μπορεῖ ἀπ' ἐδῶ νά σώση μιὰ ψυχή πού δέν ἔζησε καλῶς καί ἔχει ἀμφιβολίες ὁ Γέροντας μήπως κολάσθηκε ἢ ψυχή του.

Σᾶς τό λέω μέ πεποίθηση: Ὁ μοναχός πού κάνει τελεία ὑπακοή, φθάνει σέ κατάσταση ἀπαθείας. Ὅχι μόνο πνευματικῶς, ἀλλά καί σωματικῶς. Προσοχή ὅμως. Ὅχι ὑπακοή μέ ἀνταλλάγματα. Ὅπως μιὰ φορά ἕνας Γέροντας εἶπε σ' ἕνα ὑποτακτικό του νά κάνη γλυκό, καί ἐκεῖνος τοῦ ἀπήντησε: «Δέν θά κάνω γλυκό, ἄν δέν μοῦ δώσης τά παπούτσια». Ἔτσι ἡ καλογερική πέταξε.

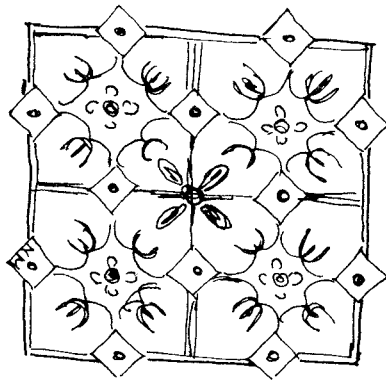
Πολύ μᾶς βοηθᾶ στήν πνευματική μας ζωή αὐτό πού μᾶς παρέδωσε ὁ Ἄγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης: «Κάθε βράδυ ὁ μοναχός, ὅταν πάη νά κοιμηθῆ, νά ἐλέγχη τόν ἑαυτό του, πῶς πέρασε τήν ἡμέρα του». Κι ἄν βρῆ κανένα

λάθος, τήν ἄλλη μέρα νά μή τό ἐπαναλάβη. Κι ἂν τό ἐπαναλάβη, πάλι ν' ἀγωνισθῆ νά μή τό ξανακάνη. Ἐτσι ὁ ἰατρός πρέπει νά παρακολουθῆ τόν ἀσθενῆ, ἀλλά καί ὁ ἀσθενής νά παρακολουθῆ τόν ἑαυτό του. Ὅχι μόνο ὁ Γέροντας νά σᾶς παρακολουθῆ, ἀλλά καί σεῖς νά παρακολουθεῖτε τόν ἑαυτό σας.

Πιστέψατέ με, ὅταν ὁ ἄνθρωπος κάνη ὑπακοή, τέτοια γλυκύτητα ἔχουν οἱ λογισμοί, πού λές: δέν θέλω ἄλλο. Αὐτό νά βρῶ στόν παράδεισο.

Ὁ Καθηγούμενος: Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολύ. Νά εὐχηθῆτε νά ἔχουμε μετάνοια πραγματική, ταπείνωση, πόθο Θεοῦ, καί ὅπως εἶπατε, τουλάχιστον ὁ ζῆλος νά μή μειωθῆ.

Παπα-Ἐφραίμ: Αὐτό εἶναι τό κυριότερο. Τουλάχιστον προσπαθεῖστε νά τόν διατηρήσετε. Ἄν τόν ἐλλατώσετε, τότε εἶστε ὑπό μέμψιν.

ΓΕΡΟ-ΓΕΛΑΣΙΟΣ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΗΣ 1902-1987

Κοντεύει ένας χρόνος τώρα, ἀφ' ὅτου ὁ Γέροντας κοιμήθη-
κε τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου καί, ὅπως ἔλεγε πάντα, οἱ Χριστιανοί,
καί μάλιστα οἱ μοναχοὶ δὲν πεθαίνουν, ἀλλὰ κοιμοῦνται, διότι
ὁ θάνατος σέ παίρνει ἀπὸ τὴν ψεύτικα ζωὴ καί σέ φέρνει στὴν
πραγματικὴ καὶ αἰώνια, γιὰ τὴν ὁποῖαν καὶ γεννηθήκαμε.

Ἡ συναναστροφή μας μαζί του, ἡ διακονία μας κοντά του,
τὰ λόγια του καί οἱ ἐμπειρίες του 57 χρόνων στοῦ Ἁγίου Ὄρους,
μας κάνουν νά τὸν ἐνθυμούμεθα ὄχι μόνον στίς προσευχές μας,
ἀλλὰ καί στὴν καθημερινότητα, διότι ἦτο ἓνα ζωντανό Γερον-
τικό, σύγχρονο, δικό μας, πού τό ζήσαμε καί δὲν τό διαβάσαμε,
ἀλλὰ τό εὔρηκαμε καί ἐπαληθεύσαμε τὰ Γεροντικά πού διαβά-
σαμε.

Στὴ μνήμη λοιπὸν τῆς κοιμήσεώς του, θά κάνωμε μίαν ἀ-
ναδρομὴ στοῦ πέρασμα τῶν χρόνων του, μιά σύντομη ἐξιστόρη-
σι ὀλίγων ἀπὸ τῶν πολλῶν εὐεργεσιῶν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ
πρὸς τὸν Γέροντα Γελάσιον.

Γεννήθηκε τό 1902 στίς Φώκιες τῆς Μ. Ἀσίας, ἀπὸ τὸν
Θεόφιλο καί Εὐαγγελία Χαραλάμπους, τρίτος στή σειρά μέσα
στά ἑπτὰ ἀδελφία του. Οἱ γονεῖς του ἦσαν εὐγενικῆς καταγω-
γῆς, ἀπὸ τίς πρῶτες οἰκογένειες καί εὐκατάστατοι. Ὁ πατέρας
του ἦτο υπεύθυνος καί διαχειριστής τῶν ἀλυκῶν στίς Φώκιες
ἕως τό 1914. Τότε ἐγινε ὁ πρῶτος διωγμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πλη-
θυσμοῦ, ὅποτε ὀλόκληρη ἡ οἰκογένειά του ἤλθε στὴν Μυτιλή-

νη ως πρόσφυγες. Ἄλλά ἡ καρδιά τους, τὰ μάτια τους καί τὰ πράγματά τους μείνανε στίς Φώκιες, στίς ὁποῖες ἐπέστρεψαν τό 1919, γιά νά φύγουν ὀριστικῶς τό 1922 μέ τήν Μικράσιατική καταστροφή. Οἱ παιδικές του ἀναμνήσεις καί τά νεανικά του χρόνια, στήν χαμένη πατρίδα, εἶναι ὁμορφο, ἀλλά συγχρόνως καί ὀδυνηρόν βίωμα, γιά τό ὅποῖον πολλές φορές μᾶς μιλοῦσε.

Μικρός πῆγαινε στά ἐξωκκλήσια τῶν νησιῶν πού εἶναι μπροστά στό λιμάνι καί, ὅταν ἐπέστρεφε στό σπίτι, ρωτοῦσε τή μητέρα του: «Μάννα, ποιά εἶναι ἡ γυναίκα πού κρατάει τό παιδί στήν ἀγκαλιά της μέσα στήν Ἐκκλησία;», καί κείνη μέ γλυκύν τρόπον τοῦ ἀπαντοῦσε: «ἡ κυρά Παναγιά μέ τόν ἀφέντη τόν Χριστόν».

Θυμόταν τόν Ἐθνομάρτυρα, τόν Δεσπότη τῆς Σμύρνης Χρυσόστομο, πού κουβαλοῦσε πέτρες ἀπό τήν «Πελεκητή», νταμάρι στήν πατρίδα του, γιά τό κτίσιμο τοῦ Παρθεναγωγείου. Τήν πρώτη πέτρα τήν φορτώθηκε ἐκεῖνος καί, μετά, ὅλος ὁ πληθυσμός, μικροί καί μεγάλοι. «Ἐνας μέγανος σωρός ἐγιναν οἱ πέτρες». Δέν τελείωσε ὁμως...

Δέν ξεχνοῦσε-καί μέ πόνο ψυχῆς μᾶς ἐδιηγεῖτο-τήν τραγωδία τῆς πατρίδος. Νύκτα τοῦ Σεπτεμβρίου, οἱ Τοῦρκοι τσέτες, ἀντάρτικος στρατός, μπῆκαν στήν Πόλι, σφάζαν καί κάψαν τόν λαόν πού ἔμεινε, ἐλπίζοντας στήν ἀνταπόκρισι τῶν διαθέσεών των γιά εἰρηνική συμβίωσι μαζί τους. Ὁκτώ χιλιάδες Ἑλληνες εἶχαν οἱ Φώκιες, μέ 4 μεγάλες Ἐκκλησίες καί πολλά θαματούργα ἐξωκκλήσια.

Ἐνεθυμῆτο ἀκόμη καί τόν ζῆλο του γιά τήν Μεγάλη Ἑλλάδα, πού τόν ἔφερε ἐθελοντή στόν συμμαχικό στρατό, 15 χρόνων νέον, μέσα ἀπό τόν ὁποῖον τόν ἔσωσε ἡ Παναγιά καί ὁ Ἅγιος Νικόλαος μετά ἀπό ἕνα ναυάγιο τριῶν ἡμερονυκτίων στό πέλαγος τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Φεύγοντας ἀπό τήν ἀγιοτόκον Μ. Ἀσία, ἐγκαταστάθηκαν στήν δεύτερη πατρίδα τους, τήν Γέρα τῆς Μυτιλήνης, εἰς τήν ὁποῖαν, πρόσφυγες ὄντες, ἐγιναν καπετάνιοι καί ψαράδες γιά νά ζήσουν τήν οἰκογένεια. Ἐκεῖ, ἕνα ἀπόγευμα πού ψαρεύανε, τουρκικό περιπολικό τούς ἔδесе καί τούς μετέφερε στό Ἄϊβαλί, ἀλλά ὁ Ἅγιος Νικόλαος, σάν παππούς ἐπισκέπτης, στό σπι-

τικό τους, πληροφόρησε τή μάνα καί «τίς ἀδελφάδες του», ἀφοῦ ζήτησε νά πιῆ νερό ἀπό τό κοινό ἔμαγιέ κανάτι, «τό κουμάρι» πού ἔπινεν ὄλη ἡ οἰκογένεια, «τά παιδιά θά ἀργήσουν νάρθοῦν, ἀλλά μήν ἀνησυχήτε, δέν κινδυνεύουν. Μόνον, γιατί ἀπόψε δέν ἀνάψατε τό κανδηλάκι στό ἐκκλησάκι τοῦ Ἁϊ-Νικόλα; Ποτέ μήν τό ξεχνάτε». Καί χάθηκε στή στροφή τοῦ δρόμου! Ἡ μικρή ἀδελφή του, ἡ Ἀναστασία, ἔλεγε: «τί ἄνθρωπος ἦταν αὐτός; ἔλαμπε τό πρόσωπό του!».

Στήν Παναγιά τῆς Ἁγιάσου ὄλη ἡ οἰκογένεια εὔρισκε παρηγοριά. Πότε, σέ ὄλη του τήν ὑπόλοιπη ζωή, δέν τήν ξέχασε καί, σάν μοναχός ἀργότερα, ἐξεπλήρωσε τά τάματά του, τάματα εὐγνωμοσύνης καί εὐχαριστιῶν πρὸς τήν «Κυρά τήν Παναγιά».

Μετά ἀπό λίγα χρόνια ἤλθαν ὀριστικῶς καί ἐγκαταστάθηκαν στόν Βόλο καί ἀσχολήθηκαν μέ τό ἐμπόριο, ἀγοράζοντας δικό τους ἐμπορικό καΐκι 80 τόννων. Πολλά ταξίδια ἔκανε, ὄλο μέ τά πανιά, δέν ὑπῆρχαν μηχανές τότε. Πολλές φορές κινδύνευσε, ἀλλά στόν κίνδυνο ἔβλεπε τήν προστασία τῆς Παναγίας καί τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Οἱ οἰκογενειακές του ὑποχρεώσεις σιγά-σιγά, ὄλες, τακτοποιήθηκαν καί ἤλθε ἡ ὥρα καί γιά τήν δική του τακτοποίησι. Παρακαλοῦσε τόν Θεόν καί τήν Παναγία νά τοῦ δείξῃ τόν δρόμο καί, μάλιστα, νά τόν φέρῃ κοντά τους.

Μᾶς διηγεῖτο: Κάποτε, τό 1928, περνοῦσε τό καΐκι ἔξω ἀπό τήν Παναγιά τῆς Τήνου, καί ἐπεθύμησε νά πάῃ νά προσκυνήσῃ. Ὁ καιρός ἦτο καλός καί τό καΐκι ταξίδευε μέ 8 μίλια. «Ρέ Ἀντώνη, νά πᾶμε νά προσκυνήσωμε στήν Παναγιά». Ἦταν μετά τό Πάσχα. «Τέτοιον καιρό ποῦ θά τόν ξαναβροῦμε; Ἐμεῖς τό πρωῖ θάμαστε στόν Πειραιᾶ». Τί νά ἔλεγα; μεγαλύτερος ἦτανε. Ἔκανα βόλτες στό κατάστρωμα. Φθάσαμε 300-400 μέτρα ἀπό τό λιμάνι, κόπηκε σάν κλωστή ὁ ἀέρας. Μπουνάτσα, λάδι, γύρω-γύρω στό καΐκι. Κρέμασαν τά πανιά. Παραπέρα βουίξει ὁ ἀέρας. Ἀκούω τόν ἀδελφό μου, τόν Ἀντώνη: «Ἄιντε νά γίνῃ τό χουῖ σου» λέει. Πήγαμε, προσκυνήσαμε, προσευχήθηκα. Ἐκεῖ γιά πρώτη φορά ἄκουσα τό «Ὁ Ἄγγελος ἐβόα».

Μετά ἀπό αὐτό τό θαῦμα καί ἄλλα ἀκόμη, ἡ Παναγιά μας, τόν κάλεσε μέσα ἀπό τό καΐκι, στό Περιβόλι Τῆς, μέ θαυμαστό

τρόπο, και μάλιστα τόν ἔφερε στό Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου τῶν Θαλασσῶν, ὄχι ὡς ναυαγόν, ἀλλά ὡς κλητόν και θετόν υἱόν Της, πλήρη εὐλογιῶν.

Μιά νύκτα, τοῦ φάνηκε στόν ὕπνο-στό ξύπνιο, σέ ὄνειρο, σέ ὄραμα; δέν μπορούσε νά τό ἐρμηνεύσει. Τοῦ φάνηκε, πῶς πολὺς λαός ἦτο συγκεντρωμένος γιά νά ὑποδεχθοῦν τήν Βασίλισσα πού θά ἐρχότανε. Μέσα εἰς αὐτόν τόν κόσμο, βρέθηκε κι αὐτός. Ὅταν τά «ἀλόγατα» τρέχανε, σέρνοντας πίσω χρυσῆν ἄμαξα, πάνω εἰς τήν ὁποῖαν ἐκάθητο ἡ Βασίλισσα μέ πληθος δορυφόρων και ἀξιωματικῶν, κάποιος τόν ἄρπαξε και τόν ἔβαλε ἐπάνω στήν ἄμαξα, στό πίσω μέρος, και σέ λίγο φθάσανε σ' ἓνα κάστρο μέ πύργους και λαμπρό παλάτι. Ἐκεῖ κατέθηκε ἡ Βασίλισσα, ἀλλά δέν πρόλαβε νά τήν δῆ. Εἶδε μόνο τό ἓνα μέρος τοῦ προσώπου Της ἀνεβαίνοντας τίς σκάλες τοῦ παλατιοῦ... Ἐύπνησε! Ἀλλά ὁ νοῦς του γέμισε ἀπό τό κάλλος τῆς βασιλίσσας. Βγῆκε στόν καφενέ, στό Πασαλιμάνι, μαζί μέ τούς ἄλλους ναυτικούς, ἀλλά ὁ νοῦς του ἦτο στήν Βασίλισσα. Καί ὅταν συνάντησε κάποιον Ἁγιαννανίτη μοναχόν, τοῦ τό εἶπε. Τοῦ ἐξήγησε πῶς ἦτο ἡ Παντοβασίλισσα, «ἡ κυρά-Παναγιά» και πῶς τόν κάλεσε νά πάη στό Περιθόλι Της, τό Ἁγιον Ὅρος, νά γίνῃ ἀξιωματικός και δορυφόρος Της.

Διχάστηκε γιά λίγο ἡ καρδιά του, διότι ἔπρεπε, τό ἴδιο βράδυ, στίς 4 τό ἀπόγευμα, νά ἐφευγε, ἀφήνοντας πλοῖο φορτωμένο, ἀδελφόν ἀγαπημένο, γονεῖς προσφιλεῖς και νά πάη κάπου στό ἄγνωστο γι' αὐτόν. Νίκησε ὅμως ἡ ἀγάπη τῆς βασιλίσσας! Καί ὅπως οἱ Ἀποστόλοι, ἄφησε τά πάντα. Τήν ἀνεγνώρισε, μετά ἀπό μιᾶς ἡμέρας και νύκτας ταξίδι μέ τό πλοῖο, μέσα σέ μεγάλο πόλεμο λογισμῶν γιά τήν ἀπόφασίν του, Αὐτήν, τήν Παντοβασίλισσα, πού; Στήν Θεομητορική εἰκόνα τοῦ τέμπλου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου! Ὅταν, μάλιστα, πῆγε νά τήν ἀσπασθῆ, ὁ διακο-Θεόδωρος, ὁ μετέπειτα Ἡγούμενος, ἐστέκετο ἐκεῖ και τοῦ φώναξε: «Χάθηκαν οἱ εἰκόνες τῆς Παναγίας, παιδί μου, και ἤλθες ἐδῶ νά προσκυνήσεις;». Ἦτο ἡ ὥρα τῶν Τυπικῶν στήν Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Θεολόγου, τόν Μάϊο τοῦ 1930. «Ἀλλά, βέβαια, ποῦ νά ἤξευρε τήν δική μου καρδιά!».

Μετά από τήν πρώτη του έκπληξι, συνήντησε τόν, ἅγιο πραγματικά, Ἑγούμενο, τόν π. Ἀθανάσιο τόν Γρηγοριάτη, εἰς τόν ὁποῖον ἐξωμολογήθη τό συμβάν, συγχρόνως καί τόν πόθον του νά γίνῃ Μοναχός. Τόσα χρόνια ναυτικός καί ὁμως βρέθηκε τόσο καθαρός! «Γι' αὐτό, παιδί μου, σ' ἀγάπησε ἡ Παναγία καί σ' ἔφερε στό Περιβόλι Της. Σεῖς, ὁμως οἱ ναυτικοί, εἶσθε καί ἐλεύθεροι, ἀλλά καί εὐαίσθητοι· θά μπορέσης νά ζήσης; ἴσως δυσκολευθῆς». Τοῦ ἔφερε κάποιες δυσκολίες. Τόν στενοχώρησε. Ἀπήντησε ὁμως στόν παπα-Θανάση: «Ἐσεῖς, Γέροντα, μπορέσατε· ἐγώ δέν θά μπορέσω;». «Ἄιντε, θά γίνης καλόγερος καί καλός καλόγερος! Ἀπό σήμερα θά σέ ἀναλάβω ἐγώ».

Μέσα στήν πατρική ἀγάπη τοῦ παπα-Θανάση, ἄρχισε νά καλλιεργῆ τό χέρσο μέν χωράφι του, ὥστόσον καί τόσον εὐφορο. Δέν ἄργησαν νά φανοῦν οἱ καρποί. Ὑπακοή, προθυμία εἰς διακονίαν, ἀγάπη πρός τούς ἀδελφούς, στήν λατρείαν... Πέρασε ἀπό πολλά διακονήματα εἰς τήν Ἱεράν Μονήν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου. Παραμάγειρος, κονακτζῆς, παραρχοντάρης, ἐκκλησιαστικός καί ἄλλα. Ἡ ζωή του γέμισε μέ χαρά, καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅταν κάποτε βρέθηκε σέ πειρασμό συκοφαντίας, γιά κλοπή, ὁ ἅγιος Μηνᾶς φανέρωσε τόν κλέπτη καί ἐπαινέθηκε ἀπό τούς ἀδελφούς. Ἄλλοτε πάλι, στό Κονάκι στίς Καρυές, στό παρεκκλήσι εἶδε τόν ἅγιο Τρύφωνα καί ἄκουσε ἀγγέλους νά ψάλλουν τήν ἀκολουθία, διότι ἐξ αἰτίας τοῦ σεισμοῦ, οἱ ἀδελφοί δέν ἐπήγαιναν στό παρεκκλήσιο. Κάποτε τόν ἔκανε καλά ὁ ἅγιος Τρύφων, ὅταν εὐρίσκετο σέ μεγάλο πυρετό καί χωρίς διάθεσι φαγητοῦ γιά μέρες πολλές στό κρεββάτι στό Κονάκι. Ἔτσι κυλοῦσε ἡ ζωή του. Καλογερικές ἐμπειρίες γεμάτες χάρι καί εὐλογία.

Νά, ὁμως, πού τοῦ γεννήθηκεν ἓνας νέος ζῆλος, ὁ ζῆλος τῶν Ἁγίων Τόπων, πού κινδυνεύουν —«κτυπιόταν μέ τά θυμιατά»— μᾶς ἔλεγε ἀργότερα. Τόν ἔβγαλε, τελικά, ἀπό τό Μοναστήρι! Εὐτυχῶς, ὁ πόλεμος τοῦ 1940, τόν κράτησε καί ἄλλοι στόν Ἁγιον Ὅρος, ὄχι πιά στήν Ἱερά Μονή Γρηγορίου, ἀλλά στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ὁσίου Σίμωνος τοῦ Μυροβλύτου, μιά πού ὁ Ἑγούμενος τοῦ ὑποσχέθηκε, οἰκονομώντας τον, ὅτι θά

τόν ἔστελνε ὁ ἴδιος. Ἄλλα ὅμως ἐκεῖνος ἐσκέπτετο, ἄλλα ὁ Θεός οἰκονομοῦσε! Ὁ Ἡγουμένος, ὁ παπα-Καισάριος, βγήκε καί πέθανε ἔξω στὸν κόσμο. Ἄλλά ὁ π. Γελάσιος ἔμεινε πιστός στὴν Παντοθασιλίσσα.

Ὁ ἔρχομός του στὴν Σιμωνόπετρα ἦτο μία ἰδιαίτερη εὐλογία τοῦ Ἁγίου Σίμωνος. Ἡ ἀδελφότητα, ἀρκετά ἠλικιωμένη καί ὄχι ἱκανοποιητικά ἐπανδρωμένη, εἶχεν ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους μέ αὐτοθυσία. Τέτοιος ἀκριβῶς βρέθηκε ὁ γερο-Γελάσιος. Καί ἔμεινε ὁμοιος, γιατί ἐτράφη μέ τὴν πλουσίαν πνευματικὴν τροφήν τοῦ Γέροντός του, τοῦ παπα-Θανάση. Ρίζα ἀγία, βλάστημα ἀγιοτρεφές. Ἄλλιῶς δὲν θά ἄντεχε στίς μέλλουσες δυσκολίες καί τοὺς φοβεροὺς πειρασμούς. Ἔτσι ἀνδρώθηκε καί βρέθηκε ἔτοιμος γιά τοὺς καινούργιους ἀγῶνες.

Πεῖνα καί Κατοχή. Δύο δεινά πού δοκιμάζουν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καί αὐτοὺς ἀκόμη πού ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα διὰ τὸν Χριστόν. Ὁ γερο-Γελάσιος στάθηκε ὑπηρετής, τροφός καί ἀνακουφιστής. Κάνει πανιά στή θάρκα, φορτώνει εἶδη ἀγιορεϊτικά, κρασί, ρακί, λάδι –πλούσια εὐλογία τῆς Παναγίας ἐκεῖνα τὰ χρόνια– τὰ πῆγαινε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος στά κοντινά χωριά· καί φόρτωνε ἀπὸ ἐκεῖ αὐγά καί ἄλλα εἶδη γιά τίς γιορτές τοῦ Πάσχα. Φορτώνει ξύλα σέ καῖκι ἐμπορικό, «θαλάσσιων» ὁ ἴδιος γιά νά τὰ ξεφορτώσῃ καί, ἔτσι, προμηθεύει τὴν Ἱερά Μονή του μέ σιτάρι. Κανείς δὲν τοῦ λέγει φανερά «εὐχαριστῶ», «μπράβο», ἀλλά τὸν ἴδιο τὸν πληροφορεῖ ἡ Παναγία μέ τὴν προστασία Της καί τὴν χαρὰ πού τοῦ δίδει, διότι μετρᾷ τὰ βήματά του καί τοὺς κόπους του γιά τὰ παιδιά Της, τοὺς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Σίμωνος. Καί τοὺς εἶναι Αὐτὴ χρεώστης!

Σ' αὐτὰ τὰ χρόνια λοιπόν, μᾶς διηγεῖτο, προβληματίστηκαν, ἂν ἔπρεπε τὸ Μοναστήρι νά δίδῃ ἐλεημοσύνη στοὺς φτωχοὺς, ψωμί δηλ., ἢ νά κλείσουν τίς πόρτες καί νά ἀρκεστοῦν στίς δικές των μόνον ἀνάγκες. Προτίμησαν τὸ πρῶτον καί ὁ Θεός τοὺς εὐλόγησε. Ἔτσι οὔτε οἱ ἴδιοι ἐπέινασαν, οὔτε τὸν μισθὸν τῆς ἐλεημοσύνης ἔχασαν, ἐν ᾧ ἄλλα Μοναστήρια, πού ἐκλείσαν τίς πόρτες, δυσκολεύτηκαν πολὺ.

Τὰ χρόνια πετοῦν. Τὸ Μοναστήρι δοκιμάζεται ποικιλοτρόπως. Δύο φορές τὸν ἀναδεικνύει εἰς τὴν θέσιν τοῦ Τοποτη-

ρητου Ἡγουμένου, μέ τήν παράκλησιν νά ἀναλάβη καί τήν Ἡγουμενεΐαν. Προτιμᾷ ὅμως νά μένη ἀδελφός διακονητής, ὑποτακτικός, χρησιμοποιοῦντας καί τό ἀξίωμα του, τοῦ Προϊσταμένου, διά τά συμφέροντα τῆς Μονῆς καί γιά νά τήν βγάξη ἀπό τίς ἀλλεπάλληλες κρίσεις πού ὄλο περνοῦσε.

Χρόνια πολλά ἔκανε ἀρσανάρης. Μέ κινδύνους, στά δύσκολα χρόνια τῆς Κατοχῆς, διευκόλυνε τήν ζωήν τῆς ἀδελφότητος. Πόσες φορές ἀπό ἐκεῖ δέν μετέφερε, συνήθως μέ πρωτοβουλίαν του, τόν πνευματικόν παπα-Σωφρόνιον, τόν σημερινόν Γέροντα καί Κτίτορα τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ ESSEX, ἀπό τίς ἀγιοπαυλίτικες σπηλιές, ὅπου ἀσκήτευε, γιά νά ἐξομολογηθῆ καί ὁ ἴδιος καί οἱ Πατέρες, ἰδιατέρως δέ ὅταν τό σκάφος τῆς Μονῆς ἐκινδύνευε νά ναυαγήσῃ καί μόνος σωτήριος κρίκος γινόταν αὐτός, ὁ γλυκύφθογγος παρηγορητής καί σύμβουλος τῶν ψυχῶν καί διορθωτής τῶν λαθῶν τῆς διοικήσεως.

Χρημάτισε γιά χρόνια καί οἰκονόμος στό ἀγρόκτημα τοῦ Δοντά. Σπλαγχνικός καί συμπαθής εἰς τοὺς ἐργάτες καί «γκουβαρδάς» εἰς τοὺς λογαριασμούς. Ἔκανε, ἀκόμη, οἰκονόμος εἰς τήν «σκάλα» τῆς Δάφνης. Ἐκπροσώπησε τήν Ἱερά Μονή καί ὡς ἀντιπρόσωπος εἰς τήν Ἱεράν Κοινότητα καί ὡς ἐπιστάτης εἰς τίς Καρυές.

Ἐνοιωθε ὡς ἰδιαιτέραν τιμήν τῆς Παναγίας τό ὅτι βρέθηκε εἰς τήν Χιλιετηρίδα ὡς Ἐπιστάτης καί συνδιοργανωτής τῶν ἑορτῶν καί, μάλιστα, κατέβηκε συνοδεύοντας τήν εἰκόνα Της, τό «Ἄξιόν ἐστιν» τό 1963. Ἔλεγεν «Ἡ Παναγία, τοὺς λογισμούς μου καί τόν πόνον, πού ἔνοιωθα τό 1930 φεύγοντας ἀπό τόν Πειραιᾶ, μοῦ τοὺς ἄμειψε μέ δόξα κατὰ τήν λαμπράν ἐπανοδόν μου τό 1963 μέ τό πολεμικόν πού μετέφερε τό «Ἄξιόν ἐστιν». Μᾶς ἐπεφυλάχθηκε τότε θερμή ὑποδοχή, πρωτοφανῆς, ἀπό τόν Ἑλληνικόν λαόν- ἄρχοντας καί ἀρχομένους». Στήν ἀνάμνησιν αὐτήν τά μάτια του γέμιζαν δάκρυα. «Ἐκατονταπλασίονα μᾶς χαρίζει ὁ Θεός καί σέ τούτη τῆ ζωῆ καί τήν αἰωνιότητα. Γιά ν᾿ἄρθῃ κανεῖς στό Ἅγιον Ὅρος, πρῶτα τόν γράφει ἡ Παναγία στά χαρτιά Της καί μετά ἔρχεται. Θά λέγαμε, πῶς στό Ἅγιον Ὅρος ἐρχόμαστε Παναγιόκλητοι».

Ὁ Γέροντάς μας ἦταν ἰδιατέρως συμπαθής εἰς τόν πόνον

τῶν ἄλλων, τὴν ἀγάπην του δὲ τὴν ἐξεδήλωνε πρὸς πάντας. Δύο ἀδελφοί, πού κάποια περίστασις τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅταν ἐπέστρεψαν μετανοημένοι γιὰ νὰ πεθάνουν στὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐκεῖνος στάθηκε πρῶτος παρηγορητὴς καί, συγχρόνως, μεσίτης στὴν Γεροντία γιὰ νὰ τοὺς ξανακοινοβιάσουν. Ἔως τέλους τὸν εὐγνωμονοῦσαν. Κάποιο ἄλλο γεροντάκι μᾶς ἔλεγε: «Ὅταν ἀρρώστησα, ὁ γέρο-Γελάσιος μὲ οἰκονόμησε εἰς ὅλα. Μὲ ἀγαποῦσε πολὺ!».

Δὲν μπορούσε νὰ βλέπῃ τὸν ἄλλον νὰ ὑποφέρῃ. Διακονῶντας τον μᾶς ἔλεγε πολλὰ, γνωστά ἀπ' τὸν Θεόν, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι τεκμήρια ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ.

Τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ μοναστήρι βρέθηκε εἰς ἐσχάτην θέσιν λειψανδρίας. Ἐκανε καὶ θυσίασε τὰ πάντα γιὰ τὴν ἐπάνδρωσιν. Ἦτο τοποτηρητὴς τὴν περίοδον αὐτὴν καὶ αὐτὸς παρέδωσε τὴν ἡγουμενικὴν ράβδον εἰς τὸν καινούργιον Ἡγούμενον καὶ ταυτοχρόνως τὸ προϊσταμενικόν του ἀξίωμα, ὥστε νὰ δώσῃ ὑπόδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους παλαιούς προϊσταμένους γιὰ νὰ ἐνισχύσουν καὶ στερεώσουν τὴν νέαν ἀδελφότητα καὶ τὸ μέλλον τῆς Μονῆς, γιὰ νὰ «πάρῃ τὸ Μοναστήρι μπροστά», ὅπως ἔλεγε. Συνήθροισεν ὅλην τὴν ἀδελφότητα εἰς τὸ Συνοδικόν καὶ σωφρόνως ἔπεισε τοὺς διστακτικούς νὰ εἶναι ψυχραῖμοι καὶ εὐγνώμονες· καὶ εἰσηγήθητε ἀναγκαῖες προτάσεις, πού θὰ διευκόλυνεν τὴν ζωὴν τῶν «νέων βλαστῶν», διὰ νὰ σταματήσουν καὶ ἐπιβιώσουν «στοὺς σημερινούς καιρούς». Στὴν σύναξιν αὐτὴν ἔμοιαζε σάν γενναῖος «καβαλάρης», πού ἔδινε ἐντολὴν στοὺς συστρατιώτας του ἢ, καλύτερα, ὡς ἔμπειρος θαλασσολύκος πού κατηύθυνε τὸ καράβι του, νοιώθοντας τὰ κύματα νᾶρχονται. Μετὰ ἀπ' αὐτὸ ἔδωσε τὸ κελλί του «δανεικόν» εἰς ἕνα ἀδελφὸ –τὰ κελλιά δὲν ἐπαρκοῦσαν δι' ὅλους τοὺς ἀδελφούς πλέον– καὶ διέμεινεν ἀπὸ τότε εἰς Δάφνην, χωρὶς νὰ ἀναμεινῆται εἰς τὰ πράγματα τῆς Μονῆς.

Παρακολουθοῦσεν ἐν τούτοις μὲ ἀγάπην καὶ εὐχαριστία στὸν Θεὸ τὴν ἐξέλιξιν. Βλέποντας τοὺς Πατέρας νὰ αὐξάνουν, χαιρόταν μυστικά, ἀλλὰ συγχρόνως ἐφοβεῖτο κιόλας, ἀκούγοντας καλοθελητὰς κατηγόρους. Τὸν βοήθησεν, ὅμως, πολὺ ἕνας σεβάσμιος Προϊστάμενος ἄλλης Μονῆς καὶ ἰδιαιτέρως του φί-

λος λέγοντας: «θά δείξη τούς ἄνδρας ὁ Θεός καί ἡ ζωή· καί τότε θά χαίρεσαι, διότι φεύγοντας θά ἀφήνης τό Μοναστήρι ἐπανδρωμένο». Εἶχε τά πόδια του εἰς Δάφνην, τήν καρδιά στό Μοναστήρι.

Πῶς ζοῦσε ἐκεῖ; Μυστική ζωή; Ναι! ἀλλά ἄσημη καί ἀφανῆ. Ἡ πείρα τῶν δεκαετιῶν καί τῶν πειρασμῶν τόν ἐδίδαξε. Ἀσχολούμενος κατά τόν κόσμον μέ τίς γάτες καί τό ψάρεμα, ὁ Ἰδιος, μέσα στήν σιωπή καί τήν προσευχή του, ἐγεύετο τήν ἀγάπη, τήν φροντίδα καί τίς εὐλογίες τῆς Παναγίας. Τόν ἄκουες ὄλο νά προσεύχεται. Καθόταν στήν γωνία τοῦ κελλιοῦ του καί τά χεῖλη του ψιθύριζαν τούς χαιρετισμούς τῆς Παναγίας καί τά μάτια του ἔβγαζαν δάκρυα. Τό «Πατερμῶν» –κομπολόγι μεγάλο, μέ τό ὁποῖον στήν πατρίδα ἀριθμοῦσαν πόσες φορές ἔλεγαν τήν Κυριακή προσευχή– τό γύριζε στά χέρια καί ὁ νοῦς του ἀγκάλιαζε ὄλον τόν κόσμο μέσα στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ συντετριμμένη καρδιά του ἔνοιωθε τούς Ἁγγέλους, τόν ἅγιο Πρόδρομο, τούς Ἁγίους καί τās Ἁγίας σάν συντρόφους του καί ἐπισκέπτες του.

Κάποιος γνωστός μας, μέγάλος κατά κόσμον, τόν περιφρονοῦσε καί τόν ἔνοιωθε σάν παλαίμαχο τῆς ζωῆς, κουρασμένον, πού προσδοκᾷ τόν θάνατον ὡς λύτρωσι. Ὅταν ὁμως, ἀπό περιέργεια συζήτησε μαζί του, διεπίστωσε παιδική καρδιά, ἀνδρεῖο φρόνημα, πίστι καί ἐλπίδα ἀκμαίαν καί ζωογόνον. Καί ἔτσι τόν ἐμακάρισεν ὡς τόν κρυφόν ἐργάτην τῆς ἀρετῆς, πού ἄλλαξε τήν ζωή του...

Τιμοῦσε ἰδιαιτέρως κάθε ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν καί κοσμικὴν ἐξουσίαν καί τās ἀπέδιδεν τήν ἀνάλογον τιμήν. Ἐξωμολογεῖτο κανονικῶς καί πάντα μέ δάκρυα, ἀναλογιζόμενος τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Κοινωνοῦσε τακτικά καί οὐδέποτε χωρὶς δάκρυα. Ἐνοιωθε τήν θεία Κοινωνία ὡς πηγὴ τῆς ζωῆς καί μάλιστα ὡς ἐφόδιον γιά τήν μετὰ θάνατον ζωήν.

Τό γῆρας, ἡ ἀσθένεια, ἡ λαχτάρα του, τόν ξανάφεραν ἀπὸ τῆ Δάφνη στό Μοναστήρι γιά νά ζήσει μαζί μας ἐνάμισυ χρόνο, ἀπολαμβάνοντας μέ δάκρυα, χαρὰ καί ἀλαλαγμούς τούς καρπούς τῶν κόπων του. «Ὁ Θεός –μᾶς ἔλεγε– τόν ἄνθρωπο τόν παρηγορεῖ ποικιλοτρόπως. Ἐγὼ γεύτηκα τήν καλογερικὴ πέντε

χρόνια κοντά στον παπα-Θανάση και ζω ακόμη με εκείνα, αλλά στο τέλος της ζωής μου ξαναβρίσκω ακόμη περισσότερα». Γι' αυτό μέχρι τελευταίας στιγμής, δεν ξεχνούσε τον Γέροντά του και το Μοναστήρι του Ὁσίου Γρηγορίου. Χρόνια πολλά έζησε έξω από το Μοναστήρι, αλλά η καρδιά του πάντα κοντά στο Θεό. Ἡ μεγαλύτερα χαρά του κατά τον χρόνο της γεροντικής ασθeneίας του ήτο η ἀκρόασις τῆς ἀκολουθίας ἀπό το κελλί του μέ ειδικῶς ἐγκατασταθεῖσα συσκευή, ἀπό το «Εὐλογητός» τοῦ μεσουκτικου μέχρι τοῦ «Δι' εὐχῶν» τοῦ Ἀποδείπνου. Δέν ἔχανε λέξι! Καί λυπόταν, ὅταν στά ψαλτήρια πήγαιναν ἀδελφοί νά τοῦ κάνουν λίγο συντροφιά. Ὅλες τίς ὄρες ζούσε μέ αὐθόρμητα ξεσπάσματα εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, μέ ἀναφωνήσεις ψαλμικές καί ἀγιογραφικές, πού τίς ἐρμήνευε μέ βιωματικές καί χαριτωμένες παρατηρήσεις, ἀπό τήν καρδιά του, μέ ὄνειρα ζωντανά, ποτέ μπερδεμένα καί ἀλλόκοτα, ἀλλά σημασιολογικά, μέ ἔννοιες ἀλληγορικές καί εὐφρόσυνες. Δέν μιλοῦσε μέ φαντασία, μιλοῦσε ὁμως ὡς νά ἀγνάντευε τήν ἄλλην ζωήν.

Τόν τελευταῖο καιρό στό Μοναστήρι τόν ἐπεσκεφθήκαν πολλοί καί διάφοροι. Στόν καθένα θάλεγε καί κάτι τό ἀνάλογον.

Κάποτε, ἕνας πανεπιστημιακός καθηγητής πήγε καί τοῦ εἶπε: «Θέλω νά μοῦ πῆς δύο λόγια. Ἔχω μία στενοχώρια, μία μελαγχολία. Τί νά κάνω γιά νά μοῦ φύγη;». «Τό μόνο πού θά κάνης γιά νά ξαλαφρώσης εἶναι νά μή ἀκοῦς τί σοῦ λέγει το μυαλό». «Τί νά ἀκούω;». «Νά ἀκοῦς τί σοῦ λέγει ἡ καρδιά σου. Ἐκεῖνη νά ἀκολουθῆς. Ἡ καρδιά σου νά σοῦ λέη νά ἀγαπᾶς Αὐτόν πού μᾶς ἔδωσε τά πάντα καί χαιρόμαστε. Τό μυαλό παρασέρνει τόν ἄνθρωπο. Ἄν ἀγαπᾶς Αὐτόν πού ἔκαμε τά πάντα, θά κατοικήση μέσα σου καί θά σέ ὀδηγή. Ἀκόμη νά φοβάσαι καί νά λατρεύης Αὐτόν πού ἔκαμε τά πάντα καί μᾶς τά χάρισε, διότι μπορεῖ νά μᾶς τά πάρη ἄν δέν φανοῦμε ἄξιοι. Ἐλπίζοντας, ὁμως στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, πού ἔκανε τά πάντα, ὁ φόβος διά τῆς ἀγάπης φεύγει καί μένει ἡ προσκύνησις. Χαίρεται καί ἀναπαύεται ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ζωή του γεμίζει μέ νόημα, καί ἔτσι δέν ἔχουν θέσι ἡ στενοχώρια καί ἡ μελαγχολία».

Ἄλλοτε πάλι τόν ἐπεσκεφθήκε κάποιος ἀσκητής καί, δο-

κιμάζοντάς τον, τόν ἐρώτησε μερικά πράγματα:

— Πῶς βλέπεις τό "Άγιον "Όρος σήμερα;

— Καλύτερο ἀπό τό χθεσινό καί γεμάτο ἐλπίδες γιά τό μέλλον, ἀφοῦ τά παιδιά πού ἔρχονται ἐδῶ γιά νά γίνουν καλόγεροι, γνωρίζουν γιατί ἔρχονται.

— "Άν ἓνα παιδί σέ ρωτοῦσε, τί κατάλαβες πού ἤλθες στό "Άγιον "Όρος, τί θά τοῦ ἔλεγες;

— Τό "Άγιον "Όρος εἶναι ἡ θύρα τοῦ Παραδείσου!

— Θά πάνε ὅλοι οἱ Μοναχοί στόν Παράδεισο;

— Τήν κρίσι τοῦ Θεοῦ δέν τήν γνωρίζω ἐγώ. Αὐτή εἶναι δουλειά τοῦ Θεοῦ. Τόν ληστή πάντως τόν ἔσωσε πάνω στόν Σταυρό καί τόν ἔλεψε. Πόσῳ μᾶλλον τούς Μοναχοῦς... Τούς κοσμικούς πού ἔρχονται στό "Άγιον "Όρος ὡς προσκυνηταί ἢ Παναγία τούς εὐχαριστεῖ καί τούς εὐλογεῖ. Αὐτούς, ὅμως, πού γίνονται καλόγεροι στό Περιθόλι Της, γιά τήν ἀγάπη τοῦ Υἱοῦ Της, τοῦ Χριστοῦ, τούς χρεωστεῖ! Τήν καρδιά θέλει ὁ Θεός, τά ἄλλα τά βολεύει Αὐτός.

— Δέν μετάνοιωσες ποτέ πού ἔγινες καλόγερος;

— Οὔτε πέρασε τέτοιος λογισμός ἀπό τό μυαλό μου! Μάλιστα, εἶπα σέ πολλούς, πῶς, ἂν μποροῦσε νά μέ ξαναγεννήση ἡ μάνα μου, πάλι καλόγερος θά γινόμουν!

— Εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπό τήν κοινοβιακή ζωή;

— Χωρίς διακόνημα δέν ἔμεινα ποτέ. Ὁ Γέροντάς μου, ὁ παπα-Θανάσης ὁ Γρηγοριάτης, ἔλεγε: ἂν θέλῃς νά τιμωρήσης ἓνα Κοινοβιάτη, νά τόν ἀφήσης χωρίς διακόνημα. Ἐγώ καί τώρα στά γεράματα, ζήτησα ἀπό τό Γέροντα διακόνημα καί, κάθε χρόνο, ἔπερνα τόν διορισμό ὡς «φύλαξ Δάφνης καί πάσης παραλίας».

— Τί θά γίνῃ, ὅμως, Γέροντα, τώρα πού περάσανε τά χρόνια καί ὅπου νᾶναι ἔρχεται ὁ θάνατος;

— "Άκουσε, ἅγιε πνευματικέ, Γέρο-"Άθωνα. Ὁ θάνατος εἶναι ἀνάπαυσις. Ἐγώ νοιώθω, ὅτι θρίσκομαι μέσα στήν χούφτα τοῦ Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ πού εἶναι γεμάτος ἀπό ἀγάπη καί ἔλεος. Ἄς μέ κἀνῃ ὅ,τι θέλει. Ἄλλά πιστεύω, ὅτι θά μέ ἐλεήσῃ ὡς Πατέρας πού εἶναι...

Πράγματι! ὁ Θεός τόν ἐλέησε! Καί τό ὀσιακόν του τέλος

τό έπεβεβαίωσε αυτό πού έλεγε ο ίδιος: «ό θάνατος είναι ύπνος για ένα ζύπνημα στην αιωνιότητα». Προγνώρισε τόν θάνατόν του και έτοιμάστηκε καταλλήλως.

Δύο ήμέρες πρίν κοιμηθῆ συζητώντας μέ ένα αδελφό τῆς Μονῆς, τοῦ λέγει αυτός:

— Γερο-Γελάσιε, τρέχεις, βλέπω.

— 'Ο Θεός μέ ζητεῖ!

— Κάποτε τοῦτο τό σκῆνος, τοῦτο τό σῶμα, θά ένδυθῆ τήν ἀφθαρσίαν!

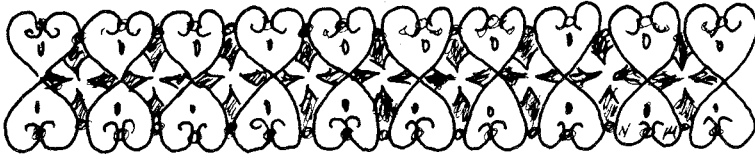
— Ναί! ἀλλά τώρα πρέπει πρώτα νά ένδυθῆ τήν φθοράν και τόν θάνατον. Τί είναι θάνατος; "Ένα «ῶπ»! και νά! ένα βῆμα και πήγαμε μπροστά στόν Χριστό! 'Εγώ, ἔτσι νοιώθω.

Πράγματι, σέ δύο ήμέρες, όταν τό πρώτο χειροσήμαντρο χτύπησε για τόν 'Εσπερινό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1987, θγήκε αυτός στην αὐλή τῆς Μονῆς για νά σημάνη -γέρος 85 χρονῶν, αυτός πού δέν ἔβγαине πιά καθόλου ἔξω ἀπό τήν πόρτα του- τό δεύτερο χειροσήμαντρο γύρω ἀπό τόν Ναό! Συνκεντρώθη ὀπισθεν του ὄλη σχεδόν ἡ ἀδελφότης. Μετά τό κτύπημα, λέγει: «"Άς κτυπήση τό τρίτο ὁ ἔκκλησιαστικός. 'Εγώ φεύγω.. πηγαίνετε σεις στην 'Εκκλησία...» Πήγαμε. Μετά ἀπό δεκαπέντε λεπτά πραγματοποιήθηκε ἡ ὀσιακή και ἄπονος κοίμησις του. Πέθανε γέροντας, ἀλλά ποτέ δέν ἔπαψε νά εἶναι νέος. Νέος ἦλθε στό "Άγιον "Όρος και νέος ἔφυγε για τήν ἄλλη ζωῆ. Και ὡς νέος θά δορυφορῆ τήν Θεοτόκον!

Στό Μοναστήρι μας, σέ μίαν εἰκόνα τοῦ 'Αγίου Σίμωνος, στό εἰλητάριόν του γράφει: «Εἰ πατέρα καλεῖν μέ θέλετε, μιμεῖσθε μου τάς πράξεις και τόν βίον». "Άς εἶναι, λοιπόν, και αυτό τό σύντομο βιογραφικό τοῦ γερο-Γελασίου μία πρόχειρος ἐνθύμησις τῶν ἔργων του και τῆς ἀγάπης του πρὸς τόν Θεόν.

Εὐγνώμων διακονητής του

'Ι. Μ. Σ.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣΧΗΜΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

Όταν ἐφόρεσε τὰ μοναχικά ἐνδύματα, ἦταν μεσήλιξ, ἀλλά στήν ψυχὴ καὶ στὰ ἔργα ἦταν μοναχὸς ἀπὸ πολὺ καιρὸ πρὶν. Τὸν εἶχε προικίσει ὁ Θεὸς μὲ τὸ τάλαντο τῆς διακρίσεως, τὸ ὁποῖο καὶ ἐπολλαπλασίασε ὡς πιστὸς καὶ φρόνιμος ὑπηρέτης. Ἦταν συγγραφεὺς, ποιητὴς καὶ ἐραστὴς ὅλων τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν. Τιμοῦσε μὲ πολλὴ εὐλάβεια τίς παλαιῆς εἰκόνες καὶ τὰ ὠραῖα φιλοκαλικά κείμενα τοῦ ἦταν καθημερινὴ τροφή καὶ ἀναγκαῖα πηγὴ πνευματικῆς διδασκαλίας. Πάντοτε τὸν ἐβλεπες μὲ ἓνα βιβλίον στό χέρι, ἢ μὲ τὸ μολύβι νὰ σκέπτεται καὶ νὰ γράφῃ· πάντοτε εἶχε ἓνα λόγο πνευματικὸ στό στόμα του νὰ μεταδώσῃ στοὺς ἄλλους. «Ὁ λόγος», ἔλεγε, «πρέπει νὰ εἶναι δημιουργός, ὅπως ὁ Θεῖος Λόγος· νὰ εἶναι ἓνας βυθὸς τῆς σοφίας». Ἐγραψε πολλοὺς τόμους ποιημάτων μὲ πνευματικὸ περιεχόμενο καὶ τοὺς Χαιρετισμοὺς τοῦ Ὁσίου Δημητρίου τοῦ Νέου, τοῦ ὁποῖοῦ τὸ Ἱερό Λεῖψανο ἔχει θησαυρισθῆ ἄφθαρτο στὸν Καθεδρικό ναὸ Βουκουρεστίου. Ἰδιαιτέρα ὁμως ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἀδιάλειπτη προσευχὴ καὶ μὲ τὴν θεολογία αὐτῆς τῆς προσευχῆς, σκέψεις δηλαδή τίς ὁποῖες προσέφερε γιὰ τὴν σύνθεσι μιᾶς φιλοκαλικῆς τριάδος χαιρετισμῶν: Πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, ὡς πηγῆς τῆς ἀδιακόπου προσευχῆς, πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πατρὸς τῆς θεολογίας καὶ τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς ζωῆς, καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἱεράρχου Καλλινίκου τῆς Τσερνίκας.

ώς προτύπου αγιότητας της Ρουμανικής Ἐκκλησίας.

Ἐνα ἄρκετά μεγάλο διάστημα ἔμεινε καί στό "Ἅγιον" Ὁρος, ἀπό τό ὅποιο καί ἐπέστρεψε περισσότερο ἐνισχυμένος στίς ἀρετές. «Ἐκεῖ», ἔλεγε ὁ ἴδιος, «ἔμαθα τήν πνευματική τέχνη τῆς νοεράς προσευχῆς ἀπό τόν Πνευματικό μου, τόν π. Ἀντίπα Ντινέσκου, ἡγούμενο τῆς Ρουμανικῆς Σκήτης τοῦ Προδρόμου». Γιά νά προσηλώνῃ τήν προσοχή του ἐπάνω στήν χάρι αὐτῆς τῆς προσευχῆς, μνημόνευε συχνά τήν εἰκόνα τοῦ μακαρίου Καλλίστου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πού μελωδοῦσε μέ τό ὄργανο τῆς νοεράς προσευχῆς τήν δόξα τῶν ψαλμοῶν τοῦ Θεοῦ.

Ἦταν σάν μία λαμπάδα ἀναμμένη πού ἐφώτιζε τά πέρατα. Ὀλόκληρες νύκτες ἔμεναν κοντά του πλήθος μαθητῶν καί φίλων του, νέων στήν ἡλικία πού ἐπιθυμοῦσαν νά τόν ἀκούσουν, νά ὠφεληθοῦν ἀπό τίς βαθεῖες του σκέψεις, μέ τίς ὁποῖες ἐξέπληττε τοὺς ἀκροατάς του.

Ἐπειδή ἀγαποῦσε τήν γαλήνη καί ἡσυχία, στά γεράματά του ἀνεχώρησε γιά τά βουνά Παρέου, σ' ἓνα ἡσυχαστήριό μέ ὑψόμετρο χιλίων μέτρων, ὅπου ἐκαλλιέργησε καί διηύθυνε πνευματικῶς μία ἐκλεκτή ἀδελφότητα ἀπό 20 μοναχοὺς, ἐραστάς τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς καί τῆς προσευχῆς.

Ἀλλά καί ἐκεῖ ἐρχόταν πολὺς κόσμος ἀπό μεγάλες ἀποστάσεις γιά νά ἐξομολογηθῇ, νά ἀκούσῃ διδακτικούς λόγους καί νά ὠφεληθῇ πνευματικῶς. Τοὺς ἀπλοῦς ἀνθρώπους τοὺς δεχόταν καί τοὺς συμβούλευε μέ πολλή χαρά· ἐνῶ ἀπό αὐτούς πού ἤρχοντο περισσότερο γιά περίεργες συζητήσεις, ἐγνώριζε νά ἀπαλλάσσεται μέ σοφοὺς τρόπους. Ἔτσι, ὅταν κάποτε ἦλθαν σ' αὐτόν μερικοὶ πολῖτες ἀπ' τήν πόλι, συνάντησαν τυχαῖα τόν π. Δανιήλ, καί ἐπειδή δέν τόν ἐγνώριζαν, τόν ἐρώτησαν: «Πάτερ, ἀκούσαμε ὅτι ἐδῶ εὐρίσκεται ἓνας ἡσυχαστής ὀνόματι Δανιήλ· ἦλθαμε νά τόν ἰδοῦμε καί νά συζητήσουμε μαζί του». «Ἐπήρατε λάθος δρόμο» τοὺς ἀπήντησε ὁ π. Δανιήλ. «Ὁ ἡσυχαστής Δανιήλ δέν εὐρίσκεται ἐδῶ, ἀλλά σέ ἄλλο μέρος, στό Μοναστήρι Βορονέτς». Καί ἀφοῦ τοὺς συμπεριφέρθηκε ὅπως ἔπρεπε, τοὺς ἐξήγησε τήν διαδρομή γιά νά φθάσουν στό Βορονέτς, τό ὅποιο ἀπέχει ἀπό τό Παρέου πορεία μιᾶς ἡμέρας πρὸς τό νότιο

μέρος. Πράγματι, στό μοναστήρι Βορονέτς είχε ζήσει ένας φημισμένος άγιος έρημίτης, ό ήσυχαστής Δανιήλ, ό όποιος βεβαίως τότε δέν ήταν στη ζωή, αλλά είχε κοιμηθής πριν τέσσερις αιώνες.

Άπό τό χέρι του πατρός Δανιήλ προήλθαν πολλές πνευματικές συγγραφές, από τις όποιες μόνο όλίγες μέχρι σήμερα είδαν τό φώς της δημοσιότητας. Άλλά οι πρώην μαθηταί του και όσοι τον άκουσαν, διατηρούν με εύλάβεια πολλές από τις συμβουλές του, από τις όποιες θά άναφέρω μερικές για τους άγαπώντας την πνευματική πρόοδο:

«Η μετατροπή του σωματικού (σαρκικού) άνθρώπου σε πνευματικό είναι μεγάλο θαύμα. Ό μοναχός πού απέκτησε πνευματικότητα, έλαβε τον άρραβώνα της μελλούσης ζωής, για τον όποιο πρέπει να φροντίζει με άδιάκοπο ενδιαφέρον και έξαιρετική έτοιμότητα. Πρέπει να άγωνίζεσαι πάντοτε, για να αύξηθής πνευματικά, όπως αύξάνεται ένα μικρό παιδί. Σ' όλες τις περιστάσεις να έξετάζεις τον έαυτό σου από μοναχικής πλευράς. Καθημερινά να βλέπης σε ποιά φάσι του άγώνος εύρίσκεσαι: να εργάζεσαι μόνος με τόση φροντίδα, ώστε ό Πνευματικός ή ό ήγούμενός σου να μή έχουν κάποιο παράπονο από σένα. Η άκαταστασία του μοναχού είναι άνομία σε θάρος της ψυχής του. Στο Μοναστήρι Βορονέτς ή κεντρική έκκλησία (καθολικό) είναι και έξωτερικά άγιογραφημένη. Στην δυτική πλευρά της ίστορεΐται ή φοθερά Κρίσις, ό Παράδεισος και ή Κόλασις. Στο στόμα του δράκοντος του άδου φαίνεται να πέφτουν μαζί με τους αίρετικούς και μοναχοί».

«Ό μοναχός είναι μάρτυς για όλη του την ζωή. Πρέπει να ζούμε καθημερινά αυτό τό μαρτύριο και στά μικρότερα έργα της ζωής μας. Να σπουδάζουμε την άγιότητα διά της άσκήσεως, την γλυκύτητα του Πνεύματος διά της έξουδενώσεως, την ύπακοή, την έκκοπή του θελήματος σε κάθε τι πού θέλουμε να κάνουμε, και όλα αυτά με ταπεινώσι και διακριτικότητα».

«Άπό πού ή βία στον μοναχό; Γιατί δηλαδή μερικοί ζηλωταί στην άρετή μοναχοί δέν μπορούν να έπιβληθουν στον έαυτό τους και άνάβουν συχνά από την όργη τους; Έάν γίνεται ή εγκράτεια και μοναχική άσκησις μόνο έξωτερικά, αυτό όμοιάζει

μέ τό δοχείο πού τό θάζουμε στήν φωτιά νά βράση τό νερό πού περιέχει. "Όταν οί άτομοί του δοχείου αϋξάνονται, τό σκέπασμα σηκώνεται και οί άτομοί έξέρχονται έξω. Ἡ έξωτερική ἄσκησης, αὐτή πού εἶναι μόνο σωματική, μᾶς κάνει εὐαίσθητους και έξωστρεφεῖς· δέν μᾶς ἐλευθερώνει ἐσωτερικά, δέν μᾶς ὀδηγεῖ στήν ἀπάθεια. Γι' αὐτό χρειάζεται μια πνευματική ἄσκησης, μια ἐργασία ἐσωτερική. Για νά ἀλλάξουμε και μεταβληθοῦμε ἀπό τά ἐσωτερικά στά ἐξωτερικά και τό ἀντίθετο, πρέπει νά κάνουμε τά συνήθη ἔργα. Τά ἐξωτερικά μας ἔργα εἶναι νηπιώδη και μόνο μέ αὐτά παραμένουμε στόν νοῦ σάν τά παιδιά σ' ὀλη μας τήν ζωή».

«Κατόπιν, για τήν πνευματικοποίησί μας χρειάζονται οί πνευματικοί δεσμοί μεταξύ μας. Νά ζῆς κάθε ἡμέρα τήν χαρά, ὀταν συναντάσαι μέ ἕνα ἄνθρωπο. Οἱ Πατέρες εἶχαν αὐτό τόν θαυμαστό λόγο: Εἶδες ἄνθρωπο; Εἶδες τόν Θεό. Για νά κερδίσης κάποιον, κάνε ὀπως μᾶς διδάσκει ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος: Βάλε μπροστά σου τά καλά του ἔργα».

«Ὁ μοναχός ἄφησε ὀλα για τήν ἀγάπη του Χριστοῦ. Και αὐτός πού ἀγαπᾶ τόν Ἰησοῦ, στέκεται μέ τό κεφάλι του σκυμμένο στό στήθος Του, για ν' ἀναπαυθῆ δίπλα σ' Αὐτόν, στόν Λιμένα τῆς ἀναπαύσεως. Γι' αὐτό και αὐτός μπορεῖ και πρέπει ν' ἀναπαύη τούς κουρασμένους ἀνθρώπους ἀπό τά θάσανα τῆς ζωῆς τους, γιατί αὐτή εἶναι ἡ ὀδός πού ὀδηγεῖ σ' Αὐτόν».

«Οἱ μοναχοί ἀγκυροβόλησαν κιόλας στό λιμάνι τῆς ἡσυχίας του Χριστοῦ, ὁ ὀποῖος καταπαύει τίς θαλασσοταραχές μόνο μέ τόν λόγο Του. Συνεπῶς μπορεῖ ὁ Ἰδιος νά κατευνάση τίς ψυχικές φουρτουνες τῶν ἀνθρώπων, μπορεῖ νά χαρίση τήν ἡσυχία σ' αὐτούς πού τήν ἔχουν ἀνάγκη».

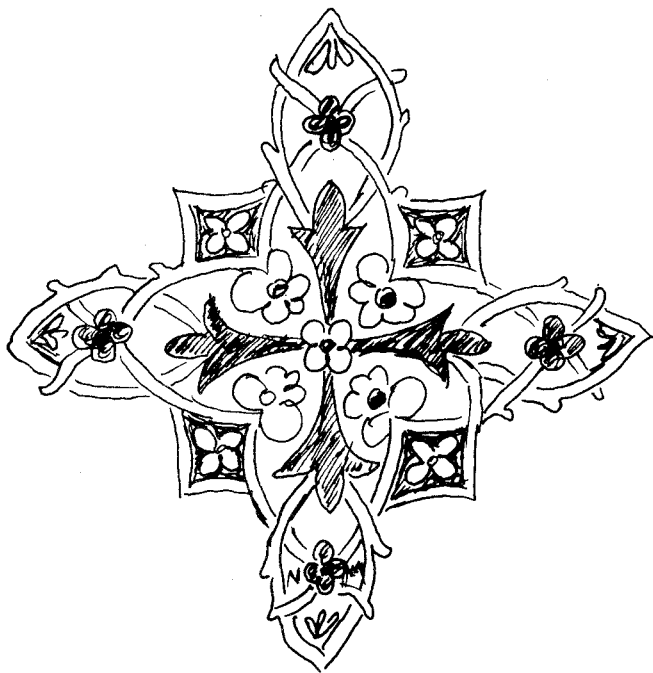
«Ὁ μοναχός εἶναι πλήρης ἄνθρωπος, ὕγιής και εἰρηνικός ψυχικά. Ἄνθρωπος, ὁ ὀποῖος ἀκατάπαυστα ἀναγεννᾶται ψυχικά και προοδεῖ για νά φθάση στό μέτρο ἡλικίας του πληρώματος του Χριστοῦ. Εἶναι παράδειγμα και πρότυπο χριστιανικής ζωῆς. Συνεπῶς μπορεῖ και πρέπει νά βοηθήση τούς ἄλλους νά τελειοποιηθοῦν».

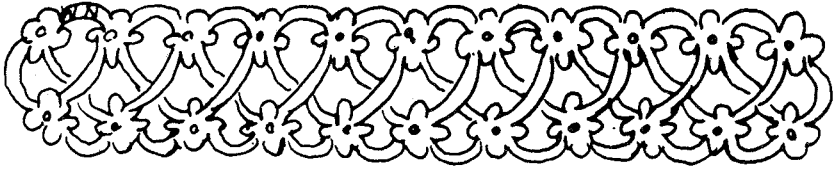
«Ἄλλά για νά μπορεῖς νά ἡσυχάσης, θεράπευσε και ἀνάπαυσε τούς ἄλλους. Ὁ μοναχός πρέπει νά τό κάνη πρῶτα για

τόν ἑαυτό του: νά εἶναι ἀναπαυμένος, θεραπευμένος, πλήρης, νά γίνεται συνεχῶς κατοικητήριο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο ὄλα τά πληροῖ καί τά ἀνακαινίζει».

«Ἡ ἐπιμονή στά καλά ἔργα ἐπιφέρει τήν γνῶσι τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἐνῶ αὐτή ὀδηγεῖ στήν μετάνοια καί στά δάκρυα, τά ὁποῖα εἶναι τό αἷμα τῆς ψυχῆς μας καί ὀδηγοῦν στήν διάκρισι, στήν ἐπίγνωσι τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, στήν ἀγάπη τοῦ ἀγαθοῦ, στήν εὐχαρίστησι γιά τήν ἐπιτέλεσι τῶν ἀρετῶν, στήν γλυκύτητα τῆς ὑπομονῆς καί κακουχίας, τῆς προσευχῆς, τῆς καλωσύνης καί ὄλων τῶν ἀρετῶν. Ὅλα αὐτά γίνονται μέ τή χάρι καί βοήθεια τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

**Ἱερομ. Πετρώνιος Προδρομίτης Δικαῖος
Ρουμανικῆς Σκήτης Τιμίου Προδρόμου**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ

Ἡ πιθανή χρῆσις τοῦ ἀριθμοῦ 666, συμβόλου τοῦ Ἄντιχρίστου, στίς νέες ταυτότητες ὅπως καί τό λεγόμενον ἠλεκτρονικό φακέλλωμα, ἀνησυχεῖ εὐλογα τοὺς χριστιανούς. Δημοσιεύουμε κατωτέρω σχετική ἀνακοίνωσι τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἡ Ἐκτακτος Διπλή Ἱερά Σύναξις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους κατά τήν Σύνοδον αὐτῆς τοῦ Αὐγούστου 1988 συνεζήτησε καί τό θέμα τῆς πιθανῆς χρησιμοποίησεως στίς νέες ταυτότητες τοῦ ἀριθμοῦ 666, ἀριθμοῦ συμβόλου τοῦ ἀντιχρίστου, ὅπως καί τοὺς κινδύνους πού προκύπτουν ἀπό τό λεγόμενον «ἠλεκτρονικό φακέλλωμα» τῶν πολιτῶν καί ὥρισε εἰδική ἐπιτροπή γιά τήν περαιτέρω μελέτη καί παρακολούθησι τοῦ ζητήματος.

Συμμερίζεται ἡ Ἱερά Κοινότης τήν εὐαισθησία τῶν πιστῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἐπιθυμοῦν νά ἔχουν στήν προσωπική τους ταυτότητα, πού θά φέρουν πάντα μαζί τους, τό σύμβολο- ἀριθμό τοῦ Ἄντιχρίστου, ἔστω καί ὑπό τήν μορφή τοῦ γραμμικοῦ συστήματος.

Θεωρεί ότι χρέος τῆς Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως εἶναι νά σεβασθῆ τήν θέλησι τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων Χριστιανῶν καί νά μή προκαλέσῃ τίς θρησκευτικές τους πεποιθήσεις μήτε νά παραβιάσῃ τό ἀνθρώπινο πρόσωπο, εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ἐπισημαίνει ἀκόμη ἡ Ἱερά Κοινότης ὅτι τυχόν χρησιμοποίησις τοῦ 666 στίς νέες ταυτότητες θά προκαλέσῃ εὐρεῖα ἀναταραχῆ στόν εὐσεβῆ λαό καί ἄρα προβλήματα σοβαρά στό Κράτος γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ νέου συστήματος.

Κανείς δέν πρέπει νά παραγνωρίζῃ ὅτι παρά τούς ἐμμέσους καί ἀμέσους διωγμούς, πού ὑφίσταται ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις μας στόν τόπο μας, ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἡ μεγαλύτερα πνευματική δύναμις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Προειδοποιεῖ ἀκόμη ἡ Ἱερά Κοινότης ὅτι οἱ Ἁγιορεῖται Μοναχοί δέν θά δεχθοῦν νά παραλάβουν τίς νέες ταυτότητες, ἐφ' ὅσον διαπιστωθῆ ὅτι φέρουν τό 666.

Θεωρεῖ εὐλόγο ἀκόμη ἡ Ἱερά Κοινότης τήν ἀνησυχία πολλῶν γιά τίς συνέπειες πού μπορεῖ νά ἔχη στήν ἐλευθερία καί ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου τό «ἠλεκτρονικό φακέλλωμα» καί παρακαλεῖ τούς ἄρμοδιούς παράγοντας τῆς Πολιτείας καί τῆς δημοσίας ζωῆς στόν τόπο μας νά ἐξετάσουν ἐπισταμένως τό θέμα αὐτό καί μάλιστα λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι μέ τό σύστημα αὐτό παρέχεται ἡ δυνατότης στόν κάθε ἐπίδοξο δικτάτορα καί στήν κάθε ὀλοκληρωτική ἰδεολογία ἢ ὀλοκληρωτικό κράτος καί σέ ὑπερεθνικά κέντρα νά ἐλέγχουν πλήρως τήν ζωή ὄλων μας.

Τά σοβαρά αὐτά ζητήματα, ὅπως καί τό κρίσιμο

καί ἐπεῖγον θέμα τῆς οἰκολογικῆς καταστροφῆς, πρέπει νά μελετηθοῦν εὐρύτατα καί νά ἀπασχολήσουν τοὺς ἀρμοδίους καί ὅλο τόν λαό, γιατί ἀφοροῦν ὄχι μόνο τήν ἐπιβίωσιν μας, ἀλλά καί τήν Πίστιν μας καί τήν Παράδοσι καί ὑπόστασι τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Γένους μας.

Ἡ ἀνησυχία τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ γιά τήν χρησιμοποίησιν τοῦ 666 στίς νέες ταυτότητες δέν πρέπει νά θεωρῆται ὑπερβολική, δεδομένου ὅτι εἶναι παγκοίνως γνωστό ὅτι ὑπερεθνικοί σιωνιστικοί καί ἀντίχριστοι δάκτυλοι ἐνεργοῦν πίσω ἀπό φανερά καί ἀφανῆ μέτρα κατά τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Οὔτε ἐπίσης εἶναι δυνατόν νά παραγνωρισθῇ ὅτι μέ τήν δήμευσι καί αὐτοῦ τοῦ περιβόλου τῶν ἱερῶν Μονῶν καταφέρεται καίριο πλῆγμα κατά τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ, στυλοβάτου τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Γένους μας.

Συμμερίζεται ἀκόμη ἡ Ἱερά Κοινότης τήν ἱερά ἀγανάκτησι τῶν πιστῶν χριστιανῶν ὅλου τοῦ κόσμου γιά τήν προβολή τῆς ταινίας «ὁ τελευταῖος πειρασμός» μέ τήν ὁποίαν οἱ ἀντίχριστες δυνάμεις προσπαθοῦν ἐν ὀνόματι δήθεν τῆς τέχνης νά σπιλώσουν τό πανάγιο πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ μας Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τήν ἀγιότητα καί τελεία ἀναμαρτησία τοῦ ὁποίου μαρτυροῦν οἱ θεῖες Γραφές καί σεβάσθηκαν καί αὐτοί οἱ ἀρνηταί Του.

Τό Ἅγιον Ὄρος εὐχεται νά μὴ ἀποτολμηθῇ ἡ προβολή τῆς ἀσεβοῦς Ταινίας στήν μαρτυρική ὀρθόδοξο πατρίδα μας, γεγονός πού θά σημάνη ἕνα ἀκόμη βῆμα στόν κατήφορο τῆς φοβερᾶς ἀποστασίας ἀπό τήν Ἁγία Πατροπαράδοτο Πίστι μας καί ἔκπτωσι ἀπό τόν ὑψηλό Ἑλληνορθόδοξο Πολιτισμό μας στήν βαρ-

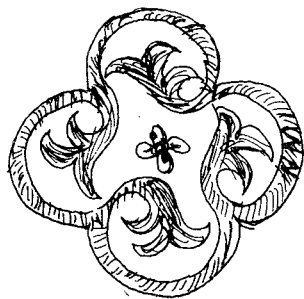
βαρότητα τοῦ ἐκχυδαϊσμοῦ τῶν ἱερῶν καί ὁσίων μας.

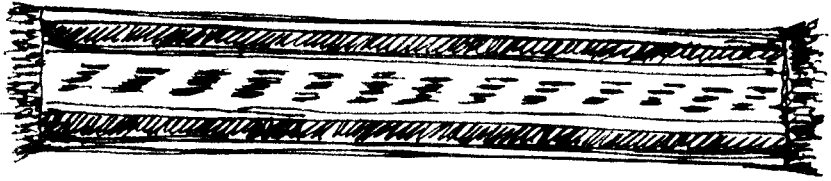
Σέ περίπτωση προβολῆς τῆς ἀνοσίῳ αὐτῆς ταινίας, τό Ἅγιον Ὅρος θά ἡγηθῆ τῶν ἀγώνων καί διαμαρτυριῶν τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Παρ' ὅλα αὐτά πιστεύει ἀκραδάντως ἡ Ἱερά Κοινότης ὅτι τήν τελική νίκη ἔχει πάντα ὁ Σταυρωθεῖς καί Ἄναστας Κύριος πού κατά τόν ἀψευδή λόγο τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερος ἀπό τόν κατά τό φαινόμενον μόνο κοσμοκράτορα ἀντίχριστο «μείζων ἐστίν ὁ ἐν ἡμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ» (Α' Ἰωά. δ' 4) καί πού «ἐξῆλθε νικῶν καί ἵνα νικήσῃ» (Ἀποκ. στ' 2).

Γι' αὐτό καί ἀδελφικῶς συνιστᾶ στούς εὐσεβεῖς Ὁρθοδόξους Χριστιανοῦς νά παρατηροῦν μέν τά σημεῖα τῶν καιρῶν, νά ἐπαγρυπνοῦν καί προσεύχωνται νά παρέλθουν οἱ παρόντες καί μέλλοντες πειρασμοί, χωρίς ὅμως καί νά πανικοβάλλωνται, γιατί κάτι τέτοιο μόνο τόν ἀντίχριστο ἐξυπηρετεῖ.

Ἀδελφοί Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες Χριστιανοί, μείνατε σταθεροί καί ἀμετακίνητοι στήν Ἁγία Ὁρθόδοξο Πίστι μας καί μή ἀμφιβάλλετε ὅτι «Αὕτη ἐστίν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τόν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. Ε' 4).

ΣΧΟΛΙΑ

* Ὡς προσφορά ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους στὸν κόσμον ἀδελφούς μας ἐκδίδουμε καὶ τὸ παρὸν 13ο τεῦχος τοῦ «Ὁσίου Γρηγορίου» ἐλπίζοντας ὅτι θὰ ἀναπαύσῃ τίς φιλόθεες καὶ φιλομόναχες ψυχές πού διψοῦν τὸν Θεό καὶ ἀγωνίζονται νὰ εἶναι συνεχῶς ἐνωμένοι μαζί Του.

Εὐχαριστοῦμε τὴν Παναγία καὶ Ζωαρχικὴ Τριάδα, τὴν Κυρία Θεοτόκο καὶ τοὺς ἁγίους Προστάτες τῆς Μονῆς μας πού μᾶς διατηροῦν στό Ἅγιον Ὄρος καὶ μᾶς ἐπιτρέπουν καὶ ἐνισχύουν νὰ διακονοῦμε τοὺς ἀδελφούς μας καὶ διὰ τοῦ ταπεινοῦ αὐτοῦ ἐντύπου.

* Οἱ διαμαρτυρίες τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ Ἀγιορειτῶν Πατέρων γιὰ τὴν παραχώρησι στήν Πολιτεία τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας δέν ἔγιναν ἀπό διάθεσι ἀντιπολιτεύσεως πρὸς τοὺς ἀρμοδίους παράγοντας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ ἀπό βαθύ πόνον καὶ πείρα μοναχικὴ καὶ αἴσθησι ὅτι οἱ Ἱερεῖς Μονές ἀποτελοῦν τὰ προπύργια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους καὶ ὅτι μέ τὸν ἐλάχιστον περίβολο πού τοὺς ἀφήνεται δέν μποροῦν νὰ συνεχίσουν ἀπρόσκοπτα τὴν λειτουργία τους.

Εὐχόμεθα ὀλοψύχως γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας

καί τοῦ Ἔθνους νά γίνη τοῦτο κατανοητό καί ἔστω καί τώρα νά ὑπάρξουν οἱ κατάλληλες ρυθμίσεις πού θά ἀποτρέψουν τόν ἐξ ἀσφυξίας θάνατο τῶν Ἱερῶν Μονῶν μας.

* Μεγάλη ἀπειλή γιά τήν ἀνθρωπότητα ἀποτελεῖ ἡ εὐρύτατη καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος μέ τήν μόλυνσι τῆς ἀτμοσφαιρας, τῶν ὑδάτων καί τῆς γῆς. Ὡς χριστιανοί γνωρίζουμε ὅτι ἡ διατάραξις τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό συνεπάγεται καί τήν διατάραξι τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν συνάνθρωπο καί πρός τήν φύσι.

Ἡ πλεονεξία καί ἡ ἀσέβεια πρός τόν Δημιουργό καί τήν δημιουργία ἀποτελοῦν σημαντικά αἷτια γιά τήν καταστροφή.

Οἱ προσπάθειες τῶν οἰκολόγων πού θέτουν τό πρόβλημα εἶναι ἀξιέπαινες, ἀλλά καί ἀνεπαρκεῖς, ὅταν δέν λαμβάνουν σοβαρά ὑπ' ὄψιν τήν θεολογική διάστασι τοῦ προβλήματος.

* Συμμετέχουμε στήν χαρά τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας γιά τόν ἑορτασμό τῶν χιλίων ἐτῶν ἀπό τῆς ἰδρύσεώς της. Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ὑπῆρξε ὁ πρωτεργάτης τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου. Τό Ἅγιον Ὄρος ἐπίσης συνετέλεσε σημαντικά στήν στερέωσι τῆς Ὁρθοδοξίας στήν Ρωσσία καί στήν διάδοσι τοῦ υἱοῦς καί ὀρθοδόξου φρονήματος τῶν Ρώσων. Οἱ κατά καιρούς θηριώδεις διώκται τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως στήν Ρωσσία δέν μπόρεσαν νά σθήσουν τήν πίστι ἀπό τίς καρδιές τῶν Ρώσων. Ἡ Ἐκκλησία ἐξέρχεται ἀπό τίς τελευταῖες δοκιμασίες της κεκαθαρμένη καί ἐνισχυμένη. Ἀναφωνοῦμε καί ἐμεῖς: Τοῦτον τόν οἶκον (τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας) στερέωσον Κύριε εἰς τοὺς αἰῶνας.

* Συγχαίρουμε τήν Ἀδελφότητα τῆς ἐν Πάτμῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου γιά τόν ἑορτασμό τῶν 900 ἐτῶν ἀπό τῆς ἰδρύσεώς της.

Καθώς πληροφορούμεθα, οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις ὑπό τήν ἡγεσία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὑπῆρξαν λαμπρές, κατανυκτικές, πνευματικές. Μήνυμα ἐλπίδος γιά τόν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Ἀδελφικά εὐχόμεθα στήν σεβασμία Ἱερά Μονή τοῦ Θεολόγου νά ἀκτινοβολῆ εἰς τοὺς αἰῶνας τό πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀκραιφνοῦς θεολογίας.

* Τήν Μεγάλη Παρασκευή τοῦ 1988 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ἄρτης Ἰγνάτιος. Λόγω καί τοῦ ἐν Ἄρτη Μετοχίου τῆς Μονῆς μας ὁ μακαριστός Ἱεράρχης διατηροῦσε ἰδιαίτερα σχέσι μέ τήν Ἀδελφότητά μας, πρὸς τήν ὁποίαν πάντα ἐξεδήλωνε τήν πατρική του ἀγάπη.

Μέ τήν ἀγάπη του αὐτή μᾶς ἐστήριζε καί ἐχαροποιοῦσε. Ἀλλά καί μᾶς ἐδίδασκε μέ τήν ἀθωότητα καί ἀπλότητα τῆς ψυχῆς του, μέ τήν πραότητα καί ἀνεξικακία του, μέ τήν ἀδιάλειπτο προσευχή του, μέ τήν εὐγένεια καί φιλανθρωπία του, μέ τήν ἄκρα εὐλάβεια καί προσοχή του στήν ἱεουργία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, μέ τό ἄδολο καί ἀνεπιτήδευτο τῆς συμπεριφορᾶς του, μέ τήν βαθειά του ταπεινώσι, μέ τήν πνευματική ἀρχοντιά του.

Ὅσιακή ὑπῆρξε ἡ ζωὴ του καί ὁ θάνατός του ὀσιος. Ἀλήθεια: «Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερεὺς». Ἀναπολοῦμε μέ βαθειά εὐγνωμοσύνη τήν σεπτή μορφὴ του καί εὐχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς του, ὄχι γιατί ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τίς ἰδικές μας

προσευχές, αλλά γιατί εμείς μνημονεύοντάς τον ώφελούμεθα.

Ἡ κοίμησίς του τήν ἁγία ἡμέρα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καί μάλιστα τήν ὥρα τῆς Ἐποκαθηλώσεως μᾶς ὑπενθυμίζει δύο ὁσίους ἄνδρας πού ἐπίσης ἐκοιμήθησαν ἐν Ἄρτῃ τήν Μεγάλῃν Παρασκευήν. Πρόκειται γιά τόν Ὅσιο Θεοχάρη πού ἐκοιμήθη τό ἔτος 1828 καί ἐτάφη στήν αὐλή τοῦ ἐν Ἄρτῃ Μετοχίου μας τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων. Κατά τόν Σεραφεῖμ Ξερόπουλο τόν Βυζάντιο (Μητροπολίτη Ἄρτης) ὁ κηδεύσας τόν Ὅσιο Θεοχάρη Μητροπολίτης Ἄρτης Νεόφυτος προσεφώνησε «καί ἐπιτάφιον ἄπλοῦν μέν ἀλλά λίαν τιμητικόν ὁ κατά πάντα ὁμοιος τοῦ ὁσίου τούτου ἱεράρχης, παρακαλέσας τόν Θεόν ἵνα καί αὐτός τύχη ἐν τοιαύτῃ ἡμέρᾳ τῆς τελευτῆς, ὅπερ καί ἐγένετο τό ἐπόμενον ἔτος...» (Δοκίμιον Ἱστορικοῦ περὶ Ἄρτης καί Πρεβέζης, ἐν Ἀθήναις 1884, σελ.202).

Τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἄρτης Ἰγνατίου αἰωνία ἡ μνήμη.

* Τήν 10ην Μαΐου (παλαιόν ἡμερολόγιον) ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς Γέρων Ἀνδρέας. Φλεγόμενος ἀπό πόθο Χριστοῦ ἦλθε νά μονάσῃ στό Ἅγιον Ὄρος τό 1935, σέ ἡλικία 22 ἐτῶν. Εἶχε τήν εὐτυχία νά χρηματίσῃ ὑποτακτικός τοῦ μακαριστοῦ καί ἁγίου ἡγουμένου Ἀθανασίου Γρηγοριάτου. Ὁ π. Ἀνδρέας διεκρίνετο γιά τόν ζῆλο, μέ τόν ὁποῖον ἐπιτελοῦσε τά μοναχικά του καθήκοντα καί διακονοῦσε στά διάφορα διακονήματα. Εἶχε συνεχῆ μέριμνα γιά τήν σωτηρία του. Συνετέλεσε σημαντικά στήν πρό 15 ἐτῶν ἐπάνδρωσι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί συμπαραστάθῃ μέ ἀγάπη στούς νέους μοναχοῦς. Ἄφησε σέ ὄλους μας παράδειγμα ἐναρέτου καί ἀγωνιστοῦ μοναχοῦ μέ ἀκραιφ-

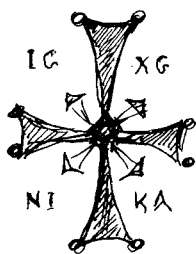
νές παραδοσιακό και άγιορειτικό πνεύμα. Προσεχώς
θά γράψουμε έκτενέστερα για τίς ἀρετές και τούς ἀγῶ-
νες του.

Τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Ἀνδρέα αἰωνία ἡ μνή-
μη.

* Ἡ Ἱερά Μονή μας αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά
ἐκφράση τίς εὐχαριστίες της πρὸς τούς Σεβασμιωτά-
τους Ἱεράρχας πού κατά καιρούς τήν ἐπισκέπτονται,
προΐστανται ἰσχυρῶς τῶν Ἱερῶν Πανηγύρεων καί ἐνισχύουν
τούς ἀδελφούς στόν ἀγῶνα τους.

Ἰδιαιτέρως εὐχαριστεῖ τούς Σεβασμιωτάτους Μη-
τροπολίτας, στίς ἐπαρχίες τῶν ὁποίων λειτουργοῦν με-
τόχια της, τά ὁποία ἀγαποῦν καί προστατεύουν.

Εἶναι εὐτύχημα ὅτι κατά κανόνα οἱ Ἅγιοι Ἀρχιε-
ρεῖς ἐκτιμοῦν καί ἐπιζητοῦν τήν παρουσία τοῦ Ἁγίου
Ὁρους στίς ἐπαρχίες των γιά τήν μετάγγισι στους χρι-
στιανούς των τοῦ πνεύματος τῆς ἀγιορειτικῆς ἐρήμου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1) Ἄξιόν ἐστιν	3
2) Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου: Περί προσευ- χῆς	8
3) Ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως: Ἐπιστολή ἐ- πί τῇ περατώσει μεταφράσεως τῶν ψαλμῶν	13
4) Ἁγίου Γερμανοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Β': Φεύγετε τοὺς Λατίνους	15
5) Χρυσοστόμου τοῦ ἁοιδίμου Μητροπολίτου Πειραι- ῶς: «Τοῖς ἔρημικοῖς ζωή μακαρία ἐστὶ...»	22
6) Σεβ. Ἐπισκόπου Βανάτου Ἀμφιλοχίου: Γιά τήν συντριβή τῆς καρδιάς.	24
7) Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου: Ἡ θεία λατρεία στό Ἅγιον Ὅρος.	39
8) Γέροντος Ἱερομονάχου Ἐφραίμ Κατουνακιώτου: Ἡ ἀξία τῆς ὑπακοῆς.	49
9) Ι.Μ.Σ.: Γερο-Γελάσιος Σιμωνοπετρίτης	58
10) Ἱερομονάχου Πετρωνίου Προδρομίτου: Ὁ με- γαλόσχημος Δανιήλ Ἱερομόναχος	70
11) Ἀνακοίνωσις τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συν- άξεως τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους.	75
12) Σχόλια.	79
13) Περιεχόμενα.	85